cor. quod no. extra de frigi. c. laudabile in nouel. ⁊ no. C. q teſta. fa. poſ. l. hac ꝯſul. VERITATEM CELARE. Nota ꝙ licet teſtis veritatem velit celare non ꝓpterea puit de falſo niſi iuratus celaſſet. l. preſbyteri. C. de epi. ⁊ cle. alias non crederetur eius teſtimonio: quod eſt contra iſtā litterā. h verum niſi premiſſo iuramēto veritatē celet. qꝛ q veritatē dicere non vult nocere deſiderat ⁊ nocet ex quo e iuratꝰ. Et adde quod no. ff. de inſa. l. lucius vbi glo. dicit ꝙ reprobatur dicti teſtis qui nō plene narrat factū. ⁊ dic reprobatur. i. nō approbat: facit extra de accu. c. cū dilecti: vbi ille q iurat dicet v̄itatē tenet dicere mere ⁊ plene. VEL PRETIO. Nota mirabile verbum: ꝙ teſti qui accepit pecuniam ne teſtimonium dicat creditur ex quo productus eſt in cauſa per eū in cuius preiudicium pecuniā accepit. tene menti. A MINORE. No. ꝙ gradatim iudices debent adiri ſic in auc. de queſto. §. ſuper hoc. coll. vi. Primo enim debet requiri inferior. Et videtur ꝙ ſit neceſſaria triplex requiſitio. vt no. in. c. i. de ſup. neg. prela. in nouel. Et ſi inferior ſit negligens aditur ſuperior circa interpoſitionem appellationis. Nam vt dicit ſpecu. de app. §. reſtat. Ideo a negligentia non appellatur: qꝛ ſi poſtea nō interloquitur nō currit dies appellationis interponēde a die negligentie ſed a die interlocutorie ſm eū: facit i auc. de queſti. §. ſuper hoc. coll. vi. ⁊ in auc. vt diffe. iudi. in prin. coll. ix. ¶ Extra quero nunquid receptio teſtium poſſit cōmitti: quoꝝ dicta caute ſunt remittenda. vt no. in. l. i. ff. de offi. aſſeſ. Et no. illud aduerbiū caute a populo. No. mirabilem tex. qꝛ propter negligentiam magiſtratus recurrit ad populum illius terre qui iuſticiā miniſtrabit ⁊ iuriſditionem exercebit. ⁊ eſt arg. ꝙ ſi vacat iudex appellationis debeat appellari[a] ad populum nō ad ſucceſſorem: ⁊ eſt ratio: qꝛ dignitas vacans ſicut hereditas iacens fungitur vice eius qui ſucceſſurus eſt: ſicut hereditas fingitur loco defuncti: vt. ff. de neg. ge. l. nam ⁊ ſeruus. §. i. ⁊. ff. de fideiuſ. l. mortuo. dignitas magiſtratus vacans fingitur vice populi. Si ergo appellaretur ad futurum ſucceſſorem appellaret inepte. ſed debet appellari ad populum: qꝛ lꝫ vacet dignitas magiſtratus non vacat iuriſditio: ſed eſt apud ipſum populū vel aliquā vniuerſitatem: qꝛ iſti debent eligere magiſtratū: non autem exercere officiū quem oportet a ſuperiore confirmari: ⁊ hoc in iuriſditione cōtentioſa. Itē in voluntaria quādo periculum eſt in mora: vt in dandis tutoribus. ff. de tuto. ⁊ cu. da. ab his. l. vbi. nec traho illaꝫ legē ad actus mere voluntarios ſicut eſt adoptio ⁊ emancipatio. vt. ff. de adop. l. ij. Inno. in. c. cum acceſſiſſent de conſti. dicit ꝙ nulla iuriſditio eſt apud populum vel aliquā vniuerſitatē: qꝛ iſti debent eligere magiſtratus. Magiſtratus aūt nō exercet officiuꝫ niſi a ſuperiore cōfirmetur: vt in auc. de defē. ci. §. interim. colla. iij.[b] ¶ Et ē additio ſm aliquos. Quicquid ſit bōa verba ſunt. COMPELLANTUR. argu. ꝙ teſtes ꝓducti coraꝫ arbitris debeant compelli ad iurandum ⁊ deponendum per poteſtatē illius terre. Sed an delegatus ꝑncipis poſſit teſtes corā ſe productos cogere ⁊ torquere ſi vacillant. dic ꝙ ſic vt no. in. l. i. ff. de iuriſdi. om. iudi. ꝑ accur. TACEBUNT. Nota formam iuramenti teſtis qꝛ iurat non tacere veritatem. ⁊ non dicere falſitateꝫ. NON COGENTIBUS. No. populum in negligentiam conſtitui poſſe. ff. de libe. vniuer. l. i. in fin. ⁊ facit ad repreſalias. CUM MISSO. i. nuncio: ⁊ no. nūcium ad iudicia conſtitui poſſe ⁊ conſtitutum vice procuratoris fungi debere. OBSERUETUR. Nota ſententiam imperatoris obſeruandam nec requiritur exactꝰ ordo iudiciorum: vt no. extra de re iudi. c. in cauſis poſt Inno. ⁊ in nouel. ⁊ ipſe ſolus habet poteſtatem mandandi. ſic facias[c]. Alij vero ſuperiores non habent mandare facias ſic: ſed facias iuſticiam: vt no. per Innoc. in. c. ſignificantibus. de offi. dele. ¶ Extra quero vtrum ſententia lata teſtibus nō publicatis ſit ipſo iure nulla. Et in romana curia ſeruatur ꝙ fertur ſententia teſtibus non publicatis ⁊ differtur publicatio vſqꝫ ad tertiam ſententiam ad hoc vt non generetur ꝓiudicium in teſtibus producendis in cauſa appellationis ⁊ ſic partes procedunt clauſis oculis ⁊ in iudice tantum ſedet ſcientia veritatis. Et iſte error naſcitur ex illo errore ꝙ teſtibus publicatis non poſſunt produci teſtes in cauſa appellationis. Nam lꝫ ius ciuile ꝓſumat ſubornationes in cauſa ꝑma nō tñ in cā appellationis: qꝛ teſtes nō audēt dicere ita falſitates corā maiore ⁊ maxime corā principe. Et in multis locis ſeruat opi. legiſtaꝝ que eſt vera de iure ciuili. vt. C. de tēp. ap. l. ꝓbāc ⁊ de ap. l. eos qui. et poſſet punire falſos teſtes receptos i prima cā eo qꝛ in eū trāſfertur iuriſditio plena eius perſonam ꝙ ſunt in iudicio ⁊ totius cāe. Et de ſucceſſor. vt. ff. iudi. ſol. l. cū apud ſemproniū. ¶ Cōcludendo dico ꝙ publicatio teſtiū omiſſa nō reddat iudiciū nullum. lꝫ glo. ſentiat ꝯriū in. l. prolatā. C. de ſententijs. nā ⁊ ſine vllis teſtibus ſnīa lata eſt aliq ⁊ maxīe abſolutoria. ff. a. her. l. cum putarē. ff. de pec. l. cotpe in prin. ff. de ꝯdi. inde. l. ſi nō forte. §. heredi. in glo. ij. ibi: verbū aūt pōt e. vbi no. ꝙ ꝑtās iudicis abſoluta eſt etiā ſupra veritatem. ¶ Scdō querit vtrum vna pars poſſit cogere aliam ad cōcludendū in cā videt. n. cōcluſio eſſe pars iudicij: qꝛ reddit in inuitu. ff. de v̄bo. obli. l. inter ſtipulātē. §. i. ff. de pecu. l. ſumma cum rōne. §. fi. Cū ergo iudiciū reddat in inuitū ergo quelibet eius pars. ff. de rei vē. l. q̄ de tota. Itē cōcluſio in cā ponit inter alia que ſunt ordinis iudiciarij vt extra de proba. c. qm̄ cōtra falſam: ⁊ de procur. c. auditis: ⁊ in auc. de teſtibus. §. qꝛ vero multi ſepe colla. vij. Sed certum eſt ꝙ ad ordinē iudicij quis cogit inuitus: vt. C. q̄ño ⁊ qñ iudex. l. conſentaneum. Preterea h̄ probatur expreſſe in auc. vt cum de ap. cog. in prin. coll. viij. vbi fugam nolentis concludere maliciā appellat: vnde ſumpta eſt auc. iubemus. C. de iudi. Reſtat ergo vt plene inſtructa cā duꝫ nil reſtat amplius allegandū ſit de neceſſitate ordinis iudiciarij q maxime redditur in inuitum in cauſa cōcludēdū: vt alqs terminus imponatur diſceptationi: vt no. Innocē. ex. de ca. poſ. c. paſtoralis: ⁊. C. de adul. l. q̄uis indubitari ſecūdum Old. PROMITTAT. No. formam promiſſionis: promitto venire vel nuncium mittere. DOMINI SACRAMENTO. No. propter cōtumaciaꝫ deferri ſacramentum aduerſario: facit. C. de iudi. l. ſancimus. ¶ Quero vtruꝫ in deferendo iſto ſacramēto ſit neceſſaria citatio per ſe. Reſpondeo ꝙ non quia hec eſt pena precedentis contumacie vt h̄. Et no. ꝙ iſte annus nō ſeruatur vt terminus inſtantie quia non poſſet poſtea iudicari: vt no. C. de iudi. l. properandum. Sed aduerte qꝛ dominus Old. viſus eſt tenere iſtam partem ꝙ per lapſuꝫ triennij non finiatur inſtantia: immo adhuc poſſint recipi teſtes ⁊ probationes ⁊ ferri ſententia diffinitiua. ⁊ hoc tribus rationibus. Prima ne quod inuentum eſt ad abbreuiādū litis prolixitatem inducat cōtra. l. ij. §. pe. de iuracalum. Secunda quia idem eſt in criminali: quia bienniū nō abſoluit reum nec a reatu nec ab inſtantia litis: ſed requiritur ſententia abſolutoria ab inſtātia que non lata iudex ſi ei liqueret de crimine poſſet fere diffinitiuaꝫ. C. vt. ī. cer. temp. l. fi. Certe abolitio non fit ipſo iure: ſꝫ demū per iudicem. ff. de accu. l. libellorum. §. fin. ff. de excu. tuto. l. ſi cum ipſe. §. vlti. ⁊ al'. pe. Item conſtat ꝙ triennium in ciuili eſt inuentum ad ſimilitudinē biennij in criminali. vt dicit illa. l. properandum: in princ. ergo eandem naturā hꝫ cū illo. ⁊ eiſdē regulis iudicatur. ff. de penis. l. abſentem. Tertia ratio eſt quia nunquaꝫ aliqua lex dicit ꝙ ipſo iure finiat inſtantia lapſu triennij: ⁊ hec opinio eſt approbata iure canonico. Nō ob. ff. de excuſa. tuto. l. ſcire oportet. §. conſequens: quia ibi non loquitur ſolum de tēpore prefixo ad finiendam inſtantiam accuſationis: ſed de tēpore prefixo ad perimendam excuſationis quantūcūqꝫ vere cōpetentis inſtātiam. vt. C. de tempo. in integ. reſti. l. ſuperuacuam. C. de dolo. l. fi. pro hoc facit. ff. de adulte. l. quinquennium. ſm Old. In hac etiam opinio. fuit Pe. vt notat Cy.

a ¶ Appellari. vide bar. in. l. vbi abſtit. ff. de admi niſtra. tutorum. b ¶ Collat. iij. ꝑ quo videtur tex. i. l. pupillus i. §. territoriuꝫ. ff. de verb. ſig. ⁊ qd̄ dixi. j. de pace iura. fir. in. c. i. §. ad h̄ ⁊. C. de ſerui. ⁊ aq̄ in. l. i. in ea. q. qd ſi quis facit homines confiteri ꝙ ſint ſue iuriſditionis vel agit iuramentum fidelitatis: an acquiritur quaſi poſſeſſio ⁊c.

c ¶ Sic facias. Nota elegans dictuꝫ ꝙ princeps pōt mādare faciaꝫ ſic: ſed inferior no. niſi facias iuſticiam vide que plene dixi in. c. i. cauſis de re iudica. vide ibi doct. vide Inno. in. c. i. de lit. cōte. vbi dicit qd̄ ꝑſentia principis replet omnē ſolēnitatē vide. d. ant. in. c. licꝫ hely de ſimo. ⁊ ibi dixi qd̄ papa pōt ferre ſententiā non cōformeꝫ libello vide. c. cuꝫ olim de re iudi. ⁊ ibi hoſti. ⁊ alios quod papa pōt ferre ſentētiā ſine peremptorio vide q̄ ibi dixi vide bald. in. l. fi. C. de lega. vbi dicit quod coraꝫ papa non ſeruat ordo iure poſitū vide hoſti. in. d. c. in cauſis vbi dicit ꝙ non conteſtatur lis coram papa vide bal. in. c. i. §. ſancimus quo tempore miles vbi dicit qd̄ verba queruloſa ſufficiunt coraꝫ ꝑncipe ad appellandum. i. q. x. qꝛ preſulatꝰ vide ꝑ hoc dicto bal. caſum i. c. Raynucius de teſta. vide que ibi dixi in vltimo no. vid̄ pulchruꝫ dictū An ge. de imperatore reſcribēte ⁊ de īferiore reſcribēte in. l. i. ff. de fri. ego dixi in rubrica de reſcri. vide bald. in rubrica de offi. deleg. vbi allegat Inno. qd̄

tat Cy. in. l. properandum. C. de iudi. Sed quicquid cātent opi. glo. eſt vera: qꝛ mera eſt impoſita non ſolum cognitori: ſed etiam cognitioni ⁊ iudicio: ⁊ ideo lex appellat litē non tuam lapſo triennio: vt. ff. iudi. ſol. cū lite mortua ⁊ acta pereunt: vt. C. de preſcrip. lon. temp. l. i. ⁊ not. i l. litigator: de fruc. ⁊ lit. expen. C. ⁊ ideo clauſa iuriſditione nihil vꝫ ꝙ ſit iudice incompetenti: arg. ff. ad trebel. l. facta. §. ſi qs bonoꝝ. ff. ad carbo. l. iij. §. puberi. NON INTERFUISSE. Sed nonne teſtes in hoc ſunt ſingulares: quomodo ergo probant ſe non interfuiſſe. Rñ. iſta non eſt probatio ſed probationis defectus. SEPE ABSCONSE. Not. maliciam clericorum: qꝛ nolunt facta ſua in pro patulo eſſe ſed ſecreta. In iſto. c. ſunt due gl. ſingulares: vna que incipit: ſed iſtud que dicit ꝙ populus poteſt degradare imperatorem[a] ⁊ ita cōſueuit allegari iſta glo. vt notat Cy. ff. de legi. l. non ambigitur. Sed certe iſta gl. dicit totum contrarium. vt patet in fine. glo. que decidit plus poſſe imperatorem q̄ꝫ populū: hec vera qꝛ hoc dicit iuriſcon. pompo. in. l. barbarius philippus. ff. de offi. preto. olim ergo poterat. hodie non poteſt tex. eſt in. l. ij. C. de ado. ſi quis bene reſpiciat. ⁊ ideo caueat populus romanus a vanis opinionibus. ⁊ cogitationibus. Alia glo. eſt ſuper verbo hic colligitur ꝙ prelati non poſſunt infeudare agnatis[b] de iure licet de conſuetudine ſit ſecus: que conſuetudo preualet ⁊ hoc innuit gl. Tu dic etiam de iure poſſe ſi agnati ſunt idonei: ſicut quando prelati ſunt executores pauperum poſſunt bona diſtribuere cōſanguineis ſi vere ſint pauperes: al's ſecus iuxta gl. que eſt. C. de ſa. ſan. ec. l. illud per Io. an. de inſtrumen. edic. §. nunc vero aliquo aliqua in vltima charta. ¶ His ꝑmiſſis vtilibus ⁊ vtiliſſimis poſſemus reuerti ad ꝓpriam mām feudoruꝫ ⁊ ſignare quaſdaꝫ oppoſitiones quas ſignat h̄ Ia. bel. ¶ Op. eniꝫ ꝙ iſte tex. nō ꝓcedat: qꝛ nec in noua iueſtitura pōt loqui: qꝛ ad eaꝫ ꝓbandaꝫ non admittuntur extranei nec in veteri: qꝛ ad eam ꝓbandam non ſunt neceſſarij pares. So. loquit in veteri: nam ſi pōt probari per pares probetur alias per extraneos: vel loquitur in noua ⁊ dominus nō habebat pares: vel erant abſentes vltra mare quorum redituꝫ expectare durū eēt[c] Arg. C. de inſti. ⁊ ſubſti. l. ſi pr̄: ⁊ ſic expedias primam glo. Et no. ꝙ ad examinationē veri: omnis veri prodita probatio debet admitti. C. de lib. cā. nec omiſſa: vbi eſt tex. no.

I quis. Diuide capitulum in duas partes. In prima dominus poſſidebat ⁊ vaſallus actor erat. In ſecūda econtrario: prima durat vſqꝫ ad. §. ſi autem: ibi ſecunda vſqꝫ in finem. ¶ Caſus. Orta contentione inter dominum ⁊ vaſallum ſi vaſallus dicit ſemel patrem ſuum inueſtitum debet probare per teſtes ſaltem duos ſuam intentionem: ⁊ eo in probatione deficiente defertur domino poſſidenti ſacramentum qui iurabit cum. xij. ſacramentalibus: eo nolēte iurare defertur actori qui iurabit etiam cum. xij. ſacramentalibus vtroqꝫ autem nolēte iurare dominus poſſeſſor abſoluitur vaſallo autem poſſidente ſi poſſidet ꝑ annum ſciente dño ⁊ non ꝯtradicente ſolus iurare dꝫ ſine alijs: alias aūt non. DUOS. No. ꝙ in ore duoꝝ teſtium ſtat omne verbum fallit vbi lex requirit maiorem numeꝝ teſtium: vt. C. de teſt. l. teſtium: nā tunc ſi vnus defuerit non valet quod agitur vt. C. de ſta. l. ſi vnus ⁊. C. de fideicom. l. ſi veritas: quo caſu per pauciores nedum non poteſt probari factum[d] ſꝫ nec error facti tex. ſingularis cum glo. ſua. ff. de leg. ij. l. cum ꝓponeret. ¶ Sed quero que eſt rō ꝙ vnum legatū. xx. ſolidoꝝ non poteſt probari per duos teſtes ⁊ vnum feudum valoris mille marcharū poteſt probari per duos teſtes idoneos. Rñdeo qꝛ in teſtis queritur de veritate poſt mortem eius qui veritatem ſciebat: vnde in teſtamentis committur facilius falſitas ab quam reprimendam ſtatuta ē a iure numeroſa ſolēnitas teſtiuꝫ: vt. C. de fideicō. l. queſtionē ⁊. l. hac ꝯſultiſſima. C. de teſt. ⁊ argu. ff. de teſt. mil. l. diuus in rōne ſui. DE DOMO DOMINI. no. teſtes ꝓduci de domo aduerſarij. Itē no. quē poſſe ꝓducere teſtes de domo ſua ſꝫ hoc ē ſpāle in feudis. CUM XII. SACRAMENTALIBUS. i. expurgatoribus iurātibus de ꝯſciētia. Iac. olim iurabāt ita teſtis eſt mihi deus: teſtis eſt mihi ꝯſcia hic dico corā deo. xxij. q. j. c. ſi pctm̄: in quo teſtimonio ꝯſciētie nō eſt reddēda rō ꝑ ſenſum corpis ⁊ eque aſtringit negatiua ſicut affirmatiua. NOLUERIT. Sed nunqd eſt ſtatuenda dilatio ad iurādū? Rñ. ſic: vt. ff. de iureiur. l. iuſiurādū ⁊ ad pecunias: in prin. ¶ Sed nunqd tale iuramētū ē vera ꝓbatio dicit gl. ꝙ nō[e]: ſed eſt quaſi ꝓbatio ſiue loco ꝓbationis: tene mēti gl. A FILIIS. Nota filios de facto pr̄is iurare dicit gl. ꝙ pr̄ ⁊ filius cenſent vna pſona no. gl. ⁊ not. in hoc. c. de triplici negatiue: ſcꝫ eſſentie. ſcientie ⁊ credulitatis. Adde dicit Odof. in ſumma ſua ſub rubicella probationibus deficientibus quid fieri debeat in cauſis feudorum quod eſt mirum ꝙ in aliquo caſu datur ſacramentum vaſallo poſſidenti: nam dum confitetur ꝙ tenet a domino in feudum ergo confitetur ꝙ allodium dñi ſit. Sed reſpondeo ꝙ iſta cōfeſſio non eſt mera ſed cum quadam abnegatione vt no. Cy. in ſimili. C. de do. an. nup. l. ij. SOLUS. No. ꝙ dictio ſolus eſt multitudinis excluſiua. PER UNUM ANNUM. Nota optimum tex. in materia feudorum ꝙ tunc poſſeſſio inducit ꝑſumptionem ꝓ vaſallo quando fuit per annum pacifice tenta ſciente dño ⁊ nō cōtradicente: ⁊ iſte tex. de anno nō eſt alibi. Itē no. ex patiētia preſumi titulū qd̄ raro accidit lꝫ aliqñ preſumat ex preſtatiōe lōgo tpe cōſueta: vt no. inſti. de acti. §. preiudiciales in fi. magne gl. ⁊. ff. de vſuris. l. cum de in rē v̄ſo cū ſua materia. IUSTA IGNORANTIA UEL PARUI TEMPORIS NEGLIGENTIA. Nota ꝙ iſta ignorantia vel parui tpis negligentia nocere nō dꝫ. facit. ff. de acq. poſ. l. ꝑegre in prin. ¶ Sup gl. hic ſumit. No. valde iſtā gl. qñ patientia ſine ꝯditione ꝓ conſenſu habeat expreſſo ⁊ eſt gl. multum magiſtra: ⁊ allegat optimas leges: tñ ſcias ꝙ regulariter patiētia habet ꝓ patiētia ⁊ non ꝓ expreſſo conſenſu: niſi iūcta actui indicāti cōſenſum: qd̄ qñqꝫ eſt rōne perceptionis cōmodi: vt. ff. de euic. l. quidam qñqꝫ rōne compenſandi ſeruitij. vt. ff. man. l. ſi vero. §. idem pōpo. quandoqꝫ ꝓpter paternā affectionē vt. C. de nup. l. ſi vt ꝓponis qñqꝫ ꝓpter paternā litterarum acceptationē. vt. ff. ad mace. l. ſi filius quandoqꝫ ꝓpter officij ſibi preſtiti impenſionem. vt. ff. de exerci. l. j. §. magiſtratus quandoqꝫ qꝛ patitur aliquid in ſuo fieri. vt. ff. ſi ſer. ven. l. ſi a te vel in domū ſuā induci. vt. ff. de iure do. l. ſi ego. §. dotis. v̄. plane. ⁊. ff. loca. l. cum plures. §. locator quandoqꝫ rōne precedētis debiti. vt. C. de acq. poſ. l. ij. quandoqꝫ rōne interueniētis delicti ⁊ diſſimulationis. vt. C. qui milit. nō poſ. l. pe. ⁊ in auc̄. de ſan. epiſco. §. ſi ſeruus. col. ix. ⁊. C. ad vell'. l. ſi ſine quandoqꝫ qꝛ pars patitur ſe aſcribi. vt. ff. de fideiuſ. tut. l. cū oſtendimus. §. vlti. qñqꝫ ꝓpter coniunctionē pſonarum. vt. ff. de dona. l. ꝓcula. ff. ſo. ma. l. dotem. ⁊. l. que dotis. ff. de dona. inter virum ⁊ vxo. l. ſi ſeruus cōis. ⁊ adde quod notat Iaco. de are. ff. ſo. ma. l. ij. §. voluntate. ⁊ in l. que dotis. eo. ti.

¶ De feudo dato in vicem legis ꝯmiſſorie. Rubrica.

¶ Quero vtrū dñs pleno iure poſſit obligare feudum vel formalem vſufructum? ⁊ videtur ꝙ non. qꝛ pignus ipſuꝫ formalem facere non poteſt nec a ꝓprietate ſeparare. Solu. dic vt notat. in. l. j. C. ſi pignus pignori datum ſit. ⁊ eſt queſtio ſubtilis[f].

I quis. Caſus. Feudum non poteſt conſtitui ſub pacto legis cōmiſſorie quia non ſub pretextu pecunie. ſed amore domini dandum eſt. hoc dicit.

non valet mādatū factū de legato vt ſic ferat ſentētiā. vide ibi oīno vide bal. in. l. i. C. quō ⁊ qñ iudex vide qd̄ i ſilī no. cy. in. l. a. C. de his q̄ deſ. aduo. vide etiam. c. memunimus de ap. in v̄bo ſꝫ iure forma ꝓcedas. Andre. barba.

a ¶ Impatoreꝫ. vide bar. in. l. nō ābigit. ff. de leg. ⁊. d. anto. in. c. ij. de ꝯſti. d. ant. in c. lꝫ. de fo. ꝯpe. vide q̄ dixi in. c. lꝫ.

b ¶ Agnatis vide eūdē in. c. i. in ij. col. q feud. da. pñt. ⁊ i. l. i. i. xxv. q. de rerū diui.

c ¶ Eſſet. al's debēt expectari. vt ī. de ꝯſuetu. reci. feu. c. i. ad ꝑdictā diſtinctionē facit. c. i. de offi. de leg. l. vi. ff. de iudi. l. ſi lōgius. et vide in. d. c. i. ⁊. ī de notis feu. c. i. §. qꝛ autem.

d ¶ Si qs feudū factū vide gl. in. l. i. C. de codici. bar. in. l. heredes palam. v̄. ſed ſi notaui. ff. de te. bal. in. l. ij. C. de ſecū. tab. bal. in. l. errore. C. de teſt. ⁊ qd̄ no. i. l. quotiens. §. Sed ſi maiorē. ff. de her. iſtit. per moder.

e ¶ ꝙ nō. No. ꝙ appellatiōe ꝓbationis non venit iurm̄. qꝛ ē ſemiplena ꝓbatio qd̄ no. ꝑ itatut vide tex. ⁊ gl. i. c. i. §. ſi qs de cō. inue. vid̄ bal. in. c. ſi vaſallus. ī. ſi de feu. fue. cōtro. ⁊. l. i. C. de ſen. qui ꝓ eo qd̄ inter. ⁊. c. i. §. ſacrm̄ de ꝯſue. recti. feu.

f ¶ Subtil'. Itē quero vtruꝫ feudū poſſit formari ꝑ pignoris datione vt qꝛ dicat dñs cōcedo tibi tale caſtꝝ meuꝫ in feudū pro pignore. Et vr̄ ꝙ ſic nā ⁊ h̄ mō cōſtituit vſufructꝰ formalis vt no. i. l. i. ff. ſi pignus pign. da. ſit qui queſtio ſubtilis eſt. Extra no. ꝙ in pactis pigno

Universidad del Rosario Archivo Histórico

ruʒ fauoꝛabilioꝛ eſt fideiuſſoꝛ q̄ʒ mutuatoꝛ: vt.ff. de ꝯhen. emp.l. fi.§.. fideiuſſoꝛ .n. fideiubendo preſtat quoddã beneficium cre/ ditoꝛi: feneratoꝛ vero non.

¶ No. ꝙ pactũ legis cõmiſſorie ẽ reprobatuʒ in feudis a iure. Sed quomodo hoc intelligatur quero. Pone ꝙ vaſallus de conſenſu domini vendit feudum ſuuʒ pro.x. de quibus recipit octo: pacto appoſito ꝙ ſi reliqua.ĳ.mẽ ſem non ſoluantur feudum ſit inemptum: queriꝛ vtrum valeat iſte contractus. Et vr̃ ꝙ nõ vt h̄. Certe ſalua pace hoc dicit obligauit pignoꝛi nõ dicit vendidit. Unde iure cõi pactum legis cõmiſſorie eſt reprobatũ in pignoꝛibus vt.C.de pac.pig.l.fi. Ideo rõ que hic aſſignatur de feu/ do parum vr̃ operari: nec eſt perpetua qꝛ in caſu propoſi to feudum poteſt vendi. Dico ergo tenere contractuʒ ni/ ſi probeꝛ ſimulatio que non preſumiꝛ in dubio nã qualis eſt contractus in prima ſui figura: talis preſumiꝛ in ſui eſ ſentia niſi contrariũ probareꝛ: vt.C.de proba.l.cũ preci/ bus: ⁊ no.C.plus valere qꝺ agitur.l.emptione: ⁊ extra ꝺ vſuris.c.nauiganti. Et not. ꝙ iſtud pactum legis cõmiſ/ ſorie eſt multum graue ⁊ odioſum qꝛ perdit precium iam ſolutũ niſi ſoluat ad terminũ: vt no.ff.de peti.her.l. ſed ſi lege in pñ.dic vt ibi. ¶ Sed vtruʒ iſtud eſt pactum legis cõmiſſorie. pignoꝛo tibi hanc rẽ ⁊ ſi nõ luero.ĳ. menſem nunq̄ʒ ipſam amplius poſſim luere: an iſtud eſt pactuʒ le gis cõmiſſorie. Rñdeo ſic: lʒ non dicatur ꝙ dominiuʒ ſit apud creditoꝛem: iſta eſt glo.no.in.l.vlti.C. de pac. pig. ¶ Sed nũquid iſtud pactum poſſit fieri cuʒ fideiuſſoꝛe: ſi nõ extraxero te obligatione iſta ꝙ pignus quod pro in dẽnitate tibi dedi: loco indemnitatis tuum ſit glo. dicit h̄ ꝙ valet qꝛ ſpeciale eſt in his qui ꝓ alio ſunt obligati: qꝛ hoc modo poſſunt indemnes ſuari. vt.ff. de contrahen.
a emp.l.fi.[a] ¶ Sed nũquid in dote valeat hoc pactum. ſi tibi pecuniam non reſtituero: talem fundum loco permu tatiõis aſſigno. Et videꝛ ꝙ ſic qꝛ iſta eſt quedam ꝑmuta tio. vt.ff.de iure do.l.ita conſtante ⁊.l.fi. Itẽ ſpeciale vi/ detur in dote. vt.ff.de ſol.l.q̄ꝫuis alias incipit calipodi/ us dic vt ibi. In tex. ibi. QUANDOCUNQUE. No. ſingulariter hunc tex. qꝛ quando in pignoꝛibus eſt appoſitum pactum legis cõmiſſorie: tũc odio creditoꝛis iuri offerendi vllo tempoꝛe non preſcribitur. Sed alĳ ex ponunt quandocunqʒ ideſt vſqʒ ad.xxx.ãnos qui dicũt ꝙ tunc etiam preſcribitur iuri offerendi ſi creditoꝛ eſt in poſſeſſione: ſed ſi debitoꝛ eſt in poſſeſſione ⁊ conueniꝛ hy pothecaria iuri offerendi nunq̄ʒ ꝑſcribiꝛ: vt.l.pure.§.fi. de excep.doli. Alĳ dicũt ꝙ ẽt ſi debitoꝛ agit pignoꝛaticia ſemꝑ põt offere nec dʒ excipi: tu nõ potes offere: lʒ poſſit excipi: tu nõ potes agere: qꝛ ex eo die quo habebat pote ſtatem experiundi eo ꝙ cõditio erat poteſtatiua fluxerũt .xxx.anni. quod non ſubtiliter dictum eſt: vt.ff.de cap.l. in libello.§.ſi quis ſeruũ. Uel dic de plano ꝙ iuri offerẽ di preſcribiꝛ quando eſt preambulũ iuris agendi. vt.C. de bonis auc.iud.poſ.l.fi. Sic ⁊ iuri diſplicendi preſcri biꝛ.ff.de edil.edic.l.qꝺ ſi nolit.§.ſi qd ita. ⁊ facit.ff. quẽ/ ad.ſer.amit.l.ſi partes.§.i. ¶ Quero vtruʒ valeat iſtud pactũ obligo tibi tale feudũ pro.x. ⁊ ſi non ſoluero.ĳ. mẽ ſem habeas tale feudũ emptum iuſto precio. Rñdeo ſic: ⁊ eſt mirabile ꝙ lʒ non ſit collatũ in aliquem arbitrũ de/ clarandi preciũ: valet tamen: qꝛ iſtud pactũ eſt pars alte/ rius cõtractus validi. iſte eſt caſus notabilis.ff.de pign.
b l.ſi fundus.§.fi.[b] ¶ Quero pone ꝙ tu mutuaſti mihi.x. nullo pignoꝛe cõſtituto hoc pacto ꝙ ſi non ſoluero.ĳ. mẽ ſem talis domus mea ſit tua pro illis.x. an valeat pactũ. Reſpondeo ſic: qꝛ non eſt pactũ pignoꝛis. vt.d.l.fi.ff. de contrahen.emp. vbi eſt tex.notabilis. Quero: põe ꝙ pa/ ctum legis commiſſorie non eſt appoſitum in ipſo cõtra/ ctu pignoꝛis: ſed diu poſt vtrum valet. Reſpõdeo ſic: vt .ff.de pigno.act.l.titius vel ibi interuenit pactuʒ rogatu debitoꝛis ⁊ eius gratia non voragine creditoꝛis. Et di/ cũt qdam ꝙ ex interuallo vʒ ad excipiendũ non ad agẽ/ dũ vt refert bar.in.d.l.calipodius. ¶ Quero ꝺ qbuſdã pactis q fiunt cũ feneratoꝛibus. Pone feneratoꝛ mutat mihi re vera centum: ꝓ qbus ego facio chartam vendi/ tiõis cuiuſdã domus h̄ pacto ꝙ ego ꝓmitto reemere hãc domum poſt qnquennium ⁊ non ante pro eodem precio. quero an ipſe cõtractus preſumaꝛ vſurarius. Rñdeo vr̃ ꝙ ſic: qꝛ ⁊ ſi non poſſit ꝓbari aperte de mutuo tñ ex con/ ſuetudine feneratoꝝ preſumo cõtractũ vſurarium. Item qꝛ cõtra nãm vere venditionis: vt extra de cõtrahẽ.emp. ⁊ ven.c.ad noſtram: ⁊ de pig. illo vos. Alĳ cõtradicunt: qꝛ nulla lex vel decretalis h̄ dicit: ⁊ ex forma ſui iſte cõtra ctus non eſt feneratitius. Item emptio ⁊ venditio poteſt fieri ad certũ tꝑs: ⁊ facit.C. de pac.inter empto.l.ĳ. Iſti dicũt melius niſi ꝓbeꝛ ꝙ iſte talis ſit ſolitus fenerari: ⁊ i fraudẽ vſuraꝝ ſimulata inſtr̃a cõficere. Nã in eodem ge/ nere malitie ſemel malus ſemꝑ ꝑſumiꝛ malus vt in regu/
c la ſemel malus ⁊ ibi ꝑ Dy.[c] ¶ Et ꝯclude ꝙ alteratio cõ tractus ⁊ pacta inſolita ⁊ quod eſt vſurarius faciunt cõ/ tra ipſum preſmi. Simile no.in.l.vi.ff.de ꝯdi.inſti.cui ꝑ/ ſumptiõi ſtaꝛ: ⁊ idem de alĳs pactis ſimilibus inſolitis q̃ videntur cõtra naturam mere venditionis: ⁊ facit.ff. de probatio.l.qui teſtamentum: vbi ꝓpter legis interdictuʒ preſumiꝛ fraudis ſimulatio eo.titu.l.cum tacitũ: ⁊.C.de
d na.li.l.j.⁊.l.ſi quis ſcu.⁊.ff.ꝺ legi.l.fraus cũ ſi.[d] ¶ Quero ſi pignoꝛatur caſtruʒ an creditoꝛ poſſit vti iuriſditione ⁊ alĳs iuribus incoꝛpoꝛalibus. Reſpondeo: dic vt extra de re iudi.c.cum Ber. ⁊ argu.ff.de pig.act.l.elegãter.§. fin. ¶ Quero an de iure canonico pignoꝛaticia ſit in rẽ ſcripta ita ꝙ ſoꝛte ſoluta competat contra emptoꝛẽ pigno ratitia ⁊ quemlibet poſſeſſoꝛem. Dicit Inn. ꝙ eſt mere ꝑ ſonalis: qꝛ oꝛitur ex contractu: alias non eſſet differentia inter pignoꝛatitiam que datur debitoꝛi ⁊ hypothecariaʒ que datur creditoꝛi: quod falſum eſt: vt not. in prohemio ffoꝝ.§.tertĳ. Inſuper hoc dicit quecunqʒ actio ſit nõ eſt vis qcunqʒ poꝛro poſſeſſoꝛ ſit tenetur: ⁊ ſic eſt ambulato/ ria: de pigno.c.cum conſtet: ibi videas in nouella. Et ve rum dicit de iure canonico ne creditoꝛes in fraudem vſu rarum vendentis poſſint fraudare debitoꝛes. Si enĳ cõ tractus non eſſet vſurarius ſed ſimplex opinio Inno. eſ
e ſet verioꝛ: vt dixi.C.de pigno.act.l.i.[e]

a ¶ l.fi. Illa.l. modicum facit: nam ibi pignus non erat datuʒ a principio fideiuſ ſoꝛi: ſʒ creditoꝛi.

b ¶.§.fi. Quero vtrum valeat tale pactũ quod ſit animo cõpen ſandi. dic ꝙ ſic: vt.ff.ꝺ le.ĳ.l. cre ditoꝛem.

c ¶ Per Dy. nã i dubĳs ẽ locus cõiecturis ex cõ/ ſuetudine: de au ro ⁊ arg.leg.l.pe diculis.§.argen to per accur.

d ¶ Cum ſi. Et facit ad h̄ qꝺ le/ gitur ⁊ no. i.c.ĳ. de reſcri. ⁊ qꝺ di xi.in.l.ĳ.C.plus valere qꝺ agitur ſ mea lectura.

e ¶ In.l.i. Et dic in contractu vſurario nõ agi cõtra emptoꝛem pignoꝛaticia ac/ tione: ſed condi tione ex canone: nã ſepenumero conditio ex lege tanq̄ʒ in rem ſcri pta ſequitur fun dũ.C.de iu.deli. l.fi.ſʒ ſi prefataʒ.

Si quis.

Si dominus aliquem inue/ ſtit de beneficio ſui militis ſʒ
s placentinos non tenet inueſtitura ſine cõſen ſu eius cuius eſt feudum. Sed ſcꝺm mediola nenſes ⁊ cremonenſes valet inueſtitura ſi nullum gene/ ratur preiudicium ei cuius eſt feudum: predicta inueſti/ tura poteſt habere effectum decedente vaſallo ſine ſucceſ ſoꝛe. hoc dicit. ¶ Quero que iſtarum opinio ſit verioꝛ. Et videtur ꝙ opinio placentinoꝛum pluribus rationi/ bus. Primo quia non licet tempus anticipare.C. qui admit. ad bono. poſſeſ.l.fina.ff. ꝙ cuiuſcunque vniuer. not.l. Item eoꝛum.§. ſed ſi ita: nec aliquid operatur ta lis conſenſus.ff. quoꝛum leg.l.i.§. quod autem: argu/ men.ff. de inſa.l. quid ergo in princip. Secundo quia non licet in moꝛtem alterius ſperare: de verboꝛum obli/ gatio. inter ſtipula.§.ſacram.ff. ad trebellia.l.ita tamen .§. a patre. Tertio quia eſt contra bonos moꝛes: ⁊ inter dum aperit viam ad maleficia: vt.C. de pac.l.fin. Quar to quia ⁊ ſi de hereditate incerti hominis valet pactum: ſecus ſi de certi hominis hereditate tractetur: vt.l.iĳ.ff. pro ſocio. Quinto facit ad idem quod dicitur de prebẽ dis extra de conceſſi.prebend.c.ĳ. ⁊ in alĳs officĳs ea/ dem ratione. ¶ In contrarium ꝙ opinio mediolanẽ. ſit vera: arguitur ſic lege cauetur ꝙ ſi pater legat ſer/ uum caſtrenſis peculĳ viuo filio: ⁊ poſtea filius viuo pa tre decedit ab inteſtato ꝙ tale legatum ſumit effectum: et tamen pater teſtatus erat de peculio filĳ viuentis: vt.ff. de legatis.i.l. ſeruum filĳ: in principio. ¶ Secundo pro batur per ſimile: nam ſi ego conſtitui alicui vſufructum in vita ſua nulla lex prohibet illum vſufructum me alte/ ri concedere cum eius eſſe deſierit: argumen. de legatis ſecundo.l. vt heredibus. Tertio hoc probatur per ar/ gumen. ab abſurdo: nam abſurdum eſſet dicere ꝙ vaſal/ lus q ignoꝛanter fuit inueſtitus nõ poſſet dicere ꝯctuʒ ali quem ⁊

quem ⁊ agere de euictione arg.ff.de contrahen. emp.l.li beri hominis. Quarto quia iſte contractus celebraꝛ ſu/ per re concedentis. nec enim eſt obligatus primo feuda/ tario ad non infeudãdum alteri niſi in caſu caducitatis feudi. immo ⁊ ſi hoc dixiſſet non valet quia nõ intereſſet paciſcẽtis. vt.ff.de ver.ob.l.ſi ita quis.§.ea.l. ¶ Quin/ to ⁊ vltimo qꝛ habuimus caſuʒ expreſſuʒ ꝙ vʒ talis inue ſtitura dummodo ſit rite facta ideſt non pure ſed ſub in/ trinſeca conditione. vt.s̄.qui ſuc.tene.c.ſi quis iueſtitus ⁊ h̄ eſt ipſa veritas. ¶ Ad quoꝛum verboꝛum intelligen tiam ſciendũ eſt ꝙ iſta iueſtitura de qua loquitur nõ ẽ de futura ſucceſſione immo ideo incipit qꝛ primus inueſtit⁹ ſine ſucceſſoꝛe feudi decedit. ⁊ ideo errant qui credũt qꝺ iſte contractus ſit de futura ſucceſſione. qꝛ immo ẽ de ca/ ducitate ſucceſſionis. ¶ Cum ergo queritur vtrũ pactũ de futura ſucceſſione valeat dic aut ſuper hr̃ditate viuen tis. aut ſuper hereditate iaʒ defuncti. Primo caſu diſtin gue. qꝛ aut tractatur de hereditate icerti hominis ⁊ vale at. Aut certi ⁊ tunc aut liberti ⁊ valet ratione iuriſpatro natus vt.ff.de ac.emp.l.ſi quis ſeruũ. Aut ingenui ⁊ tũc aut ſit cũ ipſo de cuius ſucceſſione tractatur ad impediẽ dam liberam teſtamenti factionẽ. ⁊ non valet. vt.ff.ꝓ ſo/ cio.l.cũ duobus.§.idem reſpondit. Aut ad iudicium fu turi ſucceſſoꝛis ⁊ tunc vʒ ⁊ tranſfertur ad verũ heredem. vt.ff.de pac.l.tale pactum.§.fi. Item donatio valet cau/ ſa moꝛtis etiam omnium bonoꝛũ ⁊ hereditatis future. vt .C.de pac.l.lʒ ⁊ no.eo.titu.l.fi. Si vero ſit pactũ non cuʒ eo de cuius ſucceſſione agitur. ſed cum quodaʒ tertio vʒ illo conſentiente de cuius hereditate agitur ⁊ in conſen/ ſu perſeuerante. alias.n. paciſcens reputatur indignus ſicut ille qui ſcienter gerit ſe pro hr̃de hominis viuẽtis vt ff.de dona.l.donationes in cõcubinam.§.fi. ⁊.C. ꝺ pac. l.fi. ¶ Scꝺo v̇o caſu principali quãdo tractatur de futu ra ſucceſſione moꝛtui non viuentis bene valet pactũ.C. de pac.l.i.C.de tranſactionibus.l.cuʒ donationis. ⁊.C. vt in poſ.leg.l.cum archimedoꝛaʒ. ¶ Reuertẽdo ad no ſtrum.c. hoc nõ eſt pactum de futura ſucceſſiõe viuentis. nec moꝛtui ſʒ eſt quoddam pactum collatũ in defectuʒ iu re tertĳ qꝺ quidem pactum habet in ſe iuris oꝛdinem ⁊ ẽ de iure validum. ⁊ ita habes huius.c.intellectum. ⁊ ad/ de quod no. Guil.de cu.ff. de pac.l. ⁊ ſi ſuum heredem. ¶ Extra propono talem queſtionem. titus filios nõ ha/ bens compoſuit magnum patrimonium per fas ⁊ nefas vñ volens aie ſue conſulere reliquit pauperibus medie/ tatem oium bonoꝛum ſuoꝛum. ⁊ quia habebat cõſangui neos ſuos potentes ſic ait. ⁊ ſi contingeret me facere ali/
a ud teſtm̃[a] in quo conſanguineos meos inſtituerem: per quod reuocaretur preſens iudiciuʒ ex nũc tibi petro no tario publico tanq̄ʒ publice perſone ſtipulanti ⁊ recipiẽ/ ti ꝓ dictis paupibus dono irreuocabiliter ⁊ inter viuoꝝ dictaʒ medietatem oium bonoꝛum meoꝛum conſtituens me ex nunc dictam medietatem precario nomine poſſide re qꝺ tandem venit in notitiam conſanguineoꝛum qui fe cerunt dcm̃ teſtamẽtum mutare. mõ queritur vtrum pau peres vigoꝛe dicte donationis poſſint aliqd cõſequi vel hr̃e? Et vulgata opinio domini Dy. de muſello eſt qꝺ ſic .ff.de teſta.l.heredes palaʒ.§.fi. ⁊ in regula qꝺ ſemel pla cuit extra de reg.iur.li.vi. Sed contraria opinio non mi nus eſt vulgata ꝙ nõ valet iſte cõtractus donationis ne impediatur libera factio teſtamenti. de verb. obli.l.ſtipu latio hoc mõ concepta. Pro prima opi. facit quia equuʒ eſt qꝺ teſtatoꝛ poſſit anime ſue conſulere contra ipreſſio/ nem conſanguineoꝛum. nec eſt hoc cõſilium turpe ſʒ ſalu bre ⁊ ſic hoc ẽ ſpeciale fauoꝛe anime. In contrariuʒ eſt ꝓ alia pte iuris regula cui eſt inherendum ſicut bononien ſes inherẽt carrotio dicit glo.ff.de re.iur.l.omnis diffini tio. ⁊ equitas animi de qua loqueris eſt eqtas nõ ſcripta que nullius eſt momenti. Cõſidera nos longe ſumus ex̃ diſputationem dictoꝝ. nam hic interuenit traditio. vnde ⁊ ſi donatio eẽt infirma tñ ⁊ ſine cauſa dominus volens tranſferre dñium tranſfert. vt.ff.de cõdi. ob cauſam.l.ĳ. §.ſubtilius vel qꝛ cauſa eſt ipſa ſaltem liberalitas. vt.ff. de dona.l.hoc iure. Uolens ergo ſubſtinere opi. Dy. fa/ ciat quod procedatur ad actum traditionis que etiã ſub conditione fieri poteſt. vt.ff.de acquir.poſ.l.qui abſenti. Et cautius eſt ſi interueniat traditio coꝛpalis q̄ʒ ſi preca
b ria quia precarium foꝛte non valet[b] ſi nõ valet principa/ le ego dimitto te hic ſine deciſione cogita. ¶ Secundo q̃ ritur de tali queſtione quidam habebat vxoꝛem que mul tum ſibi blandiebatur que cum iſte liberos non haberet induxit ipſum ad teſtandum verſus ipſam hoc acto ꝙ ſi ue mutaret teſtamentum ſiue non iſta vxoꝛ iure donatio/ nis inter viuos debet habere quandam domum iſte mu tauit teſtamentum de dicta donatione inter viuos nulla facta mentione queritur an iſta mulier ꝺbeat habere do mum predictaʒ? Et videtur ꝙ non vt.d.l. ſtipulatio hoc modo. Contrarium dico quia iſta donatio eſt preſens. ⁊ pura quia dicit ſiue mutauero teſtamentum ſiue non ⁊ iõ non eſt oppoſita in penam teſtamenti mutati. Caue tamẽ quia niſi interuenerit traditio non confirmatur moꝛte. ⁊ ſufficit ꝙ traditio interueniat tempoꝛe donatiõis vel po ſtea viuo donãte.ff.de do.inter vir. ⁊ vxo.l.pap̄. arg.l.ĳ.
c C.ſi quis alteri vel ſibi[c]. ¶ Hanc refert.d. Giliolus de cremo. diſcipulus Bal. fuiſſe addi. Bal.

Uidaʒ obligauit.

Diuide i tres ptes.
q Prio thema ⁊ queſtio. Scꝺo rñſio in qua q dem primo defertur ſacramentum filio vaſal li. In tertia parte defertur filio domini. ſecunda incipit ibi. vnde non tertia ibi ſi autem. ¶ Caſus filio militis di centi patrem inueſtitum de pignoꝛe ⁊.xxx.annis nomi/ ne feudi poſſediſſe defertur iuſiurandum. vt iuret cum .xĳ. ſacramentalibus foꝛma h̄ tradita ſed eo nolente iura re defertur filio domini qui ſi iurare recuſat cogitur fili/ um militis inueſtire hoc dicit. Iaco.bel. ¶ Nota ꝙ pre/ ſcriptione.xxx.annoꝛum quis defendit i feudo vt ſi quis rem aliquam feudi nomine tanq̄ʒ infeudatam poſſiderit ⁊ ſeruitium pro ea domino exhibuerit ⁊ q̄ꝫuis de ea inue ſtitus nõ fuerit defendit ſibi ius feudi vt h̄ ⁊.ĳ. ſi de feu. fue.contro.ca.ſi quis per.xxx.an. Sed miruʒ h̄ videtur nam ꝙ citerioꝛi tꝑe ꝑſcribiꝛ vlterioꝛi tꝑe ꝑſcribi ipoſſibi le ẽ ar.ff.de vſuc.l.ſequiꝛ.§.lana. Sed ſi ita eſt ꝙ ſi ãno qs reʒ ab aliquo feudi noie tenuerit dño pñte ⁊ nõ ꝯdicẽ te. ⁊ ſeruitium eius q̃ſi a vaſallo recipiente. lʒ non probe/ tur inueſtitura interceſſiſſe tamen iurando ſe inueſtitum fuiſſe rem vt feudum tenebit.ĳ.de conſue.rec.feu.c.i.§.il lud. ⁊.s̄.ſi de inueſti.inter dominũ ⁊ vaſ.lis oꝛiatur.c. fi. ⁊ de feudo ſine cul.non amit.c.ſi quis miles. Sol. Aut tu loqueris de conſtitutione feudi ⁊ requiruntꝛ.xxx. ãni quod tꝑs loco conſtituti habetur ſicut dicit text. alibi.ff. de aqua quo.l.hoc iure.§.ductus aque. Aut de feudi ꝓ batione. ⁊ tunc refert. quia aut preceſſit titulus pignoꝛis ⁊ requiruntꝛ.xx.ãni. vt hic. Aut nõ apparet quis titulus preceſſit tamen allegatur inueſtitura recti feudi: ⁊ tunc ſufficit annus vt in contrarĳs. Sed mirabile videꝛ iſtud quod in iſto.c. dicitur ⁊ contra doctrinam gloſaruʒ ⁊ do ctoꝛum in.l.ſi certis annis.C.de pactis. Nam vbi cõſtat de cauſa vera vbi alius titulus allegatus ex tempoꝛe nõ probatur. ſed hic conſtat de cauſa vera vʒ de pignoꝛe. er/ go alius titulus non preſumitur. quia primoꝛdio tituli poſterioꝛ foꝛmatur euentus. vt.C.de impo.lu.deſcript.l. ĳ.libro.x. Solu. ſpeciale in feudo eſt propter ſeruitia que recipit dominus a vaſallo longiſſimo tempoꝛe vt preſu/ matur ipſo facto rectoꝛum feudum cõſtitutum ex quo do minus nunquam per tantum tempus fecit mentionem quod eſſet pignus. ¶ Sed nũquid in iſto feudo preſcri/ pto ſuccedit heres? Quidam dicunt ꝙ non. quia non in terceſſit vera inueſtitura. Alĳ dicunt ꝙ ſic. quia preſcri ptio eqparatur ꝟitati. vt no.in.l.i.ꝺ ſui. ⁊ aq̈.C. ꝙ ſatis ꝓbatur in h̄.c. quo caueꝛ ꝙ ſi pater poſſedit ꝑ.xxx.an. ⁊

a ¶ Aliud teſta mentum. Uide bal.in.l. cũ anti/ quitus.C.ꝺ teſt. ⁊ in.l.ſancimuꝰ. C.e. ⁊ i.l.ex teſtõ. C.de fidei.bar.in l.ſtipl̃o h̄ mõ de verb.ob.vide ibi lud.Ro.vide.d. pe.i.c.cũ eſſes de teſta.dixi i.c.rela tum eo.ti. And. Barba.

b ¶ Non vʒ.vi/ de bal.in.l.ex te/ ſtõ.C.de fidei. fa cit in ſimili tex. ſing.l.fi. de ꝯſti. pecu. ⁊ bal. in.l. ſi abſentis.C. ſi cer.pe. An.bar.

c ¶ Uel ſibi. Sʒ nũqd ſufficit cõ ſtitutũ vr̃ ꝙ nõ: vt ſupra ꝓxĩa.q. i.qꝛ precariũ foꝛ te non vʒ: ⁊ facit qꝺ not. Guil. de cu.in.l. ab ẽptio ne.ff.de pactis. ⁊ bar.in.l.poſt cõ/ tractum de don. ⁊ in ꝯſilĳs ſuis ẽ ꝯſi. qꝺ inci. petr. nicole. verum ꝙ ſufficiat facit qꝺ no.idẽ Bar.in.l. ſi is q ꝓ empto/ re ad ſi. de vſuc. ⁊ in ꝯſi. ſuis ẽ cõ ſi. qꝺ inci. marti/ nus de eugubio ⁊.l.qꝺ de ſuo.C. de dote caute nõ nu.

preſtitit ſeruitia conſueta ꝙ filius in tali feudo ſuccedit. Ego de facto fui conſultus de eo qui acquiſiuit emphiteo ſim eccleſie per pſcriptionem.xl.annoꝝ.Ꝥ eniꝫ tpͣs neceſ ſarium eſt in eccleſia nec ſufficit in ea longum tempus de quo loquitur.l.cum de in rem verſo.ff.de vſuris:⁊ extra de preſcrip.c.de quarta.⁊ in auc.de eccl.ti.in princ.coll. ix. An ius iſtius preſcriptionis extendatur in tertiã gñationem tm̃ an in infinitum:rñdi ꝙ ſicut emphiteoſis iformiter conceſſe.i.ſine perſonarum diſtinctione intelligitur in tertiã gñationẽ:ita ſit in preſcripta emphiteoſi:q2 a iformis ẽ vt in auc.de nõ alie.§.emphiteoſim.ᵃ ¶ Querit gl.vtrũ ille qui preſcribit longiſſimo tempore ſi cadat a poſſeſſione habeat ius vendicãdi:⁊ remittit ad.l.ſi qs emptionis.C.de preſcriptio.xxx.annorum.⁊ dic vt ibi. ¶ Queritur an ius offerendi preſcribatur ſpacio longiſſimi temporis:⁊ allegatur hic.c.ꝙ ſic:facit quod dixi.ſ. eo.titu.c.i.⁊.C.de preſcrip.xxx.ãnoruꝫ.l.cum notiſſimi. §.eo.iuſ. ¶ Ultimo not.ꝙ per receptionem ſeruitiorum non inducitur conſtitutio feudoruꝫ niſi ſit preſcripta.qͦ tene menti.

¶ Liber primus in vſibus feudorum explicit feliciter.

Incipit liber ſecundus.

¶ De feudi cognitione. Rubrica.

VBertus. Diuide capituluꝫ in duas partes. Primo quo iure vniuerſaliter ⁊ generaliter omnes cãe decidantur. Secundo quo iure cãe feudi ſpãles. Secunda incipit ibi. Uſus tñ feudi. ¶ Caſus Cauſe generaliter:aut deciduntur iure romanorum: aut legibus lombardorum:aut cõſuetudine. Sed feudales cauſe deciduntur conſuetudine que vincit legem in hac parte:licet contrarium dici ſoleat. Conſuetudine autẽ deficiente decidi poſſunt etiam lege ſcripta.h.d. COMMITTITUR. Not. ꝙ ille cui committitur deciſio cauſe ſimiliter debet iudicare quandoqꝫ ſecundũ ius b commune ᵇ:quandoqꝫ ſecundum legem lombardorum: quandoqꝫ ſecundum ſpecialem conſuetudinem loci. qͦ intelligo prout committens erat iudicaturus hic declaratur per docto.C.de ſum.trini.l.cunctos populos.⁊.C. de eman.lib.l.i. Et dic ꝙ inter eos qui viuunt iure romano cauſa deciditur ſolum ſecundum ius commune. Sed inter eos qui viuunt iure lombardo cauſa decidetur iure lombardorum. Et inter eos qui viuunt ſecunduꝫ ius loci debet iudicare ſecundum conſuetudinem illius loci tam in contractibus ordinarijs q̃ꝫ in teſtamentis. vt.ff. de euic.l.ſi fundus.C.de teſt.l.fi.⁊ not. in.l.ij.ff.de eo qͦ certo loco. Et quia iſta materia eſt multum longa remitto te ad no.per alios ⁊ me in.d.l.cunctos populos: vbi ad ſaturitatem videre potes. ¶ Et no.ꝙ illud ꝙ dicitur hic c de conſuetudine intelligitur de preſcripta.ᶜnam antequã ſit preſcripta non dicitur conſuetudo: ſed dicitur voluntas inducendi conſuetudineꝫ. Sicut dicimus in alia materia quia non dicitur quis ante lit.conteſ. agere ſed agere velle. vt.ff.rem ra.habe.l.amplius. Adde ꝙ conſuetudo non preſcripta non derogat preſcripte:vt no.ff.de re. d iur.l.nemo.§.temporalis ᵈ. Hoc eſt verum in petitorio: ſecus in poſſeſſorio:vt not.in.c.cum eccleſia de electio.in nouel. ¶ In glo.i.no.ꝙ iniqua conſuetudo preſcribi nõ poteſt iniquam intelligo:ideſt intolerabilem : puta q2 eſt contra ius diuinum. ¶ Sed pone in ciuitate Peruſie tres ſunt conſeruatores monete: ⁊ quando fiunt ſolutiones in communi conſueuit notarius ponere nomina omnium trium licet vnus ſit abſens: queritur vtrum iſta cõſuetudo teneat. Hoſtien.dicit quod non quia inducit crimen falſi. Sed conſuetudo quorundam locorum ſeruat

e contrarium:q2 qͦ maior pars facit ⁊c̃.hoc verum ᵉ ẽ qñ in preiudicium abſentis nihil fit ⁊ materia vera eſt in ſe ipſa. De hoc nota.extra de his que fiunt a prela.ſine conſenſu capituli.c.q̃ꝫto ⁊ nõ repit̃ alibi. Caueat tñ ſibi notarius q2 ſi talis pſona eẽt ͦ ſubſtãtia:inſtr̃m nõ careret vicio falſitatis. Eadẽ rõne defendunt̃ nõrij cõis peruſie q ſunt rogati vltie die officij ꝙ ad illã dieꝫ ponãt ſolutiões q̃ fiunt ipſis maſſarijs: Nã ꝯſuetudo ipſos excuſat ⁊ etiã ipſa neceſſitas.⁊ nõ itereſt cõitatis:imo itereſſet ſi ꝯtrium fieret.vñ vbi eſt bona mẽs ⁊ intentio ibi nõ poteſt eẽ falſitas qͦ tene menti. ¶ Ibi ꝓhibens ſecus ſi ſit tolerabilis vt pꝫ in ſtatuta q̃ minunt legitimã filioꝝ: vel q̃ diſponũt ꝙ filia dotata nõ ſuccedat extãtibus maſculis. Non enim exigimus in ꝯſuetudine ꝙ ſemp ſit rõnabilis: ſꝫ ſatis eſt qͦ tolerabilis ⁊ vſu approbata vt no. Inn.in rub. de ꝯſuetudine ex̃. ¶ In gl.ij.no.ꝙ arg. feudorũ in alijs caſibus q ſunt deciſi iure romano nihil valẽt ſꝫ ſolũ i mã cõſuetudinis:quod legitur ⁊ no.in.l.de qbus.ff.de legi. quod tene mẽti. Ecõtrario vero cauſe feudoꝝ que nõ inueniunt̃ deciſe p cõſuetudinẽ debẽt decidi per argumenta iuris ciuilis quod eſt no.dignuꝫ. Nec mirꝝ q2 argumẽtis cã deciditur.vt.ff.ad treb.l.q filiũ.§.ſabinus. ¶ Itẽ no.ex littera iſta que dicit qui i noſtris partibus obtinet ꝙ dicunt quidam ꝙ oẽs conſuetudines feudoꝝ ſunt locales ⁊ preter tex.leguꝫ ⁊ iperatorũ nihil videtur eſſe ius generale. Et ẜm hoc gloſare cõſuetudines feudoꝝ eſt ac ſi quis gloſaret conſuetudines papienſiuꝫ quod ſatis vꝛ̃ ineptum. Unde dico ꝙ conſuetudines in hoc volumine approbate debent ſeruari tanq̃ꝫ ꝯſuetudines generales. Quedam tamen ſunt recitate ſed nõ approbate: vt.j.de mr̃imonio ad mõ.cõtracto.c.i.ſuper quibus non eſt ponendum ingeniuꝫ ad gloſandas truffas vel tabulas: vñ dicit ariſtote.cum edit quis lenteꝫ non fundas myron.i. aromata. ¶ Extra glo.nunq̃ꝫ per ſententias arbitroruꝫ non confirmatur conſuetudo. vt nota.extra de verboruꝫ ſigni.c.abbate in nouel. ¶ Item nota quod quãdoqꝫ cõſuetudo vincit legem diuinam ⁊ canonicam ſimul iũctã. f vt not.extra de conſang.⁊ affi.c.qͦ ſup i nouel.ᶠ ¶ Querit gl.nota quid poſſit argui per ſimile conſuetudinis rñdet ⁊ dicit quod ſic in materia conſuetudines poteſt argui per ſimile cõſuetudinis:ſed in alia materia ſecus qs illa ſunt ſimilia quoruꝫ qualitas eſt vna:quod dic vt no. ff.de leg.l.ideoqꝫ:⁊ in.l.de quibus vbi omnino videas. ¶ Illud non omitto quod conſuetudo dicitur ciuiũ tacita ꝯuentio. Et ideo ſicut pactum non extenditur ad aliã rem vel perſonam q̃ꝫ de quibus loquitur vt.ff.de pac.l.ſi vnus.§.ante omnia. Ita nec conſuetudo:⁊ ideo cõſuetudo eſt ſtricti iuris quod etiam patet:quia filia q̃ꝫ parit.i. actio ſiue conditio ex moribus eſt ſtricti iuris: vt inſtitu. de actio.§.actionum.

Sciendum eſt. Feuduꝫ conſtitui poteſt in rebus immobilibus aut ſolo coherẽtibus aut in his que inter immobilia computãtur. Feudum autem acquiritur duobus modis.ſ.inueſtitura aut ſucceſſione hoc dicit. ¶ In tex.ibi. SOLI.i. imobilibus vel ſolo coherẽtibus vt i edificijs que ſolo coherẽt. Dy. COMPUTANTUR. vt annui redditus.vt.C.de ſac.ſan.eccle.l.iubemus:ⁱvt ſunt ãnui fructus vt extra de elec.c.querelaꝫ. Item pedagia ⁊ guidagia ⁊ ſimilia: vt.j.que ſunt regalia.c.i.quod dic vt no. in Spe.de cã poſſeſſio.§.q2 vero ver.quid de colligẽtibus ⁊.ff.de publica.l. ſi publicanus.§.in oĩbus p Dy. ⁊ alios. ¶ Sꝫ nunquid ille qui emit pedagium a cõi videatur emiſſe penas tranſgreſſorum. Reſpondeo ſic: vt.ff.ͦ actione emptio.l.creditor in principio.⁊ ibi per Cy. i additio. DE CAMERA. vt in pecũia. DE CANEUA. vt i cibarijs ⁊ diſtributionibus ſiue diurnis ſiue in groſſo non eſt vis. Et nota hic de iſtic duobus feudis ͦ camera ⁊ caneua. ¶ Ex̃ q̃rit h gl. vtꝝ noĩa debitoꝝ iter ĩmobilia ꝯputent̃. No.q2 gl.caute loq̃t nõ.n. q̃rit an ſint immobilia

tudo rerum nãm infringere nõ poteſt lꝫ ius nãle poſſit modificare.l.ij.ff.de vſuf.eaꝝ rerum que vſu ꝯſumunt̃. Dicit lex ꝙ dꝫ attendi ꝯſuetudo ꝓuincie in qua quis conuerſatus eſt.ff.de le.i.l.ſi ſeruus plurium.§.fi. a ¶ Longi tpis. Ad qͦ vide qͦ no.per Guil.de cu.in.l.i.ff.de ſtat.ho.⁊ per bar.in.l.qntus.ff.de ãnuis le.in.§.argẽto.⁊ per Dy.⁊ ray.in.l.poteſt.ff.ͦ au ctoritate tutoꝝ.

imobilia:q2 imobilia ꝓprie ſũt corpora:ſꝫ q̃rit cũ qbus ꝯputent̃. Et dic vt no.ff.ͦ ꝟ. ſig.l.mouentiũ per accur. Breuiter vbi inuenit̃ p ſe iuris diſpõ:actiones pſonales nõ ſunt mobiles: nec imobiles : ſꝫ reales ſic.l.a diuo pio.§.fi.ff. de re iudi. Sꝫ vbi nõ iuenit̃ p ſe iuris diſpoſitio ſeparata tũc aut ꝯtinet ſubiectũ mobile.i.rẽ mobilẽ ⁊ ꝯputant̃ iter mobilia. Aut imobile ⁊ tũc iter imobilia. vt.C.de pdijs mino.l. ſi ad re ſoluendã. Et no.in.l.i.C.ſi aduerſus trãſac.et hoc veꝝ in diſpõne legis. Sed in diſpoſitione hominis actiões perſonales nũq̃ꝫ cõtinent̃ appellatione mobiliũ vel imobiliũ:nec etiaꝫ cyrographa in qbus ꝯtinent̃ noĩa debitoruꝫ. vt.ff. de le.ij.l.caius.in pn̄.⁊ facit.ff. de pecul.l. quã tuberõis.§.in peculio.⁊ facit.l.vlti.C.ͦ pſcri. a longi tpis ᵃ. ¶ Querit dñs Fede. de ſenis in ſuis ꝯſilijs:vtrũ ſit veꝝ ꝙ ãnalis pſtatio iter imobilia cõputet̃: Nã Cy.in.l. ſi certis ãnis dicit ꝙ nõ. Sed ipſe idem in.l.ſciendũ.ff.q ſatiſ. cog.dicit ꝙ ſic. Sꝫ dñs Fede. dicit ꝙ ſi ẽ lõga pſtatio ꝙ ꝯtinent̃ inter imobilia : alias ſecus. Ego dico ꝙ aut cõtinet mere perſonale debitũ aut reale vel mixtũ. Primo caſu nõ cõputet̃ inter imobilia q2 nõ competit aliquod petitoriuꝫ vel poſſeſſoriũ. vt.l.fi.C.quo.bo. Hic vide omnino qͦ no.in.c.ꝑuenit de cẽſibus in nouel. ⁊ in cle.exiuit in.§.cũqꝫ ãnui redditus de ꝟ. ſig. ⁊ i.l.iubem⁹ nulli.⁊ qͦ ibi p gl.⁊ Cy.i pnc.C. de ſac.ſan.ec. Scͦo ⁊ tertio caſu inter mobilia cõputant̃: vt quando iure ſeruitiorũ impedit̃. vt.C.de agri.⁊ cẽſi.l.litibus.⁊.l.dñi pdiorũ. ⁊ .l.ſi coloni.li.xi. ¶ Querit gl.q̃ icipit : itelligo an tm̃ valeat facere id quod hr̃ ꝓ inueſtitura. Glo.dicit ꝙ ſic.ſaluo quo ad trãſmiſſionẽ. Jaco.belui.dicit ideꝫ quo ad tranſmiſſionẽ. Dic ꝙ ſi ẽ habita mẽtio heredũ in iueſtitura: Jaco. dicit verũ alias tene glo. ¶ In glo.fi.q̃ incipit iſtud locum hꝫ. Not.ꝙ filius ſuccedẽdo patri in feudũ non acquirit feudũ:ſed iam acquiſitũ capit.tene menti pulchrũ ⁊ ſapidũ modũ loq̃ndi. b di.ᵇ ¶ Querit h Ja.bel.de natura feudi de camera ⁊ de caneua.ſed nõ dico h q2 alibi dõm ẽ. ¶ Quero ſi datus ẽ fundus in feudũ cũ animalibus vtꝝ finito feudo debeat reddi eſtimatio animaliũ mortuoꝝ ſeu deterioratorum. Et ẽ arg.ꝙ nõ.ff.ſo.ma.l.ſi eſtimatis. ¶ In ꝯtrariũ facit.C.de ſecũ.nup.l.hac edictali.§.his illud qͦ verius eſt ſicut dicimus i vſufructu earũ rerum que vſu cõſumuntur.ff.de vſufru. earũ rerum que vſu conſu.l.ij. Bal.

c ¶ Quid ſit inueſtitura. Rubrica.ᶜ

Inueſtitura. Diuide capitulum in qnqꝫ ptes. ¶ Primo qd ſit inueſtitura ⁊ corã qbus dẽat fieri. ¶ Secũdo q̃lr ꝓbet̃ iueſtitura domino poſſidẽte. ¶ Tertio qualiter ꝓbet̃ vaſallo poſſidẽti vl' q̃ſi. ¶ Quarto q̃liter probet̃ ſi dñs nõ habet pares. ¶ Quinto quo iure ꝓbent̃ pacta in feudis appoſita preter ꝓpriã nãm vſus.

prima pars durat vſqꝫ ad.§.ſi.n. ſcͦa vſqꝫ ad §.ſi ꝟo vaſallus:tertia vſqꝫ ad.§.ſi ꝟo iueſtitura.q̃rta vſqꝫ ad.§.pterea ibi:quinta vſqꝫ ad fi. ¶ Uſqꝫ ad.§.ſi eni ͦterminat̃ qd ſit inueſtitura. Et quidẽ iueſtitura alia ꝓpria vt poſſeſſio alia abuſiua: vt qñ haſta vel aliͦ corporeũ porrigit̃ vaſallo a domino pro iueſtitura. Secũdo dicitur corã qbus debeat fieri hic inueſtitura. Et quidẽ fieri dꝫ corã paribus dñi duobus ſaltim nõ corã alijs. Sed qdã ꝯtrium dixerunt.h.d.i tex.ibi. POSSESSIO.ſ. rei feuda d lis tradite a domino vaſallo. Jac. ᵈ ¶ Collige h ꝙ firmius eſt qͦ eſt traditione ſubnixum q̃ꝫ ſimplex ꝟbũ.ff.de pac.l.diuiſionis placituꝫ: ⁊ no.per Jaco.de are.C.de legibus.l.nõ dubiũ e in fi.ᵉ ¶ ABUSIUA. No.h de duplici inueſtitura.ſ.de abuſiua q̃ nõ cõſiſtit in ſubſtãtia poſſeſſiõis: ſꝫ in quodã pambulo ſiue ſigno.nã vt elegãter ait Inno.p talẽ iueſtiturã ſi poſſeſſor velit poſſeſſionẽ trãſferret:tñ nõ tranſfert eã ͦ his q̃ fi.a ma.parte ca.c.ex ore. i nouel. ⁊ ex̃ de inſti.c.aucte:vbi de h.⁊ nota. h ex̃ de cõſti. c.cũ M.ferrarienſis circa fi.i nouel.⁊ p Inno.in.c.ex lr̃is de ꝯſue.⁊ in.l.minus iſtructus .C.de acqui.poſ.p Cy.⁊.ff.eo.per bar. in.l.pdia. ¶ Extra nota ꝙ iſta mã facit ad.q. vtrum emptor cui nõdum res eſt tradita poſſit ꝓ ſuo intereſſe opponere ſe ne tertius in poſſeſſioneꝫ mittat̃:⁊ dic ꝙ nõ vt notat Jac.bu.C.de fur.l. manifeſtiſſimi.⁊.l.is cui.ff.de fur.cũ ſi.⁊.ff. de dona.l.ad eũ.§.fi. Nõ ergo dat verã poſſeſſio f nẽ iueſtitura extra reꝫ corporalẽ facta.ᶠ ¶ Sꝫ p talẽ inueſtiturã fingit̃ ei dare licẽtiã ꝓpa auctoritate apprehẽdẽdi ipſaꝫ: vt ipſe no.extra ͦ ꝯſue.c.ex parte. Tamẽ ẜm quoſdã ſpeciale eſt i eccleſia per tex.illius capituli. vt p iueſtiturã tranſferat̃ poſſeſſio. Sed h legiſte nõ concederent q2 poſſeſſio facti exiſti : ⁊ animi. vt.ff.ſi qs teſta.liber.eſſe iuſ.fue.l.i.§.ſceuola.⁊ not.in.l. fi.C.de ſac.ſan.eccle.niſi talis iueſtitura fieret apud rem ipſaꝫ.ff.de ꝯtrahen.emp.l.clauibus q̃ inueſtitura vr̃ fieri ẽt per traditionem inſtrumẽtorũ: vt.C.de dona.l.i.⁊ Cy.in.l. traditionibus.C.de pac. Nã nec i fiſcũ trãſfert̃ poſſeſſio niſi apprehenſa. vt no.ff.ꝓ ſo.l. cũ duobus.§. idẽ rñdit.C.de ſac.ſan.ecc.l.vt inter diuinum. in fi.⁊.C.de bo.vacã.l.fi.li.x. Hinc ẽ ꝙ bonorũ vacãtiũ fiſcus hꝫ proprietatẽ ⁊ nõ poſſeſſionem anteq̃ꝫ apphendat. Et rõ eſt q2 ſepata ẽ cã dominij ⁊ poſſeſſionis ⁊.ff.de vſucap.ꝓ emp. l.i.§.ſeparata.⁊.ff.de acquir.poſ.l. ſi qs vi.§. dñia.⁊ naturaliter.§.nihil cõmune. ¶ Inueſtitura aũt ꝓpria eſt illa in qua cõſiſtit ſubſtantia poſſeſſionis. vt.ff.de acqui.poſ.l.iij.§.ex cõtrario. Eſt ⁊ quedã inueſtitura media iter has vt precarium q̃ ⁊ ſi iuris tranſlationem in ſe habeat:tamen q2 detentio facti remanet apud inueſtitorem adhuc actione ex eo cõtractu poteſt cõueniri ad tradendum. vt no.ff.de pac.l. ab em g ptione.ibi videas.ᵍ ¶ Sed opp.certum eſt qͦ per retentionẽ vſufructus quis intelligitur tra

cetera.⁊ vide.ff.de her.inſti.l.executionis. Et adde ſi papa dicit aſſignam⁹ tibi tale caſtrũ cum plenitudine iuris: vel ponit alia ꝟba eqpollentia: non ẽ neceſſaria poſſeſſio facti: q2 apud papam eſt plenitudo ſupreme poteſtatis: ⁊ ſuprema poteſtas. vt no.xvi.q.vi.c.volumus ar.de reſ.c. capituluꝫ ſancte crucis. Et qͦ no.archi.in.c.ſi clericus ͦ preben.in.vi. Et vide qͦ not.i.c.fi.

de feu.fue.contro.c.ſi facta. Et vide oĩo qͦ no.ff.de reg.iur.l.nullus videt̃. f ¶ Facta. Et ſic non dicitur plene bñficiatus qui non hꝫ poſſeſſioneꝫ bñficij: vt extra de elec.c.cũ in cunctis. Et adde ꝙ per verbũ aſſigno ceduntur actiones.ff.de diſtrac.pig.l.arbit̃. que eſt ad hoc notabilis:⁊ per Archi. in .c.ſi canonici.de offi.ordi.li.vi. Uide extra de preben.c.referente, ⁊.c.inter

tes terraꝝ qñ ſũt i ciuitatibus iueſtiunt̃ p bacchetã. Et aliq̃ iueſtitura traditiua fit p aſpectũ viſus i quo pp pñtiã ſua re pñtat̃ actus. vt.ff. ͦ ac. poſ.l.i. §.ſi iuſſeriꝫ. Et nota viuã rõnẽ q̃re ex ſolo ꝯctu nõ trãſfert̃ dñiũ: q2 ſꝫ h eẽt nunq̃ꝫ ex tali ꝯctu oriretur obligatio ad rem dari:⁊ nunquã eſſet res itegra. qͦ eſt falſum ⁊ cõtra iur̃ ciuilis regulas: vt.C.de actio.emp.l. ſi pater tuus

a C. §. dare. De claratiſ iſtas rõnem q retinendo vſufructū vr cõſtituer ſe poſſeſſorem ,pprietatis ſeu rei pro ipſo in q̃ trāſit ipſa ,pprietas. l. i. in fi. qd ibi per bar. ff. de op. no. nū. r qd no. in. l. i. ff. vſuf. queād. caue. r in. l. h. ãt qd nõ fit adeſti eo q retinet ,ppe tate. q ,pprietarius nõ poſſidere noie vſufruc.

b C Ad itellige dū. Extra no. q feudum cõcedit ſide habita õ ſer uitijs: r iõ regrit traditionē. Naz peam hr fideo: ſecus ect in ſcu ſimplicis locatiõis: q: nõ ſolet illa traditio traſ ferre iuo uſ. ff. õ furti o. l. ſi ſcr. vnus. §. locaui.

c C q ſic. vide qd notat bal. l. i. in pnci. ff. de iu ſti. r iure. ibi qd iuravit ad ſanc ta dei euãgelia. No. q in cā feudi oz exhiri qd iuravit ad ſancta dei euãgelia tactis ſcr pturis idē i quolibet ar duo facto. et an ſufficiat tangere aliq̃: aliam ſcripturā quā euāgelia vide gl. ſin gularem qd non in. c. i. de here. in cle. r vide doc. in c. ſi. de iuſto caliã. vide ang. r ibi al legat gl. ſing. cū ter. in auc. vt hi qui res. §. ſi non ſit in eo. q ibi ſe cus ſi nihil. No. caſus vbi poſt oi dicita teſtificata admittitur probatio vide caſus ca. ſeries ect õ te. ſti. qui e ſing. ca. ſua hm. do. anto. And. Barba.

d C Toge. Jtē no. q p corpora lia veniunt ad incorporalia: et q ſimplicē actus ſbi, poſſio non acquirit niſi ipõ tanta obedictia ſubſequat. C. de iure delib. l. cum aliqs. Extra no. q ſi appent due inueſtiture facte codē tpe r vna ẽ plenior: altera: plenior: ſualiſ. ff. de here. inſti. l. ſi ita ſcripti fuerit tiitius. Põ enim feſtitura dicitur con

dere: vt. C. de don. l. q ſgs. Ergo idē ecõtrario videlz q pretentionē ,pprietatis videaf facta traditio vſufructus ſeu vtilis dñij. Sed rñdeo iſta non ſunt ſimilia q: ,pprietas dignior eſt: r ideo vſufructuarius nõ cõſtituit poſſeſſoz ſine traditione: vt. ff. de vſufruc. l. iij. §. dare ᵃ. C Re uocoin dubiū vtz dñs per traditionem corpo ralē libretur ab inueſtitura. Et videt q non q: nõ ſolus traditer tenet qd nõ ſit vno momē to ſed etiā tenet ſucceſſiue pati qd nõ poteſt fie ri ſi e ſemel: vt. C. de vſufru. l. corruptiones: et ar. ff. de arbi. l. iter caſtellianu3. So. ex inueſtitu ra duplex obſo naſcif. ſ. ,pmitiua r ab iſta eſt do minus liberatus: r ſcdaria ad itereſſe ſi nõ pa tiat r ab iſta nõ e liberat ᵇ. C Quero nos habe mus q vſufructuari ᵇ h3 nāle poſſeſſionez rei q corpe ꝯſiſtit. Jtē h3 quaſi nām iurium ciuilez iure ſui q in iure cõſiſtit: vt. ff. qui. ex cauſis m io. l. ait pretor. §. itē ei. Nungd eſt ita in feuda tario vel i võ dño q hēat poſſeſſionē rei q ua ſi poſſeſſionē iuris ſui. Et q ſic cu3 ratio diffe rentie reddi non poſſit. Conſidera: dñs q ple no iure poſſidet non h3 adverſariu3 cõtra quē ius qd h3 poſſit poſſidere: ſed vſufructuarius h3 obijcere ipſa3 proprietatē. Jtē habitus vſu fructuarij cõſiſtit in patientia dñi: vt. ff. de ſerui. ruſti. predi. l. i. in fi. r iõ iſta nõ ſunt ſiſia. Poſ ſeſſio ergo activa iuriū nõ q pt eē niſi reſpectu alicuius in quo ſit poſſeſſio paſſiua qd e ſubiti b le ad itelligēdū ᵇ. C CORPOREAM QUOLIBET. Not. v bū qlibet. Nā in magnis feudis ſit inueſtitura p enſe3: doctor aũt inueſtit per birethū: r illa ſigna repreſentat ſignatū ſic erectio furcarū ſignificat imperiū r eius q̃ poſſeſſionē r vſus. C Queſiuit ol. ſi i qdā caſtro ad vnū ptiet pdenatio ad aliuz exe cutio vtz ille ad quē ptiet executio poſſit erigē c furcas altero iuito. Et determiuit q ſic: q cui ,ppetit ſignatū ,ppetit ſignū: r ecõtio: vt. C. de fa bricēſ. l. ſtigmata. li. xi. ff. õ iure fiſ. l. ſi accep d to vſu toge ᵈ. VALERE DICENTE. No. q i iueſtitura regrit v boz expreſſio. AB SALLUS. Quero ſi iſti ſūt abſentes vtru3 debeāt citari. Rñdeo ſic. Nā cū ptitia r pliū poſſet trahere dñ3 in aliā ſniaz: oñdēdo ſibi foz te piculū q ex iueſtitura poſſz iminēr. ar. ff. de ar bi. l. ſicut. Et q ex itereſt diſcolū parē nõ hre Ad qd facit no. et de pben. c. graue. in nouel. S3 gd ſi requiſiti noluit venire: rñdeo a iure iter cēndi ſe facuit aliēos q venire ptēnūt: vt. ff. de fideicom. liber. l. ſi legatario. §. i. Quid ſi dñs nõ h3 niſi vnū parē: videt q cū ſaltim ille cū alio ex no debebit interee. Jſta lra innit q nõ q loqtur i plurali. Cõtrariū credo ar. C. de teſta. l. cū antiquas. Et qd no. õ vno digno. in. d. c. graue i nouella. Supplecio. n. nūeri ſic o3 fieri: q ille q repiit idoneus nõ abiciat. SOLENNI TER. No. actū ſolēniter oēre fieri. i. ſuatis ſeruādis. r cū repiunt iteruenifſe nālia pſumū tur oia ſolēniter acta. Vñ b eo ipſo q iteruene rūt pares q ſūt teſtes iure pſumunt oia ſolēni ter acta. Jn alia ti mā dicimus q rõne teſtium nõ pſumit ſolēnitas: vt no. C. de vſur. l. i. r de r. ob. l. ſciēdū. Ego dico b q auctas dñi b3 vi ðcreti p q pſumit vt no. in. l. actor. ff. rem rat. ba. r. C. õ fide inſtru. r iur. haſte fiſca. l. i. li. x. r d. l. ſciēdū. TESTES. C. regulr i cauſis Ja co. INVESTITURA. l. noua. Jacob. AVINAGNE VALET. No. h expſſum q vbi deficit nũerus vel q̃litas teſtiū ibi inueſti

tura ẽ ipſo iure nulla r ex ea nec nālis nec ciui lis oꝛit obſo. Et b e vez in ꝯtib ᵉ. S3 i vltia vo lūtate õic vt plene no. l. i. cū qs. ff. õe iure r ſa. ign. p pe. Cy. r alios modernos. Poſſet tñ oi ci q̃tū ad hūc tex. q pſuetudo b ſtatuit circa te ſtiū q̃litatē r vltra ,pcedit ānullādo: r iõ nimīz ſi nõ naſcif obo nālis nec trāſferf oñiuz ſecuta traditiõe cū tā dixiſſet de publici inueſtitura r vtrāq3 anibilet ſic. i. l. i. C. õ ruſſa. r. C. õ don. l. ſancim ᵈ. Et e gnāle q vbicũq3 lex removet po teſtiā ab actu ibi ex traditiõe nõ trāſit dñium: vt . l. queād. C. õ agri. r ceſi. li. xi. r i. l. eptoꝛ. ff. de aq plu. ar. r. l. i. §. i vir. ff. de acq. poſ. r p bar. c i. l. cū lex. ff. õ fideiuſ. C Dis pmiſſis vẽio ad appatū: r h bemus vnā ſolenē. gl. q circa hūc articulū. i. circa mā3 iueſtiture r hu ᶦᵘˢ tit. tale ſa cit diſtinctionē. Aut agit de noua iueſtitura p bāda: aut veteri: qua gl. qdā traſcribunt õ vbo ad vbū cuius epilogū b e cui incūbat pbatio: p quos: q deberat iurm: de teſtibus cogēdis ad teſtificādū de iueſtitura clericoz r laycoz r õ qbuſdā differētijs. Et maioz pa gl. ſumpta e ex text. iſtius. c. PER BREVE TES TATUM. hm quoſdā not. b traditionem poſſeſſiõis pſiſt m pbari qd vez eſt ſi traditio potuit fieri loco r tpe pſcti inutili aſs nõ eſt p̃o traditioe ſ. p lnia vt ar. ff. de acq. poſ. l. pdia. ex de fide inſtru. c. iter dilectos. §. vlti. Et no. ſex caſus in qbus acquirit poſſeſſio ſolo aĩo: q no tantur. ff. de acqui. poſ. l. poſſideri: in pain. r in ſti. de rerum diui. §. interdum. Bal.

Si.n.domino.

Caſus. Comes militem inueſtiuit abuſiue de caſtro p anullū r nõ traditit ei poſ ſeſſiõe3: vaſallus agit 3 oñm r petit fieri inueſti turā ,ppam. ſ. poſſeſſionē ſibi tradi: dñs negat ſe villā inueſtiturā feciſſe: qrit q̃r debeat fieri p batio. Rñdet p pares curie vl p publicū inſtrm a parib ᵉ ꝯfirmatū. Qui ſi xitatē oicē recuſent tūc a dño cogi debēt pares & hu ᶦᵘˢ rei neſciant xitatē: r poſtea actoz alios poſſet ,pduce teſtes eo at deficiēte in ,pbatiõe erit in electiõe dñi ve lit iurare vel deferre r ſi dñs nolit cõpellere te ſtes iurare: licitū eſt vaſallo ẽt p ex̃neos teſtes ſua ,pbare q̃ at tunc deficiēte in ,pbatiõe electio iu reiurandi deferf dño. b. d. vſq3 ad. §. ſi võ va ſallus. CONSTITUTIO. q nõ ſecerat iueſtiturā corpalē. IN VESTITURA. ſ. abuſiua q obligat iueſtitorē ad faciēdā iueſti turā verā. ILLIUS BONAS. i. curt CONFIRMATUM. i. ſubſcriptum. Uel oic ꝯfirmatū eo ipſo q nõrius ſcribit eos i publico inſtro: q: iur fictiõe atteſtari vr ipſi in ſtro eo ipſo q ſūt deſcripti in eo vt no. C. õ teſt. l. i. VEL AMISSUM SIT. No. q h3 inſtrm ſit amiſſum: tñ teſtes q interfuerūt i in ſtro debēt ,pduci ad ,pbandum tenorem inſtri r ſubſtātiam negocij qd õic vt no. C. de fid. inſtr. l. ſi qd inique: r. C. de edē. auc. ſi gs in aliq̃ do cumēto per Cy. SENON IATER AE NISSE. No. h expſſu3 q h teſtis ex iudici u3 vel corā iudice ex figurā iudicij dicat ſe non interueniſſe: tñ in iudicio o3 cogi ad deponēdā veritatē r ſtaf eoz depoñi. Caſus e h multum ſingularis Bar. no. õriū r male. ff. õ fal. l. eos NON REMINISCI. No. q q nõ re f miniſcif mõ põt reminiſci cras r b vbū e mul tū notabile in diſpõnibus teſtiū ad excuſandū eos q in vna cā dixerūt ſe nõ recordari: r i alia depoſuerūt ſup facto: tene menti: r DOMINI NO COGENTE

cedim ᵘˢ titio ,p ſe q poſtibus ſuis ,pro q oicant cõ ſeſs. Reſpondeo ad feudum nāc trahaf qd er legis oꝛdine: ar. ff. õ lib. r poſth. l. gallus. §. i. r. C. õ r. ſig. l. ſi. Nā dubia diſpõ nāz limitaf. ff. õ vſu ru. l. ſi ſtipulat ᵘˢ. Põe dicit iueſti tura inueſtimus titij õ iali ,p pe tate ,p ſe r õſen dentibus ,pper nõ ſicte ſ ex ſuo corp: vt3 intel ligaf õ õeſcēden tibus itiituiz. Rñdeo ſic õi ni p̃ iam ꝯtriam. l. ſi. C. õ nāt. lib. Cõ pac. l. ſi pia ꝯſtitutione p. ff. Et nec q iſti titulus nõ loquit i ptiulegio: ſ3 in ꝯtibus. Qõ aũt ſit ptiulegi um cognoſcif õ abitit: e cõceſſus nemine p co re cipiēte. Qõ qr e lex pũata tranſfert oñium ipſo iur. l. cū duobus ꝯ ſide ricit. ff. p ſocio. Tũc aũt e ꝯtius qñ inter uenit ſtipſo vel pactū. ff. õ pac. l. i. q cauſ loqf iſte titulus qui qdē õ3 corporale eſ fectum ſecū tra her. ꝯim ſinglāe dum. ff. õ no. op. nū. l. de pupillo. §. ſi q ſ ſerer. r §. ſi impledi. Et p illo. ff. pbatur q ſeparata ,pdicta ſeparat ſs iueſtitu ras õſiderat niſi ſint ꝯtigua r cõ iuncta õ leg. a. l. caſu. §. i. Et de corporali poſſeſſ ſioe. No. ſi cuiuſ admiuculo iſco mata e efficacif ſima. S3 ſi ler re ſecat fec ᵉ. C. ad. l. fal. l. pe.

e C Fideiuſ. S3 alibi dicit glo. q pareo nõ ſunt õ ſubſtantia ſ ſoꝛ ſum ſunt õ rigo re pbatoris: vt dicit in cõcluſio nibus feudoꝝ.

f C Trao. Uide õ hoc gl. in. c. cū cām i ibi dnt õ ſae. hēt q ſt iſtu latur ᵇ. ff. õ da. in ſec. Ang. l. i. qda tabulaz õe fur. ter. l. c. i. §. nõdū õ not ſe. an. bar.

a C Oꝛdinaria. Sed qro h nun quid in ipo: ꝯoralibꝰ puta in ſeu do iuriſdictiõis r decimatiõis re quiratur corpo ralis iueſtitura. l. in ipſo territo rio vel fundo. Et vi detur q ſic: vt. ff. de vſufru. l. iij. §. dare. Jn contrarium eſt q plus ẽ expreſſus cõſen ſus q̃ ſimpler pa tientia: ſed per pa tientiam acquiri tur ius in incoꝛ poralibus. vt. ff. de ſer. ru. p̃dio. l. ſi in ſi. ergo fortius per expſſum conſenſum. Pre terea feudum cõ paratur donatio ni. vt. l. in quib ᵉ cau. ſen. amit. ca. obertus. r meli ᵘˢ j. que fu. ca. bſ bi. amit. §. item ſi. r donationes: q per donatiõe in iura tranſfert vti les ſine ceſſiõe vt no. C. de ac. r ob. l. i. Jac. de are. in h loquitur alter natiue nil firmās ſed remittens ſe ad quandā qõnē quam ipſe diſpu taui qua ego nõ habeo. Cõſidera q quedam ſunt coꝛporalia: q: na turaliter ,pduci tur ab ipo ſolo vt decime: vt ex cura de deci. c. tua. Et ad h vt quis con ſtituaf in iure p cipiendi poſſeſſi ue requirtur iudu ctio in agrus: ſt quo ad ſimplicē actionem non re quirit inductio. Quedas võ ſunt ſtituaf incoꝛporalia: q ſubtracta ſunt a re corporali: vt iuriſdicti. Ter tia. n. nõ parit iu riſdictiõe ſed au ctoꝛitas ſuperio ris r de h3 omini me dubitādū eſt q ſola auctoꝛitas ſuperioris cõſe ratvtilem iuriſdi tionem: ita q põ teſt vtiliter vēdi cari ſicut per ceſ ſionem actionis ſurta no. in. l. pla ne. ff. fa. her. C. de procu. l. qui ſtipe dia. r. C. de here. vē. l. ſi. r. ff. de rei ven. l. i. ſma. glo. que dicit expreſ ſe q habens vti lem in rem poteſt agere tanq̃ vtili ter dominus r h in libello ſuo po ponere: quod eſt notandum: r per

NO COGENTE. Nota q pp iuriſdictio nem quā dñs habet in teſtes compellit teſtē ad deponendum veritatem. qd eſt no. dignū. Et b a eleganter tradit bic gl. oꝛdina ᵃ. TACTIS SACROSANCTIS SCRIPTU RIS. Nota q in iuramento teſtis in cā feu dali debet fieri expreſſa mētio q iurauit ad ſan cta dei euangelia coꝛpaliter tactis ſacroſanctis ſcripturis. Et dicit Jnno. q ita o3 eſſe in quoli bet iuramento ſolēni: ſi tñ notarius aſſeruit iu ramentum interueniſſe preſumā q ſolēniter: vt ff. de dote ple. l. theopõpus: q: acta iudicij ſunt fauoꝛabiliora r preſumit pro ipſis. vt. ff. de fide iuſ. tuto. l. cu3 oſtendimus. §. vlt. LICEAT VASALLO. Not. facilitari ſeu aperiri fa cultatem probationis ,pter dolum aduerſarij. C Quero vtrū poſt dicicita teſtificata admit tatur pbatio teſtiū. Glo. dicit q nõ. ff. de rei. vẽ. officiū. Jac. bel. dicit q illud eſt verum ſi teſtes aliqd depoſuerunt. Secus ſi nibil: vt q dixerūt ſe neſcire vel ſe non recoꝛdari: r h per iſtu3 tex. quod ſi vērū eſt: eſt no. dignum. C Pone. n. q in cā principali teſtes producti dixerūt ſe neſci re: nam in cā appellationis poterunt pduci alij qui dicant r deponant ſuper veritate: nec obſta bit dicicitſe teſtificata niſi dicas q Jacobus lo quitur ſolū in materia feudoꝝ in qua potius at tendit ſimplicitas veritat] q apices iuris. Cer te boc eſt refugiū miſeroz dicere q hoc ſit ſpāle vbi lex non dicit q ſit ſpeciale. Et dictū Jaco. de bel. nõ placet mihi de iure canonico q: que pot timeri ſuboꝛdinatio in cā appellatiõis ſicut in principali vt in cle. teſtibus. de teſtibus. Niſi teſtes ſcientes veritatē ,pducti ſe ſubtraxerint pci bus vel odio timoꝛe vel precio: q: tunc puto in cauſa appellationis eos poſſe produci ſi alij in prima cā producti nibil depoſuerūt vel dixerūt ſe neſcire vel nõ recoꝛdari. ar. huius litere. S3 ſi aliquis depoſuerunt non puto alios recipien dos niſi beneficio reſtõnis in itegrū. arg. ff. ad treb. l. ſeruo inuito. §. cū pretoꝛ. De boc no. ple ne extra de teſtibus. c. fraternitatis. in nouella: r per Jnn. eo. ti. in. c. p tuas. Et idē vbicūq; te ſtes fuerunt male examinati q: ibi eſt dolus re rus male examinātis q̃ iſpõderat dolo pſum pto ſuboꝛnationis. ff. de edēdo. l. veluti p Guil. Cy. Ray. r alios doc. Et no. q vbi regritur iu dicium ex voce vel aſpectu ſemper requirit pre ſentia pſona. r no. in. c. a nobis q ma. ac. poſ. in b nouella ᵇ. C Op. gl. de. l. nimis graue. C. de te ſti. Sol. vt. §. dixi quero vtz ſit neceſſe q breue teſtatū ſit paribus cõfirmatū. Rñdeo õic vi gl. C Quero qd ſi dñs nolit cogere pares. Rñdet glo. q ,pprietate priuabit. Jſta gl. nõ dicit vez q: nondum cõſtat de feudo. ar. ff. de teſtõ mili. l. diuus. Sed cõſtitio de feudo per probationes adbuc eſt multum dubitandū: vtrū q ip iſtam ſo lam negligentiam dñs veniat ,pprietate priuan dus: ſm h vaſallo non adiudicabif feudu3 ſed ,pprietas: qd eſt 3 iſtam litterā. C Querit gl. ſi vaſallus nolit probare per extraneum cū poſ ſit ſed vult ,pbare p pares: an oio pares ſint co gendi. Rñdet glo. q ſic. ne quod fauoꝛe vaſal li eſt inuentum in eius leſionem ᵉ reuertat. vt. C. de fide inſtru. l. plures apocis. r. l. comparatio nes. r quod no. ff. de tranſ. l. qui fidem. Bal.

Si vero vaſallus.

Caſus. Vaſal lus poſſidet vl quaſi poſſidet feudū camere vel caneue qd bis vel ter recepit a dño: dñs petit rē

ſuam a vaſallo vel denegat ſoluere feudu3 r ne gat inueſtiturā: querif qualiter cõſulaf vaſallo poſſidenti vel quaſi. Rñdeo: nõ eſt opus ſibi p batione: ſ3 datur ſibi electio vt iuret vel referat. Et b dicit vſq3 ad. §. ſi vero. DUABUS VEL TRIBUS QUIETIS AC CEPTIONIBUS. No. tex. valde no tabile3 q poſſeſſio incoꝛporalis probat p duos vel tres actus in percipiendo ꝯſiſtētes. Et ar. q quaſi poſſeſſio electionis vel preſentationis requirat binū vel trinū actu3. Alij dicūt q ſuffi cit vnus actus ſolēniter confirmatus a ſuperio re: r h eſt vera. vt no. Hoſ. in ſumma: r p Jnn. in. c. dilectis. de capel. mona. RELTAM FEUDUM. Nota q feudum caneue r ca mere de rectum feudu3. Jtem no. q mera liber tas preſumit ex duplici preſtatiõe vel triplici cõ coꝛ. C. de fideicõ. l. i. h non eſſet verum quan do ruſticus daret vni nobili vnus par caponum pluribus annis: q: illud nõ preſumitur obliga tiuum in poſterum. Jtem mos ruſticoꝛum inſpi ciendus eſt qui non ſolent h facere cā perpetue obligationis: ſed cā cuiuſdam ſimplicis mune ris. ff. de an. leg. l. ſeyo. r no. per Guil. r alios. ff. de offi. ,pconſul. l. ſolent. §. ſi. vbi vide. Spec. etiam dicit q in mulieribus r ruſticis non ba bet locum. l. cum de in rem verſo.

Si vero inueſtitura.

Caſus. Cõten tio erat inter dñm r vaſallum de inueſtitura do mino vel vaſallo poſſidente feudū: dños non h3 pares: queritur qualiter fiat pbatio. Rñdet q vaſallus probare põt per quoſlibet ex̃neos te ſtes vel per publicū inſtrm aut inopia probatio num emergente: cā iureiurando deciditur. b. d. DICATUR. q ſi dñs dicat interueniſſe. Quod. n. h dicitur in dño. idem credo i vaſal lo ſi ipſe p̃o ſe aliqd diceret contra cõem feudi rõne in inueſtitura actum eſſe. r ideo ſtatim ſeq tur. ITEM SI VASALLUS. Et no. q irrationabilis iuris preſumptio abozret. r idem eſt de inſolitis a dño. Jte3 no. q in libro dñi Jac. aure. eſt aliter. f. ſi quidē dñs pbet de ne eſt ſibi iure cõſultū. eo vero non pbabite va ſallo defenſio per ſacramētū ex vſu cõcedif. No ta q pp inopiam probationum defertur iuſiu randū. õ. de contentione inter dominum r va ſallu3 de inueſtitura feudi. c. i. §. inopia. r. C. de iureiurando. l. i. in bone fidei.

Preterea.

Caſus. Contentio eſt inter poſitis inter eos preter conditionem feudi vel naturam: vel q dñs allegat pactū in ſui fauoꝛē: vel dicit feudū datum ſub tali conditione vt va ſallus aſſociet vxoꝛe ſuam ad eccleſiam feſtiuis diebus: dño incūbit pbatio: eo aūt in probatio ne deficiente vaſallo defertur iuſiurandū. Sed qd econtrario: vaſallus allegat pcm factū i ſui fauoꝛem cõtra feudi cõſuetudinē ſcte de filia rum ſucceſſione. Certe vaſallus o3 probare pa ctum: alioquin dño defertur iuſiurandum. b. d. C No. q ſemp pſumēdū eſt feudū hm ,pprium naturā eſſe conceſſum niſi eius alteratio probet Jacob. de ra. IN FESTIVIS DIE BUS. h pactum de aſſociando vxoꝛe in feſti uis diebus extraneū eſt a natura feudi. valet tñ ſi apponat: qd eſt notabile dignus. ADEM PTA. No. q pacta extranea nõ preſumunt nec ſuper eis eſt iuramentum in factū probatio nis deferendū quod alibi nõ reperit. C Jn gl. Bal. ſup feudis. c

hoc declaraf iten tio Jnno. in. c. in litteris. extra de reſti. ſpo. l. igitur iuriſdictio debeat exercceri in ſolo r ſic regratur poſ ſeſſio ad exercitiū in potelt vendicari ſolus r iu riſditio ab eo qui ſolus poſſidet in iuſte. Nam ſi va ſallus eẽt in poſ ſeſſiõe fruſtra vē dicaret: vt extra de iudi. c. ſi. Que ro etiaz qualiter verus dominus rem quas p̃dio poſſidet põt con cedere in feudus cū non poſſit ei coꝛpoꝛaliter in ueſtire. Reſpondeo abuſiua iueſtitu ra bēbit vim ſue ceſſiõis iuriū: vt per b magis actõ ne vtili q ẽ rei in ueſtit ᵃ videaf ce ſeyſt pater ex ſu perioꝛib ᵉ ad boc ff. de cõdi. fur. l. r ideo. Facit qd no. inſti. de v bo. oblig. in pain. in gloſ. que incipit: nam vel baculus vel ſtipes palles: que gloſ. non eſt alibi. Et ibi not. Accur. q inueſti tura ſignificat ſir mitatem.

b C Jn nouella. r adde quod no. in. l. i. §. finantes õubins. in gl. no. ar. r ibi per Cyn. C. de iure delib. Quando autem teſtes vnius ptis ſūt examiati alij vero vel ex oꝛdine vo dato a iure vl de conſenſu par tius: tūc poſſunt poſt didicit a teſti ficata teſtes pro duci: vt. ff. de rei ven. l. officius. C. de excep. l. ſi qui dem. r iſte eſt itel lect ᵘˢ illax legus.

hoc ſic in fi. Nota ꝙ princeps priuilegiũ alicui conceden do non intelligitur in preiudiciũ alterius conceſſiſſe: hoc intendit iſta glo. notabilis ⁊ pꝫ. C. de eman. li. l. nec auus. ¶ Jtē nota ꝙ dubium feudorum relinquitur interpreta/ tioni conſuetudinis ſm glo. ⁊ Jac. de bel. quod tene men ti ſiue ſit dubium iuris ſiue facti: iuxta no. ff. de reg. iur. l. ſemper in ſtipulationibus. ⁊. ff. de edil. edic. l. quod ſi nol lit. §. q2 aſſidua. ⁊. C. de fideiuſ. l. fi. ¶ Nota ꝙ contra pre ſumptionem conſuetudinis non recipitur iuramentum in ſupplementum ſemiplene probationis vt h̃ ponit in ſecun do exemplo de ſucceſſione femine. ⁊ vt. ſ. dixi h̃ tenenduꝫ eſt cordi. Bal.

¶ Per quos fiat inueſtitura. Rubrica.

Inueſtitura. Diuide capi/ tulũ in quinqꝫ partes. Primo que pſone poſſunt in/ ueſtituram facere. Scđo que res poſ/ ſunt dari in feudum. Tertio q̃ perſone poſſunt accipere feudũ. Quarto an ꝑ aliũ quis poſſit recipere inueſtituram. Quinto an femina poſſit dare feudũ. ſcđa ibi: ſed ⁊ res. tertia ibi: in. §. in pſo nam vero. quarta ibi: in. §. ſed vtrũ. quinta ibi: in. §. femi nam. ¶ Caſus vſqꝫ ad. §. ſed ⁊ res. Due dantur regule in prin. huius. c. Prima eſt ꝙ vetus inueſtitura pōt etiaꝫ a minore ⁊ a quocunqꝫ fieri. Sed eſt no. ꝙ ſi ſimpliciter fi at inueſtitura intelligitur facta de iuſto feudo niſi aliud di ctũ ſit. ſecũda regula eſt ꝙ noua inueſtitura non poteſt fie ri ab alio q̃ꝫ ab eo qui habet legitimam bonoꝝ admini/ ſtrationem: qui enim alienare prohibetur ſua bona nec in feudũ dare pōt. h. d. NON DE MANI. Quaſi dicat inueſtitura veteris feudi non tribuit ius in re vaſal lo ſi non hꝫ: intelligitur. n. fieri ſi qđ ius habet ⁊ in eo qđ habet. ⁊ ideo a minore etiaꝫ fieri pōt cũ eius leſio nō timea tur ex ea. NISI ALIUD. Hec linea nō eſt in libro dñi Symonis in tex. q2 nec rōnabile vr̃ ꝙ irrationabili/ ter quis poſſit inueſtiri tñ cōiter in alijs libris reperit̃ ⁊ dꝫ intelligi. NOMINATIM DICATUR. ſ. ta cite non expreſſo errore ſed expreſſa re in qua non poterat a fieri iueſtitura iuſte niſi in p̃iudiciũ iueſtitoris[a]. A MI/ NORE. Nota ꝙ nō dr̃ alienare ſed alienatuꝫ inuenire qui veterē inueſtituram confirmat: quinimo etiam ſi in ali am perſonā transferat inueſtiturā confirmat. h. d. glo. Fa/ cit. ff. de aqua quo. ⁊ eſti. l. i. §. permittit̃. Et quod not. C. de ſacroſanc. eccle. auc̃. hoc ius porrectum. in vlti. gl. No ta ꝙ vbi conſuetudo confirmat contractum minoris non requiritur decretuꝫ iudicis: multofortius in vltima volun tate: vt. ff. de libe. leg. l. aurelio. §. gayus. SED JU/ STA. No. arg. ad generalem confirmationem priuile/ b gioꝝ: q2 non intelliguntur ꝯfirmata niſi iuſta priuilegia[b]: hoc nota. ff. de his qui ſunt ſui vel alieni iuris. l. i. Et ſic confirmatio informatiōi nihil noui iuris tribuit ſed fouet quod inuenit de conceſ. preben. c. q2 diuerſitatem. de re iu di. c. cum inter. de fide inſtru. c. dilectos. de priuile. c. quia intentionis. Et no. C. de dona. inter vi. ⁊ vxo. ex verbis. Juri vero contraria nō intelligũtur confirmata: ſed obre pticie impetrata. vt no. in. l. ſi qua loca. C. de fun ⁊ ſal. rei domi. lib. xi. ⁊ extra de deci. c. dudum. per Jnno. ⁊ etiam poſt eum in nouel. vbi dicitur quod etiā ſi certa priuilegia confirmentur non intelliguntur cōfirmari vt aliquod ius nouũ detur niſi conſtaret de intentiōe confirmantis. arg. ad hoc. ff. de lib. leg. l. aurelius. §. teſtō. niſi forte papa cō/ firmaret factuꝫ ꝓpriũ: vt. ff. de leg. i. l. legata inutiliter: vel niſi quedā confirmaret ⁊ quedam infirmaret: vt. ff. de mi/ li. teſta. l. tribunus. §. vlti. Nam refert Ualerius teſtm̃ cu/ c iuſdam furioſi per ſenatũ approbatum[c] q2 bene diſpoſue/ rat: vt recitat Jo. an. extra de ſucceſ. ab inteſta. c. fi. in no/ uella. Priuilegia vero ſurrepticia nō valent vt no. de pri uil. c. duduꝫ in nouel. ¶ Et accidit de facto talis queſtio.

Quidam puer minor ſeptēnio nobilis fuit preſentatus co ram papa qui cōtulit ſibi beneficiũ videns ⁊ cognoſcens ipſum eſſe infantē: tñ in litteris pape nō fiebat de h̃ men/ d tio: fuit qđ an certa ſciētia pape poſſit probari per teſtes[d]: ⁊ ea probata an aliquid releuet. Quidā dicunt ꝙ ſufficie bat certa ſcientia pape etiam ſi in litteris non fiat mentio de ipſa argu. ff. de excu tuto. l. ideꝫ vlpianus. ff. de re iudi. l. quidam conſulebant. Alij dicunt contrarium q2 littere ex quibus ius confertur deficiũt in forma. vt. C. de diuer. offi. l. probatorias lib. xij. Similis paſſus tãgitur ꝑ Pe. ⁊ Cy. ff. de offi. proconſul. l. nec quicq̃ꝫ. §. vbi decretũ: ac etiam per Jo. an. in prohemio. lib. vj. in nouella. Pro ſe/ cunda opi. facit q2 omnis gratia pape vr̃ fieri hoc acto ꝙ inde conficiatur ſcriptura. vnde niſi reducatur in moduꝫ non dr̃ eſſe perfecta. ar. C. de fide inſtru. l. ꝯctus. Jtem ad hoc facit quod not. ff. quod quiſqꝫ iur. l. iij. §. ſi is. Dñs Oldra. in conſilijs facit mentioneꝫ de iſto puncto ⁊ multa allegat pro ⁊ contra. tñ quid fuerit in curiam deciſuꝫ nihil dicit: puto gratiam non valere ⁊ ad ſupplementum littera rum apoſtolicarum teſtes non admitti per predictā. l. pro batorias. Nam quotiens contra ius cōmune aliqua for/ ma datur oportet ꝙ expreſſa mentio fiat in litteris. aru. ſ. ti. i. §. fi. ⁊. ff. de mino. l. illud. § ſi talis.

Noui vero. Jſte ver. pro. §. allegatur. Et not. h̃ ꝙ oīs qui hꝫ legitimā bonoruꝫ ſuorum adminiſtrationē pōt in feudũ dare ⁊ vaſallus ⁊ fi fideles acqrere. quod tene mēti. NEC PER FEU/ DUM. Nota ꝙ prohibiti alienare nō poſſunt infeuda re. ¶ Jn glo. ſimile ibi: nā ecōtra. Nota ꝙ qui vicioſam poſſeſſionē tradit tradere non vr̃. ¶ Jn glo. hic hꝫ. No/ ta ꝙ feudum computatum in bonis vaſalli. ⁊ ideo vaſal/ lus debet ſoluere datia ⁊ collectas ⁊ nō proprietarius qui non ꝑcipit fructus. vt. ff. de vſufru. l. ſi pēdētes. §. ſi quid cloacarij. ⁊. ff. de ipenſ. l. neqꝫ. ¶ Jn glo. hic inſtar. Not. in iſta glo. ꝙ ſi heres eſt ꝓhibitus vēdere feudũ ſibi pre/ legatũ ꝙ non poterit ipſuꝫ infeudare: q2 prohibitus ven dere nō pōt alienare: ⁊ ſic noīe vēditionis cōtinet̃ omnis alienatio rei prohibite: nō dico alterius rei: vt no. i. l. ij. C. de vſucap. pro emp. de hoc alibi dixi. ¶ Jtem nota in iſta glo. ꝙ appellatiōe generis quelibet eius ſpecies contine/ tur: non econtrario. quod intellige aptitudine p̃dicatiōis non neceſſitate concluſionis: q2 nō ſeq̃tur: animal currit: ergo homo currit. Uel dic ꝙ glo. loquitur qñ genus ꝓfer tur remotiue. vt cuꝫ dicimus hoc nō pōt alienari. Nam a quo remouet̃ genus: remouetur quelibet eius ſpecies. vt no. C. de tranſ. l. ſi cauſa. ⁊ hec eſt intētio huius glo. Jtem nota in glo. ꝙ alienatio dicitur proprie non ſolũ ſi alienat̃ proprietas ſed etiam ſi alienatur vtile dñiuꝫ. Abuſiue au/ tem contractus pignoris dr̃ alienatio q2 conſtituitur ius in re. ¶ Sed nũquid dicit̃ alienare qui conſtituit ſeruitu tem predialē. Reſpon. per ea que nota. ff. de lega. ij. l. me/ uius. §. fundo. vbi videas. Sequitur. §. Sed ⁊ res.

Sed ⁊ res. Caſus. Regula ⁊ inſtãtia datur a re gula. Regula eſt res cuius aliena/ tio prohibetur in feudum dari non poteſt. Fallit regula in duobus caſibus. Primus eſt ſi vaſallus vendit agnato proximo qui ſucceſſurus eſt in rem feudalē: quā licet pro/ hibeatur alienare ſibi tamen poteſt vendere. Secũdo qñ vaſallus rem feudaleꝫ quā prohibetur alienare dat in feu dum alij qđ poteſt etiam cuilibet extraneo dare niſi dede/ rit in fraudeꝫ conſuetudinis vel legis precio accepto ſub colore inueſtiture: tũc reddito precio ab agnato proximio re ei qui accepit inueſtituram poterit ab eo reuocari. h. d. NISI. ar. ad eũ qui ꝓmiſit nulli vēdere niſi tibi: de quo no. in. l. ſi eũ. §. qui iniuriaꝝ. ſiquis cauti. Dic aut iſta ver ba opponuntur ſub facultate ⁊ nō inducunt obligationē. Aut ſuper obligatiōe: ⁊ tũc inducũt neceſſitatem. hoc no. e C. de tranſ. l. actione. per Cy. ⁊ alios[e]. A COMMU NI PARENTE. Ex hoc patet ꝙ fiebat alienatio proximiori agnato ad quem feudum erat reuerſuruꝫ. hoc patet ex

a ¶ Jnueſtito/ ris. No. in re alie na donat̃ oēꝫ nō ꝓſumi. de leg. i. l. ſerui electione. §. fin. ⁊. l ſi domus. §. ð euictōe. h. d.
b ¶ Priuilegia. Uiđ ꝙ no. bal. in l. ij. C. de leg. ꝯ flo rētinos q̃ poſtq̃ꝫ ꝑ violentiā occu parũt caſtra illa a principe impetra rũt non vt valeat ſpetratio vide gl. in ꝓall. l. ſi qua. ⁊ viđ ſaly. in. l. ij. in. C. ne rei do. vel tēp. e. l. eſt qđ nũc de ſcđ: ⁊ cũ fuiſſꝫ allſatuꝫ dcm̃ bal. in ꝓalleg. l. ij. ego ēt addidi ſaly. i. l. ij. C. ne rei domi. vel tēp. Bal. i. c. i. ſ. de natu. feu. vi de. d. Anto. in. c. ij. de reſcrip. vide Bal. in. c. i pñtia. de proba.
c ¶ Approbatũ. Uide que dixi in c. fi. de ſucceſ. ab inteſta.
d ¶ Teſtes. Uiđ Bald. ⁊ q̃ ibi late notaui in. l. impe trata. C. ſñiaꝫ re/ ſcidi nō poſ. vbi ponit qđ. de iſan. vide gl. ſingul. in c. ſtatutũ. in ỽbo lraꝝ. ð reſcrip. in vi. vbi reqrit ſcri ptura. viđ. d. Jo. an. in. l. qdam cō ſulebat ð re iudi. ſꝫ dñi de Rota in deciſiōibus anti/ que. ccccccc. te/ nēt ꝙ pōt per te/ ſtes probari ⁊ ſe/ quantur moder/ niores in ꝓalle. c. ſtatutuꝫ ⁊ q̃ poſ/ ſint probari ꝑ te/ ſtes. vide q̃ plene notaui ad Bald. in. l. falſus. C. de fur. And. barba.
e ¶ Et adde ꝙ ſi dictio niſi appo/ nit̃ ad inducēdā faciēdi neceſſita/ tuꝫ tũc diſponit. Sed ſi adicit̃ ad inducēdā neceſſi tateꝫ abſtinendi. tũc nō diſponit. ⁊ ideꝫ ſi apponat̃ ad ipedicēdā aliqꝫ habilitatē. Jteꝫ ſi nil ꝓcedit dictio/ nem niſi: q2 nec tunc aduerſatiue ponit̃: q2 nō ē ali quod ens cui ad uerſet̃. ff. de ma/ nu. teſt. l. ticia. §. fi. Et viđ qđ not. in ſpec. de ſpō. in ꝓn. Et dictio niſi aliqñ ponit̃ i viꝫ ꝯditiōis. ff. ð cō/ di. ⁊ de. l. quibus diebus. §. quidā ticio. Qñqꝫ poni

patet ex eo. ſ. ꝙ ſubijcit ꝓximiori. PRO EQUALI PRECIO. Jnnuit ꝙ ſi agnatus non vult emere pro equali ꝑcio ꝙ pōt vendere alij: qđ intellige dño requiſito. ar. ff. de ỽbo. ob. l. qui rome. §. coheredes. PER FEU DUM. No. ꝙ vaſallus pōt infeudare cuilibet extra/ neo niſi faciat in fraudē dñi vel agnati. De quo gl. ponit tria exempla. Primo de caſtrato. Scđo de ſterili. Tertio de eo qui infeudat in fraudē agnatoꝝ: tñ in caſibus iſtis puto feudum tenere eo viuente. Uel aliter expone. vt. j. de ꝓhibi. feu. alie. ꝑ Fede. c. i. §. callidis. ⁊ dic vt ibi. ¶ Ego fui interrogatus cum quatuor eēnt fratres ⁊ vnus caſtra tus: vtꝝ poſſit vendere vni fratꝝ in p̃iudiciũ alioꝝ. Et di/ xi ꝙ vēditio valebat eo viuo: ſꝫ eo mortuo ſine herede ſuc cedũt oēs agnati qui ꝓximiores ſunt gradu: arg. huius a glo.[a] ⁊ idē dico de ſterili. Et no. hoc ỽbũ glo. ꝙ rōne ſteri litatis ꝓſumit̃ animi fraus. RESCISSA. Dicit gl. ipſo iure ſeu quatenus de facto ꝓceſſit. ſic in. l. i. §. i. ff. de ferijs. RESTITUERE. ſimile extra de in integ. re/ ſti. c. cōſtitutus. ¶ Jn glo. ⁊ vere. Nota in iſta glo. ꝙ per mittit̃ agnatis ⁊ nō permittit̃ alijs. ¶ Jtē nota iſtā glo. ⁊ tene menti ꝙ conſuetudo in perpetuũ viget ſi non repia/ tur eſſe mutata. ¶ Querit hic glo. de aliqbus qōnibus. Primo vtrũ alienatio fraudulosa ſit ipſo iure nulla. Se/ cundo an ꝯſuetudo que dat prerogatiuā agnatis ſit corre cta. Tertio an coheredi cũ quo facta eſt diuiſio poſſit po/ ſtea vēdi pars ſua. Quarto quid de eo qui nō recipit in/ ueſtiturā an habeat iſtam prerogatiuā. glo. dicit ſe alibi di xiſſe. Pe. de cer. dicit ꝙ neſcit vbi. Jac. bel. dicit nil refer re de diuiſo vel indiuiſo: ſed bene refert ꝓſtiterit fidelitatē necne. ſ. ille qui vult reuocare: ſꝫ nō refert quo ad alienan tē: q2 ſicut irritũ eſt factũ eius qui fecit fidelitatē: multo for tius eius q nō fecit. ar. ff. de ioff. teſt. l. q de iofficioſo. ⁊. ff. de noxa. l. nō ſolũ. ⁊. ff. qđ vi aut clam. l. ſi ſeruus.

Perſonam vero. Datur regula ꝙ regu lariter oīs perſona po teſt accipe feudũ nec diſtinguitur ſit liber vel ſeruus: niſi b ignorantia ꝓtēdatur in dante. h. d.[b] Jtē q̃ritur ſi in priui/ legio cōtinetur: conceſſimus tali ꝓcuratori ticij: an ſit ne/ ceſſe ꝓducere mandatũ. Rñ. non: q2 ꝓſumit̃ illud vidiſſe: vt elegāter no. Ber. in. c. nōnulli. in mag. glo. Et facit. C. de ꝯhen. ⁊ cōmitten. ſtipul. l. optimam. ¶ Extra no. ꝙ nō dicit̃ nũcius niſi ille qui hꝫ mandatũ. ⁊ non ille qui nunci at a ſeipſo ſine mandato. vt no. ff. de ꝯhen. emp. l. i. ¶ Jtē nota ꝙ procurator non appellatur dñs. C. per quas pſo/ nas. l. cũ per liberan. JGNORANTIA. facit. ff. de pac. l. perſonam. §. qui pecuniā. C. de here. inſti. l. ſi pater. C. de fideicom. l. eam quā. Sed quid in dubitāte: an equi/ paret̃ ignorāti. Uidetur ꝙ ſic. vt. C. de condi. inde. l. fi. ⁊ C. de fur. l. manifeſtiſſimi. §. i. Dic contra q2 ſi dubitabat debuit inquirere qualitatem eius cum quo contrahebat: vt. ff. de regu. iur. l. qui cum alio. ⁊ ſi non inquiſiuit ſibi im c putet[c]. Baldus.

Sed vtrum. Caſus. Datur regula ꝙ inueſti turā pōt quis facere ⁊ accipere per aliũ: quinimo ⁊ per ꝓcuratoreꝫ. h. d. ¶ Nota ꝙ quis per aliũ pōt tradere poſſeſſioneꝫ ⁊ recipere cōcor. extra de preben. c. accedens. Quedā tñ ſunt que intra nos ſunt ſi/ ue deſcendunt: que per alium explicari non pñt: vt neceſ/ ſitates ⁊ ſuperfluitates nature. vt. C. de teſta. l. cũ antiqui tas. quare nec adulterium per aliũ explicari poteſt. vt no. ff. de vi ⁊ vi arma. l. i. §. quotiens.

Feminam quoqꝫ. Nota ꝙ femina poteſt eſſe domina feudi: licꝫ regulariter non poſſet eſſe vaſalla feudi paterni. ¶ Jtem nota ꝙ femina poſſet habere vaſallos ⁊ fideles ⁊ proinde habebit iuriſditionem tanq̃ꝫ domina feudi: quia iſta ſunt iura connexa.

Nulla. Caſus. Datur regula ⁊ exceptio a regula. Regula eſt: dñs nō cogit̃ facere inueſtiturā vaſallo ſi fidelitatē ſibi facere recuſet: q2 feudũ dr̃ a fideli tate ſeu a fide. Fallit regula ſi per pactũ ꝯtrariũ actũ eſt. h. d. JNUESTITURA. Subaudi. ſ. realis per quā va ſallus ponit̃ in poſſeſſionē cũ iam verbalis preceſſit. Naꝫ illa precedere dꝫ ſacrm̃ fidelitatis. vt. j. ti. proxi. ⁊. j. ð no. for. fideli. c. i. §. fi. Qđ ſacrm̃ ſi vaſallus poſt inueſtituram verbalē recuſauerit ꝓſtare: non dꝫ fieri inueſtitura realis: cũ feudũ dicat̃ a fide vel a fidelitate. ⁊ hoc tꝫ Pet. de cer. A FIDELITATE. No. arg. ſumendũ a nominis interpretatione ſic inſti. de tute. in prin. ff. de verbo. ſign. l. bonoꝝ. ⁊. l. malũ. §. pe. C. de defen. ciui. l. defenſores. inſti. de dona. §. eſt ⁊ aliud. C. de ſer. l. a nullo. C. de offi. prefec. vrb. l. i. ibi dum dicit: ſciat ex ipſo noie quid ꝓfecto debea/ tur annone ⁊c̃. ¶ Adde ⁊ no. interpretationē grāmatica/ lem in priuilegijs valere. de ỽb. ſig. in. vj. c. abbate. in no/ uel. NISI EO PACTO. No. ꝑ pactũ neceſſita/ tem ꝯctus poſſe modificari. Jn gl. no. hic. Jſta eſt gl. mul tũ ſolēnis ⁊ ponit practicā ⁊ formā qũo fidelitas ſit polli/ cenda. ⁊ inueſtitura petēda. ⁊ qũo ⁊ qualiter vaſallus de/ beat dñm adire. Ex quo ỽbo innuit̃ ꝙ fidelitas ſit pſona/ liter faciēda. Et adde qđ no. in ſiñ de ſen. excō. c. cũ deſi/ deres. in nouel. Uel dic ꝙ ꝓcurator vel ſindicus pñt iu/ rare fidelitatē dummō habeant ſpāle mandatum: vt no. in glo. ꝑ Archi. lxiij. di. c. tibi dño. Uel dic ꝙ ſindicus ciui/ tatis gerit pſonā legitimā ⁊ ſicut tutor pōt iurare ſine ſpe/ ciali mādato: ſecus in ꝓcuratore priuato. vt no. ff. de iure/ iuran. l. iuſiurandũ. §. defenſor. ⁊. l. i. C. etiā per ꝓcurato/ rem cām in integ. reſti. agi. poſ. ꝑ Jaco. ⁊ Cy. ſed opi. Ar/ d chi. tutior eſt[d]. Jtē ponit qualiter vaſallus honorare debe at dñm pñtibus paribus curtis ⁊ alijs magnis ⁊ honora bilibus viris. Et an dñs ſi nolit inueſtiturā facere priuet̃ fidelitate. ⁊ qualiter fidelitas ſit faciēda ⁊ quibus ỽbis de iure. Ultimo ponit vnũ dictum valde notabile: ꝙ ſtatim ꝙ dñs perdit famā. puta q2 eſt excōicatus pōt ei ſubtrahi fidelitas: q2 fidelitas pariter cũ fama dñi finitur. tñ pari/ ter cũ fama dñi reſtituit̃. vt. j. hic finit̃ lex. c. dño guerraꝫ. Et eſt ratio q2 qđ contumacia abſtulit obediētia reſtituit. tex. eſt valde no. extra de conſti. c. ex lr̃is. ¶ Jtē no. ex gl. ꝙ regulariter vaſallus non tenet̃ largā fidelitatem face/ re: q2 in iuramento excipit priorē dñm. ⁊ dñꝫ imperatorē. tene menti glo. optimam ⁊ practicā ⁊ adde ad pleniorem doctrinā ſm Jac. bel. ¶ Cum querit̃ qñ ſit ꝓſtanda fide/ litas: glo. non rñdet. Tu dic ꝙ aut preſtita eſt inueſtitura noua vel vetus ipſi vaſallo a dño: tũc vaſallus dꝫ dño ſta/ tim preſtare fidelitatem. vt h̃ ⁊. j. ti. proxi. ⁊ argu. ff. de act. emp. l. iul̃. §. offerri. ⁊ de edil. edic. l. etiam. §. fi. Aut nō eſt preſtita inueſtitura ⁊ dñs vaſallo denunciauit legitime ꝙ ſibi ꝓſtet fidelitatē pollicendo inueſtiturā. ⁊ vaſallus eſt in mora. tunc amittit feudum tanq̃ꝫ ingratus. vt. j. que ſit pri ma cauſa bene. amit. §. eſt ⁊ alia. Si vetus dꝫ fieri inueſti/ tura: vaſallus hꝫ annuꝫ ⁊ menſem ſi miles eſt: ſi priuatus eſt hꝫ annũ ⁊ diē: ſi ante tēpus non petat poſt tēpus effici/ tur in mora. ⁊ tanq̃ꝫ ingratus amittit feudũ etiam ſine de/ nunciatione dñi: q2 dies interpellat pro eo. vt. ſ. quo tem/ pore miles inueſti. pe. dꝫ. c. j. ⁊. j. de capi. cor. in prin. ⁊ C. de iure emphi. l. ij. ¶ No. ergo ꝙ in noua inueſtitura dñs non dꝫ offerre. vt. d §. offerri. ſed in veteri vaſallus ſe of/ fert vt dictũ eſt. ¶ Querit̃ qđ ſi vaſallus vult ꝓſtare fide/ litatē. dominus aũt recuſat facere inueſtituram. Reſpon. ꝙ non nocet vaſallo: ⁊ dñs ſibi tenet̃ ad intereſſe: vt. j. de noua for. fide. §. fi. vel poteſt preciſe cogi tradere reꝫ ⁊ in/ ueſtituram facere. j. ſi de feu. fue. contro. c. ſi facta. vel dic ꝙ dñs priuabit̃ proprietate feudi ſicut vaſallus priuare/ tur ſuo iure ſi recuſet fidelitateꝫ preſtare. vt. j. de for. fide. §. dñs. ⁊. j. qualiter dñs feu. priue. c. ex litteris. Jaco. bel. ¶ Ultimo poteſt hic colligi ꝙ valet pactũ appoſituꝫ con/ tra diffinitionē contractus. Circa quod dic ꝙ aut appo/ nitur ad perimendam ſubſtantiam contractus. aut ad au gendum. Primo caſu aut incontinēti ⁊ viciat. Aut ex in/ teruallo. ⁊ tunc aut perimere contractum non eſt in ꝓtāte contrahētiuꝫ. puta ꝓfeſſionē religionis ⁊ nō valet pactũ.

tur in vim diſpo ſitionis: vt no. in d. l. actiōe. Qñqꝫ ponit̃ i viꝫ enun/ ciatiōis. fac̃. ff. de ꝯhē. emp. l. q̃ fun dũ. la picola. Et no. ꝙ niſi ꝓlata lege ſemp diſpo/ nit. C. qđ cũ eo. l. fi. Jtē dictio pre/ terpoſita affirma tiue ampliat: ff. ð pig. act. l. i. in fi.
a ¶ Huius gl. vi de aliā glo. in. l. i. C. ne liceat hita. metro. lib. xi. ter. ſingu. in. l. i. ff. de ven. in poſ. mit. l. j. §. i. Bal. in. l. i. ⁊ ij. C. de exc. tu. vi/ de Bal. in. l. i. §. i. de op. no. nũcia. Bal. in. l. ob ma/ ritoꝝ. ne vxor ꝑ marito. vide bar. in. l. virũ. §. ſi mi/ nor. ff. de mino. ⁊ ibi remiſi. And. Barba.
b ¶ Hoc. d. Ex/ tra q̃rit̃ ſi legant̃ cibaria mōachis vtꝝ abbas ⁊ con uētus poſſit age re ꝓprio noīe an noīe monachoꝝ tãtũ. Rñ. ꝓprio. ff. ð ꝯdi. ⁊ demō. l. filio. vbi tex. no. lꝫ q̃ facti ſunt nō traſeũt ad dñꝫ. ff. de capi. dimi. l. le gatũ. ⁊ no. ad tre bel. l. luci[9]. §. tres hr̃des. ff. de ꝯdi. ⁊ demō. l. q hr̃di. ⁊. l. meuius. q2 fa cta ſeparatiōe a ꝑ ſona nō recipiũt.
c ¶ Jmputet. An dñs ꝓpo ſer uo poſſit ꝯcedet̃ feuduꝫ ſine liber tate. Rñ. ꝙ non: q2 dñs ſuo nil de bere pōt. vt. ff. de ꝯdi. ide. l. qbꝰ die bus. §. dñs. ēt ſi vocet eũ liberuꝫ. C. de neceſ. ſ. hē. inſti. l. ij. q2 ỽba enũciatiua ꝓlata reſpectu intrinſe ce diſpōnis nō di ſponũt niſi aliud ꝓſumat̃ ex mēte loquētis. vt. ff. de rei vē. l. emptor. §. ancilla. verba enũciatiua ſunt quoddā ꝓambu/ lũ enũciati actus tũc nō geſti. ⁊ iō nō diſponũt ſi in cidēter ꝓferatur: vt in. c. ſi papa. de priuile. in. vi.
d ¶ Tutior eſt. Quanq̃ꝫ ⁊ prece dēs ſit vẽa: q2 iſtō eſt iuramentũ ne ceſſitatis ⁊ vtili/ tatis quod debet haberi pro rato. l. pōpo. ð ne. geſ.

Universidad del Rosario | Archivo Histórico

Aut perimere eſt in poteſtate contrahentium:⁊ tūc aut apponitur ſup toto ⁊ viciat.aut ſup parte ⁊ non viciat.l.i.ff. ſi vſufru.pe.⁊.l.per ſeruū.de vſu.⁊ ha. Secūdo vero caſu principali qñ apponit̄ aut augendū nō viciat ſed abundat.vt.ff.de pecu.leg.l.ſi peculium.§.i.⁊.ff.de neg.geſt.l.ſi pupilli.§.i.lꝫ ibi ſ̄ꝫ verā lec.pactuꝫ teneat.vt ibi no.⁊ de hoc no.Cy.C.de ſacro ſanc.eccle.auc̄.ingreſſi.⁊ ibi videas id qđ ibi dixi poſt Cy. Ex his apparet ꝙ nō.⁊ quicqd eſt cōtra deſcriptionē ꝯctus eſt ꝯtra eiuſ ſubſtantiā.vt hic eſt tex.nota. ¶Quero dr̄ hic ꝑ quos fiat iueſtitura ⁊ qualiter:videamus ecōtrario per quos fiat diſueſtitura ⁊ qualiter. Et dicēdū eſt ꝙ diſueſtitura eſt duplex.ſ.abuſiua ⁊ ꝓpria. Dic ergo ꝙ verbaliter tm̄ inueſtitus : v̄bo diſueſtiri

a ¶Naturale. Uide Bal.in.l.i. C.de dona. Andre.Barba.

a pōt.vt.l.nihil tam naturale[a].de reg.iur. ⁊ ſi interuenit cyrographum coget̄ vaſallus ingratus ꝯrium facere cyrographum:⁊c̄.C.de non nu.pec.l.gn̄aliter.vel incidere inſtrumentū inueſtiture. Nam omne ius qđ ex cyrographo oritur eius abolitione reſoluit̄.vt ſingul̄r.no.ff. de pac.l.ab emptiōe:⁊ ſi fuit facta inueſtitura ꝑ annulū deannullabit̄:⁊ ꝑ traditionē eijciet̄. Nam diſueſtitura ſimilis eſt degradationi.⁊ iō fit ꝑ actū retro ſimilem quo ad modū: ꝯrium tñ quo ad effectū.vt.C:qñ lice.ab emp. diſc.l.ij.⁊.ꝺ in fa.l.ij.§. ignominie. in ver. exauctorizauerint. ⁊ in.c.de gradatio.de penis.lib.vj. Si aūt queris ꝑ quem fiat iſta diſueſtitura. Rn̄.per ius habētem. Nam interdū per dn̄ꝫ: ⁊ hoc dupliciter.vel ꝓpria auctoritate:vt qñ vaſallus alienando a poſſeſſiōe ſe facit alienū.vt.l.ij.C. de iure emphi. Uel per ſniam qñ retēto vtili dn̄io vaſallus ingratitudinē cōmiſit:agnati vero nunꝙ̄ niſi per ſniam probata ⁊ victa culpa. Unū dico ꝙ ſi vaſallus cōmiſit talē ingratitudinē ex qua veniūt bona publicāda.⁊ dn̄s nolit vendicare : ꝙ feudū ꝯfiſcabit̄: ita ꝙ donec delinquens decedat ſine herede fiſcus poſſidebit.vt in auc̄.de alie.emphi.§.i.col.ix. ⁊ ar.ff.de iure fiſ.l.ſtatius.§.cornelio felici ⁊c̄. Bal.

¶Quid ꝑcedere debeat an iueſtitura an fidelitas. Rub.

¶Adde:eſſentias debet excedere ſuum eſſentiatuꝫ.h.d. Et ideo queritur hic quid precedere debeat an inueſtitura an fidelitas:⁊ qui vult agere oportet ꝙ impleat cauſaꝫ continentie.dicit Cy.C.loca.l.aduerſus.

Trum. Diuide capitulū in duas partes. Primo qd precedere debeat an inueſtitura an fidelitas. Scđo qd eſt fidelitas:ſcđa incipit ibi:fidelitatē. ¶Caſus. Querit̄ hic quid ꝑcedere debeat an inueſtitura an fidelitas. Rn̄det̄ ꝙ inueſtitura. Querit̄ etiā qd dicatur fidelitas. Rn̄det̄ ꝙ fidelitas dr̄ iuramētum fidelitatis qđ vaſallus ꝑſtat dn̄o.h.d. FIDELITATEM idest iuramētum. RESPONSUM EST INUESTITURAM.ſubaudi v̄baleꝫ. Primo.n.dꝫ precedere iueſtitura v̄balis:poſtea ſeq ſacr̄m fidelitatis.⁊ vltimo fit inueſtitura realis.vt.j.de no.for.fideli.c.i.§. fi. ⁊.j.ſi de feu.cōtro.fue.inter do.⁊ agna.c.ſi facta.⁊.j.que fuit prima cā bn̄.amit.c.i.§.i. Pet.de cer. Sic ergo inſtr̄ꝫ cōcipiat̄. Talis comes ꝯceſſit baldo tale caſtrū in feudū: ⁊ ipſum per enſem nudū quē tenebat in manu inueſtiuit. Qui Bal.poſtea fidelitatē iurauit ſ̄m veterē ⁊ nouā formam. Id circo dictus dn̄s comes conſtituit ſe tenere dictum caſtrū pro dicto baldo tanꝙ̄ feudatario. Et melius eſt ſi dn̄s facit ꝓcuratorē ad inducendū eū in corporaleꝫ

b poſſeſſionem.vt.j.per quos fiat inueſtitura.c.i.§.ſꝫ vtꝝ[b]. ¶Sed quid ſi inſtr̄m ꝑpoſterat ordinē: vr̄ nō valere: ar. ff.de vulg.ſubſti.l.moribus.§. prius. Ego puto valere ⁊ reduci ad ordinē rōnis intellectus.ar.inſti. de leg.§. ante heredis.⁊.ff.de heredi.inſti.l.talē.in prin. q: multuꝫ refert an ordo ſit de forma.⁊ tunc prepoſteratio vitiat: an ſit de ſimplici conſenſu:⁊ tunc ſecus. Uel dic ꝙ in caſu noſtro vr̄ ſeruata forma intellectualis:cuius obſeruātia ſufficit.vt no.in alia mā magna ⁊ ardua ex̄ de bap.c.ſi.in nouel. ¶Quero que eſt rō iſtius.c. Rn̄.triplex:q: dn̄s ē caput feudi.⁊ iō dꝫ icipere a capite.vt.ff.de neg.geſ.l.atqui natura.§.ſceuola.⁊.ff.de edēdo.l.argētarius.§.edi. Itē q: qđ precedit in eſſentia dꝫ precedere in facto qñ cāe ſunt conuertibiles nulla ꝑcedit alterā in eſſentia.ff. man.l. heredē:ſecus ſi vna eſt ſub alia vel ſi vna eſt actiua alia paſſiua:q: actiua ſemꝑ precedit in iudicijs ꝑ rōnē nālē.vt hic. ⁊.C.de re.permu.l. ex placito. Scđa q: ſiue dn̄s primo nominat̄ in ꝯctu.ita dꝫ ꝑcedere quo ad actū verbi vel inueſtiture abuſiue. Tn̄ ſicut ille qui vēdit nō tenet̄ trāſferre dn̄ium niſi ꝑcio ſoluto:nec tenet̄ habere fidē de ꝑcio ſi nō vult.vt.ff.de ſolu.l.ſi ſoluturus.ita cū fidelitas ſit loco cuiuſdā ꝑcij non tenet̄ dn̄s habere fidē de eo.ſi tñ haberet ⁊ traderet trāſferret vtile dn̄ium:vt inſti.de re.diui.§.vēdite. Tertia rō eſt q: quotiēs nomen a noīe deſcēdit ille qui eſt principalis in ꝯhendo dꝫ ea que ſunt obligata primo implere ex parte ſua ponēdo ea in ſubſtantia obligatiōis: vt pꝫ in ꝯctibus inominatis:q: ibi nomen a noīe deſcēdit ꝓpter dictionē vt:que ſignificat quendā ordineꝫ ꝯctus a quo ordine denominat̄.vt.ff.de preſcrip.ver.l.naturaliſ. §.ꝙ ſi faciam.licet Bar.dicat ⁊ male ꝙ ꝯctus do vt facias:ex parte facientis eſt:facio vt des. nā licet ita ſit in modo exequendi.non tñ contractus debet ſic denominari. Iuxta quod quero vtruꝫ ex contractu feudi oriatur actio directa ⁊ contraria. Et videtur ꝙ ſic:q: nomen a noīe deſcendit.vt no.ff. de actio. ⁊ obliga.l. conſenſu. Tu dic ꝙ hincinde eſt directa:q: directa ⁊ contraria non habent locum niſi in caſibus expreſſis in iure.vt no.ff.de impe.i re. dota.fac.l.oīno:que doctrina non ponitur alibi ⁊c̄.

¶Qual̄r debeat iurare vaſallus dn̄o fidelitatē. Rubri.

Qualiter. Diuide capitulum in duas partes. Primo tradit̄ forma iuramēti qđ ꝑſtat vaſallus dn̄o. Scđo iuramēti qđ ꝑſtat domeſticus vel ſubditus dn̄o.ſcđa ibi: ſi v̄o domeſticus. ¶Caſus. Uaſallus dn̄o iurare dꝫ ꝙ ſibi erit fidelis.⁊ ꝙ credētiā ſibi cōmiſſaꝫ nō manifeſtabit. Domeſticus aūt ⁊ ſubditus adijcere dꝫ noīatim vitā mēbrū mortē ⁊ eius rectū honorē.h.d. Iac. SICUT UASALLUS DEBET ESSE DOMINO. Nota v̄bū aureū ꝙ in oī iuramēto fidelitatis intelligit̄ cīa ſicut dꝫ iurari. Et iō ꝯ antiquaꝫ ꝯſuetudinē noua iuramēta extorta ꝑſumūtur expreſſiua. ⁊ ita rn̄di cuidā magnifico me ꝯſulēti ſuꝑ hoc i facto valde arduo. ¶Nota h̄ de triplici iuramēto.ſ. de iuramēto vaſalli qui eſt vaſallus proprie rōne feudi. ⁊ qđ hic deeſt in iſto iuramento ſupplebit̄.j.de noua for.fideli. Scđo de iuramento domeſtici.pone ſum de ꝯſilio illuſtris ꝑncipis dn̄i comitis virtutū:vel al̄s ſum eius familiaris. certe teneor ei ꝑſtare iuramētuꝫ fidelitatis dum in tali actu ſeu habitu ero. Pone ꝙ ſum attinens vaſalli qui hꝫ caſtrū in feudo ⁊ ſecū habito:teneor ei iurare capitula h̄ cōtēta : ꝑſertiꝫ ſi ſum de eius gn̄e ita ꝙ ſperē eius ſucceſſionē. Naꝫ domeſtice ꝑſone ſucceſſionē dn̄oꝝ ſperātes ſuſpecte ſunt ne vite eius iſidient̄:que ſuſpicio ꝓrgat̄ ꝑ iuramentū. ita no. glo. hic poſita.nō tñ puto ꝙ vxor debeat iurare: vel econtrario.vt.ff.de ꝯdi.⁊ demon.l.cuꝫ tale.in prin.licet meretrices optent mortē maritoꝝ.vt.ff.de ꝯdi.⁊ demō.l. pater ſeuerinā.§.ſocrus. Et forte familiaris vel domeſticus iō

b iurat q: vr̄ dn̄s iuriſditionē hr̄e[b] in ſuos miniſtrales ⁊ in ſuos agricolas.vt.j.de pace tenē.c.ſi q.§. ſi miniſtrales. ⁊ in auc̄.ꝺ q̄ſto.§.ſi v̄o forſan.coll̄.vj.⁊ cohertionē quandā tēperatā in eos hn̄t.ar.ff.ꝺ iuriſ.om.iu.l.magiſtratib⁹ ff.de penis.l.ſiqs forte.§.ſi quos comituꝫ.ff.de fur.l.ſ̄ui ⁊ filij.i ꝑn.C.de agri.⁊ cēſi.l.ſi.li.xi.i auc̄.de nup.§.aſcriptios.coll̄.iiij.in lōbar.qualiter mūdualdus.l.ſi.ff.de iniurijs.l.item apud.§.adicitur aduerſus.⁊.l. ꝑtor.§.preterea:

terea.⁊.l.non ſolum.§.q̄ꝙ̄.⁊.§.leuis:ſ̄m Iac. de are.in ſua ſum. ſub Rubri. qualiter debeat iurare vaſallus: qđ veruꝫ eſt in his qui ſunt de familia perpetua.vt.C. de epiſco.⁊ cle.l.i. Tertiū eſt iuramētū qđ preſtant ſubditi rōne iuriſditiōis:vnde cū papa veniret peruſiā oēs peruſini tenent̄ ei iurare fidelitatē : ⁊ noīe peruſinoꝝ non ſoluꝫ originarij continent̄ ſed quicūq; hn̄t ibi domiciliuꝫ:q: per h̄ de diſtrictu pape ſunt. Et iſtud capitulū quo ad iuramēta domeſticoꝝ neſcio alibi:⁊ credo ꝙ contineat vſum dn̄orū potius ꝙ̄ ſit fundatū in iure ciuili romanoruꝫ. ¶Querit glo.que dicant̄ perſone domeſtice. ⁊ rn̄ſionem habes.C. de teſti.l.etiam.⁊ inſti.de teſta.§.in teſtibus.⁊.C.de queſ. l.quidē.⁊.l.placuit.de his qui ad eccle. cōfu.l.i.§.ſi.⁊.ff. de ꝑenis.l.reſpiciēduꝫ.§.furta.⁊.C.de re mili.l. quicūq;. lib.xij.⁊ oēs perſonas ad quas peruētura ſit hereditas. Pe.de cer.⁊.ff.de iuriſ.om.iu.l.qui iuriſditiōi.C.de lati. lib.tol.l.i.§.illud etiā. Iac.bel. Sed pone ꝙ ſunt duo fratres dn̄i eiuſdē ciuitatis:nūc inuicē iurabunt.⁊ vr̄ ꝙ non mutua cōpenſatiōe obſtāte.ar.ff.ſolu.ma.l.cū mulier. In contrariuꝫ vr̄.ff.de in ius vo.l.ſed ſi hac.§. ſi liberta.⁊.ff. ſi cer.pe.l.eius qui in prouincia.in ſi. Nec ob.ar.de compenſatione:q: mutua delicta nō cōpenſarent̄:q: ſicut ſpeciei ad ſpēm nō admittit̄ cōpenſatio.ita fellonie ad felloniam ꝑſertiꝫ ſi eſſent diuerſaꝝ ſpecieꝝ. Alibi dicimus ꝙ fornicatio ſpālis ⁊ corꝑalis nō cōpēſat̄ ea rōne q: ſunt diuerſaꝝ ſpecieꝝ:vt no.extra de conuer.coniuga.c. vlti. in nouel. Et adde qđ no.ff.ne quis eū qui in ius vo.eſt.l.iij. Et licet iſta iuramēta non exigant̄ niſi vnus ſit ſub altero : tñ hic dico quo ad fidelitatem vnus eſt ſub altero ⁊ alter ſub illo. ¶Querit.n.Guil.de cu.ſi duo ſunt dn̄i in eodeꝫ caſtro ⁊ vnus cōmittit delictū aduerſus alteꝝ. vtrum poſſit ab illo puniri. Et determinat̄ ꝙ non:niſi eo caſu quo non recognoſcūt ſuperiorem. Ego dico ideꝫ ſi ꝑiculū ſit in mora. Itē ſi vnus ſit maior adminiſtratione ꝙ̄ alter: al̄s par in parem non habet imperiū ſ̄m Guil. de cu. qui ita not. in.l.vlti.ff.de re.diui.[a] Bal.

¶De forma fidelitatis. Rubrica.

b In epiſtola. Diuide capitulū in duas partes. Prio dat̄ forma iuramenti qđ vaſallus ꝑſtat dn̄o. Scđo dn̄s vaſallo ad eandē viceꝫ aſtringit̄. prima vſq; ad .§.dn̄s.ſcđa vſq; ad finē. ¶Caſus[b]. Forma iuſiurañ.ꝑſtandi a vaſallo dn̄o tradit̄ in decretiſ: in qua ſex memorie habere dꝫ vaſallus vꝫ:incolume:tutū: honeſtū:vtile:facile poſſibile:q̄ verba quē intellectū ſapiant:exponit littera:quinimo dꝫ ēt ſuo dn̄o auxiliū ⁊ conſiliū preſtare:dꝫ ⁊ ēt dn̄s vaſallo vice mutua ſibi ꝑſtare qđ ⁊ vaſallus dn̄o.h.d. Ia. bel. IN MEMORIA. Nota ꝙ nō lꝫ obliuiſci de eo qđ qs tenent̄ alijs facere ꝑſertiꝫ ſub vinculo iuramēti:cōſonat.C.de ꝯhen.⁊ cōmit. ſtip.l. magnā. INCOLUMEM. Nota iſta pulcherrima v̄ba ⁊ q: tex.ea exponit.iō non eſt neceſſaria alia glo. SALUUS ESSE. Nota ꝙ periur⁹ nō poteſt eſſe ſaluus de ſuo feudo. Sed an papa poſſet diſpēſare. videt̄ ꝙ nō: vt nota.in.c.ij.de remiſ.in nouella. Bal.

Dominus vero. Iſte verſiculus pro.§. allegatur:q: notabiliſſimus eſt ⁊ ſanctū ius continet. Dicit.n.ꝙ in qbuſcūq; vaſallus dꝫ eē fidelis dn̄o:in eiſdē dn̄s dꝫ fidē vaſallo: alio

c quin dn̄s iudicabit̄ malefidus[c]. Item vaſallus eū pōt dif

d fidare[d]:q: dꝫ perdere ꝓprietatē feudi.⁊ hoc eſt mirū. Nā tale eſt quale ſi diceremus ꝙ ꝓprietas cōſolidet̄ vſufructui. Notēt ergo valde hūc.§. dn̄i quia terribilis eſt eis. ¶Extra quero nūquid dn̄i terraꝝ poſſint ſine cā expellere mercatores forenſes de ſuis territorijs.⁊ nō recedentibus bona auferre. Reſpōdeo ꝙ mundus eſt oibus cōis

e patria.⁊ iō non pn̄t expelli niſi ex cā[e] ex qua poſſent foris

bāniri. Nam expellere interdicere eſt: que pena ſine cauſa nō dꝫ imponi.vt.ff.de interdi.⁊ rele.l.relegatoꝝ. Uenturis aūt ad patriā alienam bene pōt interdici ingreſſus. ar.ff.de ſerui.ruſti.predio.l.diuus.ff.de vſufruc. leg.l.heres.ff.ſi ſerui.vendi.ſicuti.§.ariſto.poſtꝙ̄ autē venerūt ⁊ ingreſſi ſunt:ſicut reliquus ppl̄s ſunt:⁊ tam ꝯ nālem equitatem ꝙ̄ ꝯtra bonū publicuꝫ eſt:ſi expellant̄. facit in auc̄. de queſto.coll̄.vi.poſt prin.vbi dicit ciuitas nr̄a populoſa

f ⁊c̄.vbi eſt tex.ſin.ꝙ noīe populariū cōtinent̄ aduene[f] habentes incolatū:qđ alibi nō reperit̄:⁊ facit ad multa ſtatuta terrarū. Item predicta faciūt ad materiam repreſaliarū vꝫ ꝙ repreſalie conceſſe cōtra peruſinos cuidā ciui piſano non intelligant̄ ꝯceſſe ꝯ peruſinos tunc temporis incolatum piſis habentes:q: intelligūtur de piſano ppl̄o vnde ſunt de alio ouili.ar.inſti.de re.diui.§.pauonū. Itē q: cū participat duas qualitates inſpicit̄ ea q̄ prodeſt preſertim contra repreſalias que ſunt odioſe.vt no.ff.qđ me. cā.l.extat.de iniurijs ⁊ de dāno dato.c.i.lib.vj. Et licꝫ aliquādo ſint permiſſe nūꝙ̄ tamen fauorabiliores ſunt ſꝫ reſtringende quantum eſt poſſibile abſq; eaꝝ ſubuerſione. REDDERE DEBET. Dicit Seneca in.vij.declamationū:non eſt beneficiū a ſcelere abſtinere. MALEFIDUS. Nota ꝙ fides debetur hincinde.⁊ fideꝫ non preſtat eam ſperare non debet.vt.ff.lo.l.quero.§.inter. Et nota ſimile de abbate verſus monachum:vt nota. in.c.vltimo.de conditio.ap.in nouella. Bal.

¶De noua forma fidelitatis. Rubrica.

Et ⁊ alia. Caſus. Tradit̄ noua forma iuriſiurandi fidelitatis quod preſtat vaſallus domino:plana eſt vide ꝑte. DE NOUO. Noua forma dicit̄: q: ſpecificat capitula ſub generali forma icluſa. Et eſt noua quo ad dītatū:ſed non quo ad intrinſecuꝫ ſenſum ⁊ virtutem verboꝝ. Nam qui ſpicaꝫ excutit nil noui facit ſꝫ velatā rem extollit.vt.ff.de acqui.re.do.l.adeo. §.cum quis. ¶Nota ꝙ circūſtantie quandoq; appellantur forma. Et ꝙ facilius tollit̄ forma ꝙ̄ ſubſtantia.no. de ſenten.excom.c.ſuper eo.in nouella. Quando dubitat̄ de forma vtꝝ ſit dubiū iuris vel facti:no.in.c.ij.ꝺ baptiſmo. in nouella. Et nota ꝙ triplex eſt forma.ſ. verborū intellectualis.⁊.l.forma.no.e.ti.c.ſi.in nouella. Forma non eſt aliud niſi ordinata ſeries rem ad ſubſtātiā adducēs.ff.de ver.ob.l.qui rome.§.flauius hermes. Dicit̄ nouū ꝙ per ſingula eſt expreſſuꝫ ꝙ olim erat v̄bis generalibus clauſum.ergo ſpecificatam inducit nouitatem.vt notat accur. in.l.i.ff.de le.j. IN OMNI FERE CURIA. Nota illud ꝙ in pluribus curijs obſeruatur pro generali conſuetudine reputandum eſt. EGO TITIUS. Nota inſtrumentuꝫ formari in prima perſona: ſed in hoc

g non eſt vis. Nam in tertia formari poteſt[g]. vt extra de cōuer.coniuga.c.dudū.⁊ ibi eſt tex.ſingularis ꝙ non dicit̄ tabellio variare nec in ſtilo nec in facto ſi vnuꝫ inſtrumentum ſcribat in prima perſona.aliud in tertia. EUANGELIA. Quid ſi iuretur ſuper veteri teſtamento : vt ſuper geneſi. Reſpon.ꝙ tota diuina pagina eſt per euangelia approbata. Et ideo non eſt vis ſuper quo textu diuiſe ſcripture iuretur. Poteſt etiaꝫ iurari ſuper altare vel ſuper ſacrum lignum crucis vel reliquias ſanctoꝝ.vt.C.de rebus credito.l.generaliter.in ſi. CONTRA OMNEM HOMINEM. Nomine hominis etiam vniuerſitates ⁊ ciuitates continentur excepta propria patria.ff.quod metus cauſa.l. metum.§. animaduertendū. ff.de cap.l.poſtliminium.§.filijs.ff.de iuſti.⁊ iur.l.veluti. Nā proprie patrie debetur fidelitas.vt.ſ.ti.ij.c.j.§. ſi vero.⁊ eſt prior tempore ſicut natura eſt poſterior accidēte. ¶Sed nunquid iſtud iuramentum aſtringit contra fra

h trem ⁊ filium:dicit glo.ꝙ ſic[h] quod intelligo veruꝫ niſi le

a ¶Diui. Et in oibus iuriſditione maioritas attenditur quo ad adminiſtrationē vt not.i.c.delibe ralib⁹.in glo.aduerte in ſi.ꝺ offi. delega.lib.vi.⁊c̄.

b ¶Caſus. Uide Ludo.ro.in ꝯſil. lxviij.incip. viſis themate.

c ¶Malefidus. Nota ſi dn̄s non eſt fidelis vaſallo qđ nō tenet̄ eē fidelis dn̄o vaſallus. Pōdera Inno.in.c.ceteꝝ.de iudi. vbi dicit qđ dn̄s agit interdicto vn̄ vi ꝯ vaſallū ſꝫ nō ecōtra ſꝫ iſte tex. pōt induci contra eum.

d ¶Diffidar̄. Uide.c.conquerente.de reſti.ſpolia. vbi inhoneſte facit eꝑus ſpoliari clericuꝫ bn̄ficio.

e ¶Ex cā. Uide bal. in .c.i.§.ſi.ſ. q.mo.feu.amit.

f ¶Aduene. Nota ſingul̄r qđ appellatiōe popula riū ꝯtinent̄ aduene habētes icolatū.⁊ idē tꝫ bal.in l.iij.§.hec v̄ba.ff. de neg.geſ. ſꝫ ꝯrium tꝫ ipē in rub. C.q ac. nō poſ. ⁊ reſpōdet ad tex. d.auc̄.de q̄ſtore. ꝙ ē caſus ſpālis: an āt appellatione populariū veniant clerici : dic qđ non.vt in.c.ſi ſnia de ſenten. ex cō.vide tex.ꝓ dicto Bal. in.c.qm̄ de offi.ordi.⁊ i.c. rodulfus. de reſcrip.ꝑ Bal. dixi in rub.de rebus eccl. nō alie.Bal. in.c.i. de of.ordi. vide.c. petitio.de homi.vbi appellatiōe habitatoꝝ veniunt clerici ⁊ layci qđ eſt bene notādū. vide qđ habet̄ in.l.ſpadonē.§.iā aūt.ff.de excuſa. tuto. vbi Bal.dicit qđ veniūnt iudei.

g ¶Poteſt. Uiđ bal.in.c.i.§.ſi.ſ. qui feu.da.poſ. ⁊ in.l. in cauſis.C. de accu.⁊ gl.ſcri. de v̄bo.obli. Bal. in auc̄. ſi qñ.C.ꝺ cōſti.pecunia.

h ¶ꝙ ſic. Uide de hoc Bal. in.l. imperialeꝫ.ad fineꝫ de ꝓhi. alie. feu. per Fede.⁊ i l. cuꝫ acutiſſimi. C. de fideicōmiſ. ⁊ in.l. petitionē.

Universidad del Rosario
Archivo Histórico

C.ꝺ aduo. diuer. iudi.dixi in cle.i. de iureiurã. poſt Jo.ꝺ imo. ⁊ in re petitiõe.l. cũ acu tiſſimi. ⁊ ibi Sa lyce.

deret fratrem vel filium in his que ſunt de iure naturali: qꝛ naturalia ſunt immutabilia. vt inſti. ꝺ iure natu.§. ſed naturalia quidem. SI RECTE.i.ſane ⁊ perfecte: vt extra de ſponſa.c. ex litteris. ⁊.c. ex parte. PERFECTAM IN SE CONTINET. No.ꝙ generalis locutio dicitur eſſe quid perfectũ: qꝛ continet oẽs ſuas ſpẽs. IGNAROS. ſilẽ.C.de indi. vidu.l.ſi.no. ꝙ ſimplices hoĩes neſciũt ſignificationẽ vocabuloꝝ. ⁊ iõ ruſtici nõ debẽt interrogari qd eſt poſſeſſio: ſʒ debẽt interrogari groſſo mõ ⁊ vulgari. ar.d.c. ex litteris. ⁊ no. de verb. ob.l.ſtipulatio iſta.§.hi quoqʒ. INTERPRETATIONE. No.ꝙ diſtinguere genus per ſpẽs vocatur interpretatio ⁊ adiectio. IN CONSILIO VEL IN FACTO. Innuit ꝙ aliud eſt cõſulere aliud eſt facere. dic ꝙ vtrũqʒ eſt facti: ſed non eſt eodẽ mõ.ff. de vbo. ſig.l.ſepe. MEMBRUM ALIQUOD. No. de mẽbro. ⁊ dr̃ membrum qꝺ in corpore humano gerit aliquem principalem actum corporis. Sed id quod in membro habet minimum officium vt digitus non dicitur membrum. Et iõ ſi ſtatuto cauetur ꝙ propter furtum alicui deberet amputari membrum: non ſufficeret ei amputari digitum ſecus ſi diceret debere debilitari membrũ.ff. de ſta. ho.l. non ſunt liberi. per Cy. ⁊ alios. VEL IN ANTEAM.i. in futurũ. Et no. iuramentuʒ preſtari ſuper futuris. ⁊ h̃ qñ iuratur ſuper rebus: ſʒ ſi ſuper ſtatutis refertur ad preterita. vt extra de iureiuran.c. clericus quod .c. eſt not. QUAMCITIUS. hoc intellige cum quoddam moderamento temporis non ad vnguẽ. vt no. ff. de mino.l. emilius. Nam omnis interpellatio legis vel hominis ſpaciũ quoddam continere debet ſaltem taciũ: vt dicit illa glo. que nõ reperitur alibi ſuper interpellatione expſſa. ⁊ iõ tene mẽti. INIUSTE VEL FORTUITO. No. iniuſtitiã ⁊ caſum fortuitum equiparari.ff. pro ſocio.l. cuʒ duobus.§.ſi. IUUABO. vide qꝺ no.ff. de arbi.l. inter caſtelianum. ¶ No. ꝙ vaſallus poteſt expectare ꝙ requiratur: qꝛ vbi eſt dies incertus ex arbitrio creditoris declarandus exigitur requiſitio. Sed ſi alias declaratur requiritur ſciẽtia vera. ⁊ certa.l. magnã. ⁊ ibi per Cy.C. de contrahen. ⁊ cõmit. ſtip. REQUISITUS. Nota ꝙ maxime ad offerẽdũ nõ tenet̃ quis iuuare aliũ ex promiſſione vel cõfederatione niſi faciũt requiſitus: tene menti ad ligas terraꝝ. SICUT POTERO. No. verbuʒ ꝙ impotentia excuſat a contrario ſenſu littere. de hoc alibi dixi. ¶ No. ꝙ in ſacramento intelligitur poſſibilitas iurantis: ſic. ŝ. ti.j. in ver. poſſibili. Item honeſtas ẜm mores ciuitatis noſtre. vt.C. de nup.l. imperialis. Idem dicit Jac. bel. LICENTIA. Nota ꝙ illi qui iurant credentiã: pñt eaʒ pãdere habita licentia. glo. aliter non expono qꝛ clare ſunt. Bal.

a ¶ Inſpecta. Facit quod volunt dñi de ro. deciſ. xxiiij. vbi dicunt qꝺ quando ꝓcedit̃ ſola veritate facti pt̃ iudex incipere ab articulis quibus ꝓbatis põt ſtatim venire ad ſñiam: dixit ⁊ dñs Dioniſius ꝺ peruſio in l. vinuʒ.ff. ſi cer. peta. qꝺ põt iudex nõ ẜuare aliquã ſolẽnitatẽ iudicij: ⁊ vide bar. in.l. emilius.ff.ꝺ mino. quid ſi cãʒ cõmittat de veritate. vide Bal. in l. nemo.C. de ſen. ⁊ interlocu. om. iudi. ⁊ Bal. in.l. iuſtitia.ff.ꝺ iuſti. ⁊ iur. vide que dixi in.c. cũ dilecto de iudi. ⁊ in.c. ad petitioneʒ. de accuſa. And. bar

Inueſtitura. Caſus. Dñs vaſallum per anulum inueſtiuit: dño preſtitit iuramentũ: queritur an dñs debeat cogi mittere vaſalluʒ in poſſeſſionem beneficij. Reſpõdetur ꝙ ſic. ⁊ ſi differat tenebitur ſibi ad omne intereſſe. h.d. ¶ Et no. ꝙ quidam dicunt inueſtitura feudum acquiri.ſ. proprie ſumendo inueſtituram per perfectam inueſtituram.ſ. poſſeſſione tradita. Sed dñs Jac. de ra. in ſumma ſua tit. quot mo. feu. acqui. ⁊ quibus ſic ait. Sed certe ego puto etiam per inueſtituram verbalem ⁊ baculi porrectioneʒ que abuſiua inueſtitura dicitur vt premiſſum eſt feudum eſſe acquiſitum etiam ante traditionem poſſeſſionis cum inueſtito dominus precise cogatur tradere poſſeſſionem. vt.j. de noua for. fide.c.i. in ſi. licet enim ante traditam ſibi poſſeſſioneʒ inueſtitus ius non habeat in re. habet tamen ius ad reʒ: nam minus eſt inueſtituram facere q̃ʒ eam poſſeſſiõis traditione perficere. extra ꝺ his que ſi. a ma. par. ca.c. ex ore. de dona.c. per tuas. xvj. q.ij. diſ. vñ etiam minus eſt habere actionem q̃ʒ rem.ff. de regulis iur.l. minus Jaco. de ra. Dicit Odoſ. in ſumma ſub rubrica: quomodo acqui. feudũ nouum: qꝺ feudũ acquiritur per inueſtiturã legitime factam a dño in vaſallum: vt in.c.i. de inueſti. feu. ⁊ de cognitione feudi.c.j. Sine inueſtitura vero non acquiretur feudum. vt in.c.i. quibus mo. feu. conſti. poteſt. Et iõ non dico ꝙ per ſolam inueſtituraʒ habeat vaſallus ius in re: ſed demum ſecuta traditione vt in alijs contractibus: vt.C. de rei vendi.l. quotiens.ff. de contrahen. emp.l. ſi ex ſtipulatione Odo. Hoc verũ regulariter fallit in principe ſi intendit transferre ius in re ex ipſo priuilegio qꝺ ex verbis ipſius priuilegij liquere poteſt ẜʒ And. de iſer. Quid enim ſi princeps dicit. do vel efficaciter aſſigno: ⁊ dat executores ſolum ſuper facti executione: non ſuper collatiõe: nam certũ eſt ꝙ h̃ excedit notiſſimã feudi naturã ⁊ tranſit in priuilegium quod eſt lex priuata. preſertim in feudũ eſt vacans ⁊ cõſiſtit in ſola principis voluntate. Naʒ ſi ex delicto ⁊ vltima voluntate transfertur dominium. ergo fortius in priuilegio. vt.ff. ꝺ publica.l. cõmiſſa. ⁊.ff. pro ſocio. l. cum duobus.§. idem reſpondit. Et ideo eleganter dicit dictus do. An. ꝙ quando priuilegium eſt annexum feudo ꝙ ſola voluntate principis transfertur dominium: melius dic vt ſtatim dicam. Quod autem in vltima voluntate poſſit feudum conſtitui: patet de feu. cogni.§. ſciendum ⁊ de gradi. ſuc. in feu.c.i. Unde dicit Joan. fa. in ſumma ſua ſub rubrica qui. mo. conſti. feu. in vltima voluntate cõſtituitur quando legatur a dño res in feuduʒ vel quando quis inſtituitur heres in bonis vt teneat ea iure feudi: vel a rege vel a comite vel a dño cui ſubeſt dñium reꝝ feudalium: vel vt a coherede teneat iure feudi. Si dñs plures faciat heredes poteſt enim vnum grauare vt partem hereditatis in feudum teneat a coherede. ⁊ ſic dicitur feuduʒ ad nos pertinere quo ad ſucceſſionem. vt in.c. ſciendum. de feu. cogni. ⁊ de gradi. ſuc. in feu.c.i. Jo. fa. nobilis doctor piſanus. Per teſtamentũ aũt vaſalli nõ poteſt feudũ ſucceſſione acquiri. vt. ŝ. de ſucceſſio. feu.c.i. Jaco. de are. dicit in ſumma ſua ſub rubricella qualiter acquiritur feudũ per inueſtituram: ꝙ poſt iuramentuʒ fidelitatis dominus cogitur precise tradere poſſeſſionem ⁊ ſi non plenam quo ad iuris efficatiam. tamen talẽ ꝙ vaſallus ſit in plena poſſeſſione facti. Poſſet etiaʒ vaſallus agere ad intereſſe duplíciter: vel vt ſolueret̃ in pecunia: vel vt daretur feudum equiualens. vt.ff. de cõſti. pec.l. qui aũt.§. ꝙ ſi ante. ⁊.ff. loca.l. ſi quis domũ. in prin. ⁊ de arbi.l. labeo. ⁊.j. ti.i.c.i. vbi eſt expreſſum. ¶ Si ergo papa cõceſſit tibi feudũ ſiue proprio motu: ſiue ad tuã poſtulationem ⁊ non ſit tibi obreptio nec viciũ. quero nũquid oportet ꝙ te corporaliter inueſtiat vel recõpenſet videt̃ ꝙ ſic. nã princeps eſt ſubiectus cõſuetudinibus feudoꝝ tanq̃ʒ ſit ius naturale iſtius poſterioris inuentionis: qꝛ ius nãle quotidie naſcitur. vt ff. de iuſti. ⁊ iure.l. manumiſſiões. Id enim qꝺ eſt bonum ⁊ equum apud oẽs pereque ſeruat̃: natura eſt qꝛ communis eſt. arg.ff. de acc.l. hos accuſare.§. oĩbus in rõne ſui. Et ex quo mutua relatiõe dñs ⁊ vaſallus ſibi debẽt equalem affectionem ⁊ fidẽ ergo vt ſequat̃ equalitas in cõtractu ſicut vaſallus precise obligat̃ ſic dñs. Nam claudicatio appellat̃ iniquitas. vt no.C. de fruc. ⁊ lit. expen.l. fin. Sed ꝯriũ dico. nã multũ refert vtꝝ cũ ꝑncipe ꝯhat̃ ⁊ in tali ꝯctu ſeruãdũ eſt ius cõe: vt vʒ poſt fidelitateʒ ꝑnceps ſit obligatus ad tradẽdũ ⁊ ante traditionẽ nõ acq̃rit̃ dñium ⁊ poſſeſſio vñ.l. oẽs. ⁊.l. bene a zenone.C. de quadri. preſcrip. debẽt intelligi interueniẽte traditiõe. Aut ṽo princeps grãm facit nõ per viã ꝯctus ſed ſupplicatiõis ⁊ tunc ipſe grã trãſfert dñium qꝛ h̃ eſt natura collectionis gratioſe: vt in.c. ſi tibi abſenti. de ꝑben. lib. vj. non tamen eſt obligatus princeps ex hoc qꝛ nõ eſt hec intẽtio principis: ſʒ debet impetrans ꝓſequi grãm ſuã corã executore vel alio iudice dato a principe. vt in.c. duobus. de reſcrip. lib. vj. bene tñ cõcedo ꝙ princeps dʒ ſe fauorabilẽ exhibere: qꝛ licet gratioſum: feudum tamen eſt: ⁊ ideo debet prebere ſe facileʒ. nec id quod facile eſt vel eſſe debet facere difficile: vt. ŝ.c. ꝓxi. ibi facile ⁊c. Et ꝓpterea bene facit cõmittere
a cãm ſummarie ⁊ de plano ſola veritate inſpecta[a]: argu.ff. man.l.

man.l. ſi fideiuſſor.§. quedã: ⁊.ff. de neg. ge.l. atqui nã.§. cũ me abſente. Et ſi ipſe princeps ſcit veritateʒ non dʒ ire per ambages: arg. ŝ.§. ꝓximo in verſi. ſcienter. Naʒ quicquid princeps facit vt deus facit vt no. in auc. de here. ⁊ fal. in ꝑn. coll.i. Deus autem eſt ipſa veritas: vt no. ex̃ de teſta.c. cũ eſſes i nouella. ⁊ ideo nõ fallit nec fallit̃. vt.l. vltima.C. de ponderato auri. li. x. Et ꝙ princeps ſola veritate inſpecta cauſaʒ decidere debeat etiã ſi iudiciarius ordo eẽt omiſſus. Eſt tex. notabil̃ extra de accuſ.c. ad petitionẽ. Et no. ꝙ quilibet gratia principis poteſt appellari priuilegium: vt notatur in.c. olim de ṽb. ſigni. in nouella. ¶ Adde ꝙ priuilegia ſurreptitia nõ valent: ⁊ ꝙ q̃ʒtũ poſſunt priuilegia ne aliũ ledãt ad ius cõe redigẽda ſunt de priuilegijs.c. dudum in nouella. ¶ In glo. que ſit circa reʒ. glo. hoc intendit ꝙ contumax in traditione poſſeſſionis non tenetur ad intereſſe quod deſcendit ex re: ſed extrinſecus puta ex negatione: quod dic vt plene notat̃ in l.j.C. de ſentẽ. que pro eo quod intereſt. per Innocen. de ſenten. excõ.c. ſacro. ¶ Item dicit iſta glo. ꝙ iuramẽtum
a nõ eſt obligatoriuʒ ſi iurãti nõ ſeruat̃ fides. tene mẽti[a].

¶ De inueſtitura de re aliena facta. Rubrica.

Um de re. Diuide capitulũ in quinqʒ partes. Primo quo caſu detur actio vaſallo ꝺ euictione contra dñʒ re feudali euicta. Scdo an poſſit dñs rẽ feudi a poſſidẽte vendicare ⁊ defendere ſi cõueniat̃. Tertio an poſſit ſeruitutẽ imponere rei feudali. Quarto ad quẽ ꝑtinet addimẽtũ obueniẽs in re feudali. Quinto a tertia vel quarta que debetur vxori in bonis viri decedẽte marito ſibi debeatur in rebus feudalibus: ſecunda incipit ibi in.§. rei autẽ: tertia in.§. quid ergo: quarta in.§. ex cõtrario: quinta in.§. quãuis. ¶ Caſus vſqʒ ad.§. rei aũt. Comes militẽ de re aliena vel alij obligata inueſtiuit in feudũ res inueſtita euicta eſt a vaſallo. q̃rit̃ an hẽat actionem ꝓ euictione ꝯ dñʒ ⁊ in quem. Et reſpondet ꝙ aut vaſallus fuit ſciẽs ⁊ nõ agit de euictiõe niſi ſit ſtipulatus vel pactus. Si ignorans agere põt vt aliud eiuſdẽ eſtimatiõis ſibi ꝑſtetur. Sed in dño nõ diſtinguitur ſcientia vel ignorantia: hoc dicit. RECTE AGIT. intellige ſi denunciauit dño per modum requiſitiõis: vt.ff. de ꝓcura.l. qui abſentẽ. ⁊ ibi vide formã. Itẽ ſcias ꝙ emptor emptori nõ põt denũciare ſine ceſſione. vt.ff. de euic.l. ſi res quã a titio. Itẽ no. ꝙ ille q tenet̃ de euictione non tenet̃ niſi ſit ꝯdẽnatus: nec tenet̃ qñ non fuit traditus de iure. vt.ff. de euictio.l. ſi ſeruũ: ⁊ an euictione pendente vaſallus teneat̃ ad ſeruitia. Reſpondeo ꝙ ſic: qꝛ percipit ꝯmodũ. ar. contra.ff. de excep. do.l. vl.§. ex quadrãte. vbi videas: ⁊ adꝺ l. vl.ff. de reſci. vendi. UTALIQUID. No. mirabilem tex. ꝙ petitur ſpecies pro ſpecie dare dixi. ŝ. proxi.§. l. DIFFERENTIA. No. ſcientiam vel ignorantiã in venditore non attendi ſed in emptore. Bald.

Rei autem. Caſus: Qualiter h̃ nunq̃d vaſallus reʒ feudi poſſit vẽdicare a poſſidẽte vel ſi cõueniat̃ poſſit ſe defẽdere domino ẽt abſente Reſpõdet̃ ꝙ bene põt: quinimo ẽt ſeruitutes rei debitas petere põt ⁊ remittere. h.d. QUASI UENDICARE. No. de quaſi rei vendicatione ideſt vtili in rẽ actione ſicut ergo eſt reperire poſſeſſionẽ ⁊ q̃ſi: ita eſt reperire proprietatẽ ⁊ quaſi de hoc no.ff. ꝺ interdic.l. ij.§. quedaʒ interdicta. ⁊ ibi glo. ſingularis. vnde poteſt ſaluari ꝙ gl. alibi dicunt ꝙ ille qui dicit ſe quaſi dñm ẽt vtilẽ in reʒ intẽtaſſe videatur. q̃ʒq̃ʒ alij ſtrictius hoc vocabuluʒ accipiẽtes dicant ꝙ ſignificat publicianã. vt inſti. de act.§. alie. Adde ꝙ ſignificatio proprietatis ẽ magis nuda q̃ʒ ſignificatio domini.ff. de vſufru. le.l. ſi alij.ff. de ver. ſigni.l. recte dicimus. per. Accurſi. vbi omnino vide. ¶ Sʒ oppo. poteſt.ff. ꝺ vſufruct. quẽad. caue.l.i. i fine. Querit gl. vtꝝ vaſallus habeat vtile dñium. ⁊ dicendum eſt ꝙ ſic. Adde quod no.C. de here. vẽdi.l. emptor hereditatis. Et an habens vtile dicatur principalis perſona. dicit̃ ibi ꝙ ſic. Et adde.ff. de ꝓcur.l. actor mali. ⁊.l. ꝓcuratoreʒ in rẽ. Et an vtilis rei vẽdicatio poſſit ꝯpetere ſine vtili dñio. glo. dicit ꝙ nõ in.l.i. in prin.ff. de eden. ⁊ verũ dicit qñ cõpetit ſine ceſſione: ſed ex iure ceſſo poteſt cõpetere ſine vtili dñio. vt no.C. de hereditate vendi.l. finali. Et an vtile dñium poſſit cedi. dic ꝙ nõ: ſine traditione: ſed actio vtilis bñ põt cedi. vt.ff. ad trebel.l. ex aſſe. Bald.

Quid ergo. Caſus. Vaſallus dolo vel culpa vel negligẽtia ipoſuit ſeruitutem rei feudali: poſtea feudũ ẽ reuerſuʒ ad dñʒ. q̃rit̃ an ſibi ꝑiudiciũ generet̃. Rñdet̃ ꝙ nõ: lʒ lõgo tꝑe durauerit ẜuit]. h.d. CONNOCERE. No. hic ꝙ vaſallus nõ pt̃ ĩponere ẜuitutẽ in ꝑiudiciũ dñi ſicut nec vſufructuarius. de vſuf.l. ſʒ ſiq̃d.§. fin. ¶ Itẽ no. ꝙ lõga ꝑſcriptio nõ currit ꝯ dñʒ h̃ caſu dicit gl. ⁊ bñ. nec lõgiſſima ſi dñs nõ poſſideat: nihil allegat gl. ſʒ facit ꝓ ea.j. de capi. cor.§. preterea. ⁊ de prohi. feu. alie. per fede.§.i. Jaco. bel. ¶ Item no. ꝙ cuiꝰ nõ nocʒ pactio eius nõ nocʒ ꝯ ſe lapſa ꝑſcriptio tene mẽti. ¶ Itẽ no. ꝙ lõga tpis mora cõſenſum nõ inducit. dubiũ erat quia dñs ꝑ directũ ſuũ dñium poterat preſcriptionẽ interrumpere. ergo videbat̃ ſibi obeſſe preſcriptio. ¶ Et no. ꝙ cũ iſte.§. cõtineat ius cõmune idẽ dicaʒ in predio emphiteotico. ⁊ eſt tex. iſte multũ ſingularis. Et eſt rõ qꝛ interdicta eſt alienatio in preiudicium dñi ⁊ noĩe alienationis ꝯtinet̃ libertas rei. tñ vʒ in ꝑiudiciũ vaſalli:
b qꝺ ẽ notabile[b]. ¶ Sed nũquid exceptio ceſſaꝝ actionuʒ poſſit opponi ꝑ debitorẽ. dic ꝙ ſic. ſi ceſſe ſunt ti. vniuerſali.ff. de tranſacti.l. ſi. argu.ff. cõmu. predi.l. ſi ei in ratione littere. Si aũt tit. ſingulari. dic vt no.ff. de pac. in.l. ſi cuʒ emptor. ¶ Extra nota ꝙ proprietatis dñs ſecurus debʒ eſſe de proprietate.ff. de vſufru.l. ſi cuius. Unde dominꝰ poteſt cuſtodire caſtrum inuito vaſallo tempore neceſſitatis. de vſu ⁊ habi.l. ſi ita dominus. ⁊ ibi Cy. ⁊ quidem ſimul cum vaſallo. vt.ff. vſufru. quẽad. ca.l. penul. ⁊ ſine vllo malo ingenio vt.j. de ꝓhi. feu. alie. ꝑ loht.c. quoniam. ¶ Extra q̃ro vtrum ille qui petit rei partem: totam preſcriptioneʒ interrũpat. dic ꝙ ſic ſi eo nomine agat.ff. qui. mod. vſufru. amit.l. is q de cenſi.c. olim: ſecus ſi non agitur ex eadẽ cauſa. ¶ Extra no. ꝙ directa ⁊ vtilis q̃ ambe ſunt in rerum natura nõ oriũtur ex eadeʒ forma: ſed ex eadem potẽtia. Si vtilis deſcendit ex directa ꝙ forma ſit eadem oſtenditur in iudicio. qꝛ poteſt agi vna inepte altera exiſtente.C. de lega.l. ex legato nominis. Quod auteʒ ex eadem potentia illa lex docet. Nam ſi vtilis eſſet aliunde q̃ʒ ex prima materia. quod non competijſſet teſtatori non competeret legatario ſine ceſſione. quia non fuiſſet in bonis defuncti. ꝙ eſt falſum. vt.d.l. ex legato:

Econtrario. Caſus. Vaſallus additamẽtũ fecit feudo. q̃ritur an accreſcat feudo. Reſpondetur. ꝙ aut id quod additum eſt ꝑ ſe ſubſiſtere poteſt vt eſt predium ⁊ non accreſcit feudo. Aut nõ eſt per ſe ſubſiſtens vt eſt ſeruitus. ⁊ accedit feudo. Et datur regula ꝙ vaſallus poteſt feudi conditioneʒ facere meliorem non deteriorem in alterius preiudicium. hoc dicit Nota iſtum.§. ꝙ ſi vaſallus iuxta rem feudalem emit aliã ei coniunctam talis res empta non cenſetur iure feudi: quia per ſe ſtat. Nec ob.ff. de leg. ij.l. cum fũdum. ⁊ de fũ. inſtru.l. ſepe.§. tyrannus. quia ibi erat dominium vniforme. hic non: tene menti hunc caſum. Adde quod alibi dicitur ꝙ res non poteſt meliorari inuito domino de ver. ſignific.l. mulieres: per accur. Sed aliud in vaſallo quia eſt quaſi dñs. Et adde quod nota.ff. de rei vendica.l. ſi in rem agat. ¶ Item nota ꝙ ſi vaſallus emit ſeruitutẽ predio feudali ꝙ ipſo feudo accreſcit: quia ei ineſt. Nunquid ergo eſt idem ſi iuriſditionem in caſtro ſibi conceſſo emeret videtur ꝙ idẽ qꝛ iuriſditio nõ ſtat ꝑ ſe ſʒ ipi territorio cohr̃t. Cõtrariũ videtur qꝛ menia caſtri poſſunt eẽ vnius

a ¶ Tene mẽti. An emẽs rẽ alienaʒ preſumatur errare vel ſcire: dic ꝙ preſumit̃ bonam fideʒ habere niſi per indicia ꝓbetur mala fides: vt.C. de euic.l. non ex eo ⁊ ibi no. Quid i vendẽte. Rñdeo idem eſt ſi eſt in poſſeſſione: facit quod no.C. ꝺ le.l. cum re alienã. ⁊ ẽ multiplex error: vt.C. de leg.l. ſi fortidianuʒ.ſ. ſubſtantie vl̃ corporis.l. in venditione de ꝯhẽ. emptio. finalis cauſe.C. de here iſti. ſi pater. Item eſt error amiſſionis forme ſubſtãtialis.C.ꝺ teſt.l. ambiguitatem. Iteʒ error in dño vel iur̃ ſuo vel i hoc ti. extra no. ꝙ lʒ q permutat cum aliquo preſumatur illũ creditor̃ dominũ non tñ in ſuum preiudiciuʒ confiteri: extra de except]. c. cuʒ venerabilis: ar. contra: ſupra de controuer. inueſti.c.i.§. cũ ãt quis: qꝛ vident̃ eſſe inuiceʒ reſpectiua. ⁊ qꝛ ꝯctus permutationis ẽ bonefidei: ⁊.d.c. cum venerabilis non dicit ꝯrium ſi apparet ꝺ permutatione. Sed ſi inueſtitura eſt facta de re aliẽa. dño ꝑſente ⁊ tacente ſi quidem dñs ad h̃ fuit adhibitus preiudicat ſibi. Secus ſi fortuito iterfuit lʒ hoc non diſtiguat de lega. ij. l. titia.§. lucia: ꝑ Ac.C. ſi res alie. pig. da. ſit.l. ſi ꝓbauerit̃. ꝑ Accu.

b ¶ Notabile. Extra q̃ro vtruʒ vaſallus dicatur ceſſionarius pſonalium actionũ competentiũ domino dico ꝙ nõ ſed opʒ cedi.ff.ꝺ actio. emptio.l. iul̃.§. ſi fructibꝰ: niſi in caſu.l. vlt.ff.ꝺ iure fiſ. An. Barba.

Universidad del Rosario | Archivo Histórico

⁊ iuriſditio pōt eſſe alterius ergo ſunt adinuicẽ non ſolũ ſeparabilia ſed etiã ſepata: quod eſt verum arg. eoꝝ que notat Jnno. extra de appel. c. dilecto. ℂ Jtem nota ꝙ de inſeparabilibus inſepabile eſt iudicium: qȯ dic: vt. ff. de dona. inter vi. ⁊ vxo. l. ſi ſponſus. §. generaliter. VEL EORUM AGNATORUM. Nota tex. h̃ rotundum ꝙ vaſallus in preiudicium agnatorum non poteſt facere conditionem feudi deteriorem: qȯ tene menti.

Quamuis. Miles quidam vaſallus habẽs feudum amplum deceſſit ſuperſtite coniuge inope: querit̃ an vxor tertiam vel quartã que ſibi debet̃ de iure in bonis viri premortui poſſit accipere de feudo. Rñdeo ꝙ non: q: feudum alienari non pōt in alium: quinimmo nec pignori obligari. hoc dicit. AD ALIUM. Et ſic nota h̃ aperte ꝙ directum dñiũ feudi ſpectat ad dñm in re feudi: dixi. s. eo. §. rei ãt. ℂ Sed que erat dubitatio iſtius. §. Rñ. q: lucrum dotis eſt alienatio legalis: ⁊ ideo videbatur habere locum in feudis. Sed contrarium eſt verum: q: alienatio legis non intelligit̃[a] fieri: cum preiudicio tertij: nec in rebus ſui natura prohibitis alienari: tex. eſt hic valde notabilis. Et adde quod plene no. C. vnde vir ⁊ vxor auc. preterea in lectu. Et princeps etiam nõ intelligit̃ alij velle preiudicare immo ceſſat factum proprium ne ius alteri⁹ auferat de elec. c. innotuit in nouella. ℂ Extra quero in dote lucranda: vtrũ inſpiciatur ſtatutum viri vel mulieris doctores dicunt ꝙ ſtatutum viri per. l. exigere dotem. ff. de iudi. Alij diſtingunt: aut ẽ cõtractus celebratus in foro mulieris ⁊ locus ille inſpicit̃[b]. Aut in foro viri ⁊ inſpicit̃ forum viri. xij. di. c. illa. Aut in quodam tertio loco: ⁊ inſpicit̃ cõſuetudo viri q: eſt caput mulieris: vt in. c. i. de ſpon. i nouel. qȯ dictum eſt paucis notũ. Sed cõiter videmus ꝙ inſpiciat̃ domicilium viri: q: tacite videtur actum ꝙ ibi dos reſtituatur: ⁊ ſic ille eſt locus cõtractus: vt. ff. de ſo. l. que ro. Et ita tenet archi. i. d. c. illa: vbi videas qȯ mihi plus placet niſi interuenerit error: q: mulier ignorabat ſtatutum quod erat ibi ⁊ iuris cõis fiducia ſimpliciter cõtraxit: ar. ff. de iu. ⁊ fac. igno. l. regula: ⁊. l. cum de indebito. ff. de proba. Alij docto. vt dixi ſimpliciter tranſeunt cum opi. prima ita ꝙ vbi eſt forum ſolutionis ibi eſt forum legis municipalis niſi in his in quibus inſpicitur origo ⁊ initium cõtractus. Quarto hec iure romano debet̃ duobus caſibus vxori. ſ. ſi maritus repellat eam ſine cã vel ꝑ moriatur locuplex ⁊ vxor remanet inops: ⁊ hoc ſi habeat tres liberos vel pauciores: alias deberet habere virilem: ⁊ hec quarta non debet excedere cẽtum libras auri. vt in auc. qui. mo. na. effi. le. §. vt autem: colla. vi. ⁊. C. de diuor. l. fi. ⁊ in auc. de nup. §. ſic itaq; coll. iiij. ⁊ in auc. vt lice. ma. ⁊ aui. §. q: vero dudum legem poſuimus coll. ix. Pe. de cer. Et nota bene hunc caſum de viro expellẽte mulierem ſine cauſa: ⁊ tene menti.

a ℂ Non intelligitur. vide glo. ſing. in. l. ſi ita qſ. §. e. l. ff. de ṽ. ob. ꝙ ꝓhibitus alienare non pōt dare occaſionẽ: vt. l. aliene. viḋ barto. in. l. impator. ff. de fideicom. liber. bal. in. l. quotiens. C. de fide. ⁊. l. ea. l. C. de cõditio. ob cau. an. Bar.

b ℂ Jnſpicitur. No. incognitũ dcm̃: an in ꝯtu dotali attendat̃ foꝝ viri. an vxoris: vide bal. ĩ. l. fi. C. ſi a nõ cõpe. iud. an. Bar.

c ℂ Mala fide. Not. qȯ preſcriptio ꝯ ius cõe equiparatur ꝑſcribẽti mala fide: ⁊ ſic in foro ꝯſcie retineri nõ pōt. c. ij. ḋ reg. iu. an. bar.

ℂ Qualiter feudum alienari poterit. Rubrica.

Est autem optima.

Diuide in quinq;. Primo in iure nouiſſimo prohibet̃ omnis aliẽatio. Secundo caſuũ enumeratio: in quibus ꝑmittebatur aliẽatio ḋ iure antiquo. Tertio enumeratio quorundã caſuũ quibus de iure antiquo erat ꝓhibita. Quarto que perſone poterant prohibere alienationẽ in rem alienatã redimere. Quinto quãdo dñs poſſit proprietatem rei feudalis alienare ⁊c. Secunda incipit in. §. ſi vero. Tertia in. §. donare. Quarta in. §. porro. Quinta in. §. de illa. ℂ Caſus vſq; ad. §. ſi vero. Olim ex optima conſuetudine prohibeatur: ſed non ſimpliciter feudi alienatio diuerſimode tamen ſ̃z varietatem locorũ donec imperator lotha. omnem interdixit alienationem ⁊ quidẽ antiquo tempore regulariter ꝑmittebat̃ vẽditio pro ꝑte dimidia feudi. h. d. OPTIMA. inq̃tum prohibitoria: q: cũ feudum ꝯcederet̃ ob ſingularẽ induſtriam ⁊ fidem vaſalli nõ debebat hoc poſſe in alium transferre: ar. ff. de offi. pre. preto. l. i. ff. ḋ offi. eius cui man. eſt iur. l. i. in prin. Nam anime paſſiões nõ pñt ſeparari a proprio ⁊ determinato ſubiecto ſicut nãliter p̃z: vt. ff. de ſol. l. inter artifices. ff. de cõdi. inde. l. ſi nõ ſortem. §. libertus. Dicit gl. ꝙ cõſuetudo aliquando dicitur optima ⁊ aliquãdo peſſima. xviij. diſt. c. multis. Jnterdum dicitur bona cõſuetudo ⁊ illa preſcribit̃ ſpacio. x. anno. multo magis. xx. ⁊. xxx. quod dic vt no. i rub. C. que ſit longa ꝯſue. Sed in alia conſuetudo non ꝑſcribit̃. x. ⁊. xx. anno. ſpacio: vt in aucten. vt nulli iudi. §. i. coll. ix. ℂ Sed an preſcribatur ſpacio. xxx. anno. quedã glo. vr̃ inuere ꝙ ſic: vt no. C. de agri. ⁊ cẽſi. l. domini predioꝝ lib. xi. Pe. de cer. Si conſuetudo eſt a iure cõi reprobata nunq̃ preſcribit̃ cõtra ius: q: ꝯtra auctoritatẽ ſuperioris nõ pōt ꝑſcribi. vt in aucten. nauigia. C. de fur. Et iȯ aut ꝯſuetudo eſt contra ſtatuentem: aut contra rẽ ſtatutã a ſuperiore. Primo caſu non v̓z nec preſcribi poteſt ſicut pactũ ipſo iure nullũ tempore non conualeſcit. Scḋo caſu preſcribitur ſpacio. xxx. anno. Sed ſi cõſuetudo loquitur de caſibus indeciſis ſufficiunt. x. an. vel. xxx. vt. ff. de legi. l. de qbus. ℂ Et not. ꝙ conſuetudo que eſt cõtraria iuri cõmuni reſpectu rei ſtatute ſimilis eſt ei q preſcribit male fide[c] vel ſaltẽ rei bona: ſicut eſt titubans: vnde requirũtur. xxx. an. ar. C. de preſcri. xxx. ann. l. ſi qs emptiõis. SUPER QUA. ſcilicet alienatione feudi. pe. DIUERSE. No. ꝙ in diuerſis ciuitatibus diuerſe poſſunt eſſe conſuetudines. Jtẽ no. ꝙ diuerſitas eſt cã legis ꝓmulgãde in titulo. qdam dicũt in lõbardia de bñficijs. Tu dic ꝙ loqtur ḋ caplo iperialis beniuolentie. j. ḋ feu. ⁊ bñficijs ſ̃m quoſdam. NECESSITATE. Qȯ hic dr̃ de ſtatutis antiquis ꝙ pp neceſſitatem rei familiaris vel victus: talis in neceſſitate poſitus nõ habẽs forte aliquid ad comedẽdũ poſſet vẽdere inſcio domino dimidiam partẽ feudi alia retenta: ſatis videbatur procedere ex humanitatis ⁊ diſcretionis fonte: cum certe: nec dño afferebat magnũ preiudicium q: poterat redimere infra ãnum: vt. j. e. c porro. Nã nos videmus ꝙ alienatiões q̃dam pp neceſſitatẽ permittuntur que alias ꝓhibent̃: vt. C. de manu. teſt. l. qui non potuerũt. ff. de fideicõ. li. l. cũ fidei. Jtem pp neceſſitatem eris alieni pñt capi pignora: ⁊ diſtrahi per iudicẽ: vt. ff. de dã. infe. l. ſi finita. §. ſi qua ſunt iura: ⁊ certũ eſt ꝙ iudex repreſentat perſonam ptis: vt. C. de eui. l. ſi ob cauſam. Sed contrarium ſtatuit̃ h̃ in ꝑn. Et eſt ratio q: feudi ꝓprietas eſt dñi ⁊ ſic dñs h̓z ſuperius dñium: ⁊ ideo ſine eius conſenſu alienari non poteſt: q: aliquid fieri in rebus alienis ⁊c. vt. C. de pac. l. fi. in fi. Non ob. cõtraria q: loquunt̃ in eo qui iure de quo querit̃ non h̓z actũ ſuperiorẽ. Nã vbi eſt ſupioritas ibi d̓z eẽ auctoritas. S̓z certe mirũ eſt hoc. Nã vaſallus non ĩtromittit ſe de ꝓprietate dñi ſed ſolũ de ſuo vtili dñio ar. ff. de rei ven. l. neceſſario. §. fi. S̓z rñdeo ſuũ vtile dñium nõ ẽ frãcũ ſed ſuppoſitũ ſ̃uituti ⁊ obſeqo dñi: ⁊ ideo ne ꝑ alienatiões iura dñoꝝ minuant̃: ſtatutũ eſt ꝙ nõ pñt alienari. Hãc rõnẽ reddit tex. j. de ꝓhi. feu. alie. ꝑ loth. c. imꝑialis beniuolẽtie: ibi attenuatas ⁊c. Jtẽ i legibus ꝯrijs illeq aliẽabat habebat rectũ dñiũ reꝝ nõ dico filij vt iſti. de noxa. §. fi. Nõ ob. qȯ dixi de ſcḋo ḋcreto q: illud ſic ḋbet ĩtelligi quo ad ꝯmoditates nõ quo ad ius ĩſepabile.

Si vero vel in totuȝ. Caſus. Permittebat̃ alienatio de iure antiquo ſi vaſallus feudum vel in totuȝ vel partem volebat in feudum dare bona fide nõ in fraudeȝ etiaȝ dño inuito vel ignorãte. Si vaſallus dño diſſentiente vendebat vel in feudũ dabat: ſi decedebat ſine herede vel feudũ refutabat vel culpa ſua amittebat: alienatio reſcindebat̃ ⁊ reuertebat̃ feudũ ad dñm niſi accipiẽs a ꝑori dño volebat feudũ recognſcere ⁊ ſibi ſ̃uire. h. d. VEL IN PARTEM.

IN PARTEM. Et ſi vltra alienabat iure medio per Lotha. introducto: totũ qȯ alienabat perdebat. i. etiã qȯ infra dimidiã erat: ⁊ hoc rõne exceſſus quẽ cõmittebat contra dñm: illud vero qȯ non alienabat nõ ꝑdebat. j. de vaſal. qui cõtra conſti. Lotha. c. i. hodie ṽo perdit totum etiã ſi vnũ ceſpitẽ alienauerit. vt. j. de ꝓhi. feu. aliena. per Fede. c. i. in prin. ⁊ dic ꝙ perdebat ⁊ perdit ipſo iure feudum. Pe. de cer. ⁊ q̃q̃ ita ſit de rigore iuris ciuilis tñ de equitate canonica que ſeruãda eſt in terris eccleſie ⁊ in eccleſiaſticis feudis dicimus[a] ꝙ nõ ꝑdit id qȯ alienauit: vt no. in. c. ex parte. ex̃ de feudis: in nouel. ⁊ qȯ hic dico tene as. SINE FRAUDE. Nota ꝙ in omni permiſſione fraus intelligit̃ excepta. ff. de priuil. credi. l. ſi pater. ff. man. l. creditor. §. lutius. ibi dum dicit plene quidẽ mandaſſe: ſed quatenus ex fide agẽda eẽt. ⁊ eſt elegãs ṽbũ ſcẽ uole. QUOD ET IPSUM HODIE. Nota optimũ tex. ꝙ l̓z hodie ois alienatio ſit prohibita vaſallo: ſecus tñ infeudatiõe: q: in bñtibus ſymbolũ facilior eſt trãſitus. AUT ALIA FORTE RATIONE. Nota verbũ qȯ eſt argumen. ꝙ pp maximam capitis diminutionẽ vaſallus quaſi videat̃ dicere ſine herede: ⁊ feudum reuertat̃ ad dñm. Ego credo ꝙ reſeruet̃ liberis per auc̃. bona damnatorum. ⁊ non exiſtentibus liberis agnatis ſi eſt feudum pr̃num al̓s reuertit̃ ad dñm vel dic vt dixi. s̃. per quos fiat inueſtitu. §. fi. in fine. AB IRRITAM REUOCABATUR. Simile in re que ſubiacet reſtitutioni. Nam donec veniat caſus reſtitutionis tenet alienatio: poſtea reſoluit̃ ipſo iure. ⁊ hec eſt natura iſtius dictionis irritum. vt in auc̃. de reſtitu. ⁊ ea que parit. §. quãobreȝ. col. iiij. EO EXCEPTO. Adhuc recitat ius antiquuȝ quo cauebat̃ ꝙ ſi alienatio tenebat: ſi erat poſtea facta caduca poterat is cui facta erat alienatio rem retinere ſi volebat eam in feudum recognoſcere ⁊ dño ſeruire. ⁊ no. argu. ꝙ ſi baro aliquis mereatur admittere feudũ ꝙ imperator vel rex cuius erat baro non deb̓z ſibi appropriare ſ̓z alteri baroni[b] qui eadẽ munera debeat ſucceſſionẽ ſubire. ff. de aq̃ quot. ⁊ eſti. l. i. §. ꝑmittit̃. C. de decu. l. qdã ignauie. lib. x. C. de muri. l. murileguli. lib. xj.

Donare. Caſus enumerant̃ in quibus etiam de antiquo iure alienatio fuerat ꝓhibita: v̓z donare pro aĩa iudicare in dotem pro filia dare locatio tamen permittebat̃ niſi fiat in fraudẽ. h. d. Nota ꝙ lic̓z pater teneat̃ dotare filiam non tamen tenet̃ dotare eaȝ de feudo: ſed de fructibus feudi tenetur ⁊ pōt cum ſit ipſe eoruȝ dñs: pater aũt naturalis tantũ non tenet̃ dotare filiã etiaȝ de proprio de leg. iij. vxorẽ. §. pater. Non dicit̃ ergo alienare reȝ qui fructus alienat argu. ff. de dona. l. in edibus. §. ex reb⁹. ℂ Quid ſi dñs mortuo vaſallo approbat eius teſtamentum: nunqd cõfirmatur: ⁊ videt̃ ꝙ ſic. Nam iſtȯ teſtamentuȝ eſt preter legẽ ⁊ ſic ſtat in eo ſtatu in quo ſtant teſtamenta de iure gentium. vt no. Jac. de are. C. de legi. l. non dubium. Secus ſi eſſet contra legem quare nõ poſſet cõfirmari. ℂ Oppo. de auc̃. res que. C. cõmu. de lega. Sol. illa auc̃. non h̓z locuȝ iure feudali nec in alia que ſui natura prohibetur alienari: vel expreſſa diſpoſitione teſtatoris vel contrahentis eſt prohibita alienari[c]: ſed ſoluȝ in caſu proprie illius auc̃. eſt illa auctentica ſeruanda ⁊ non trahenda ad conſequẽtiam: q: cum ſit ibi ſpeciale ergo in contrarium eſt ius cõmune. vt. ff. de legi. l. ius ſingulare. ℂ Nota hic de ver. iudicare quod eſt verbum commune. ℂ Jtem nota ꝙ id quod relinquitur pro anima vr̃ relictũ ad pios vſus. i. ad vſus pauperum. vt notat̃. ff. de lega. ſcḋo. l. ſi quis ticio. ℂ Sed ego quero qñ feudum relinquit̃ pro aĩa vtruȝ debeatur eſtimatio. Et vr̃ ꝙ non extra de teſt. c. filius. Sed certe ibi non prohibet eſtimationem peti ſ̃m Hoſti. vel ibi erat legata res aliena. ſ. cuiuſdã eccleſie que ſine magna difficultate nõ pōt alienari ſicut predia ceſaris. vt. ff. de leg. i. l. apud iulianum. §. conſtat ſ̃m alios: vt ibi no. in nouel. Uel dic: aut teſtõr ſciuit vel errauit: vt. C. de leg. l. cum alienum. Tu dic nil deberi: q: quotiens teſtõr legat ius ſuum qȯ morte finit̃: inutile eſt legatum. vt. C. de leg. l. vxor patrui. ℂ Et no. h̃ ꝙ quidã antiqui doctores vt dñs henricus archieps̃ ebredunen̄. i ſua ſumma tit. quarto dixit: multi credebãt hũc tex. eſſe falſuȝ: ⁊ ꝙ imperator non poterat ſtatuere: vt eccleſie vel in pios vſus non poſſint legari: quia priuilegium quod conceſſuȝ eſt eccleſijs per imperatorem cum ſit effectum eccleſiaſtici iuris non poſſit reuocari per imperatorem ſ̃m eũ: vel debet exponi ꝙ non poſſit legari pro anima: ſcilicet layco: ſ̓z eccleſie ſic ſcḋm eum quem videas ſi habes. ⁊ ſic non habes non cures ſuper hoc puncto: quia recitaui tibi. Sed certe iſtud quod non poſſit alienare non eſt contra priuilegium eccleſie ſi eſt ipſius feudi natura: ⁊ vt ita dixerim vicium quod rem comitatur. vt. C. de acquiren. poſ. l. vicia: vnde nõ poteſt alienari plus q̃ ratio iuris permittat argu. ff. de ſtipulatio. ſeruo. l. ſeruus communis meuij. §. fina. ſicut dicimus in vſufructu ⁊ alijs iuribus inſeparabilibus a perſona. vt. ff. de noua. ſi vſufructus. Jteȝ iſtud eſſet teſtari de beneficio ⁊ bonis domini nõ de re propria quod eſt impoſſibile. ff. de ado. l. ſi arrogator. §. ſed an impuberi: extra de teſtamentis. c. filius. ⁊ in noſtro. §. Et iȯ mirandum de dicto archiepiſcopo: qui dicit ꝙ ſuper hoc recurrendum eſt ad papam qui medebitur leſionem domini temporalis: forte poſſet ſaluari ſi intelligeret ꝙ exiſtentibus liberis. ipſi liberi non ratione feudi ſed ratione alterius hereditatis poſſent grauari in preſtatiõe fructuum feudi fienda pro anima. Nam per tale legatum nõ cõſtituitur ius in re. vt. ff. de vſufruc. l. ſiquis ita. ff. de contrahenda emptio. l. fina. §. fi. de vſufruc. lega. l. fundi trebatiani. Hoſtien. dicit in ſumma de immunitate eccleſie. ꝙ feudum paternum vel propriuȝ poteſt eccleſie legari niſi conſuetudo ſemper repugnet. Sed hoc dictum non videtur procedere: quia cõſuetudo ſemper repugnat. Nam nulla ordinatio teſtamenti valet in feudis ſ̃m conſuetudinem feudorũ. vt ſupra de ſucceſ. feud. c. i. niſi domino conſentiente: quia qui poſſunt preſtare conſenſum in contractu poſſunt ⁊ in vltima voluntate. vt. ff. qui. modis pign. vel hypothe. ſol. l. ſicut. §. venditionis. vbi eſt tex. ſingularis etiam ſi eccleſia haberetur loco filij tamen non valet teſtamentum domino non conſentiẽte. ℂ Sed dubitari poteſt ſi feudum eſt ita conceſſuȝ pro te ⁊ heredibus tuis quibuſcunq;. Nam tunc videtur poſſe teſtari ⁊ legari: quia legatarius in re legata quodãmodo heres eſt. vt. ff. de vſucap. l. id tempus. §. i. Sed contrariuȝ videtur[e]. ſcilicet qȯ intelligatur ſolum de ſuccedentibus ab inteſtato. arg. C. de inofficio. teſta. l. ſi quando in prin. Unde etiã vxor que venit ab inteſtato his verbis continetur: quod nõ placet: quia eſſet impropriare feudum dupliciter vno modo ratione heredum qui non ſunt agnationis cõis. alio modo ratione femine. ar. C. de dotis promiſ. l. i. ⁊ ſic dictio quibuſcũq; reſtringitur. vt. C. de ſacroſanc. eccle. l. i. ⁊ quod no. per Jaco. de are. in. l. i. §. itẽ nunciatio. ff. de no. oper. nun. ℂ Extra no. ꝙ eccleſia dicitur filius anormalus nõ naturalis ⁊ legitimus. de quo vide per Accur. Cy. ⁊ alios. C. de ſac. ſan. ecc. auc̃. ſi qua mulier ſup ṽbo liberos. Sed nũquid filius pōt dare feudũ in donatione propter nuptias. Quidam dicũt ꝙ non. Ego dico ꝙ ſic pro ſeipſo ſaluo iure dñi: ſicut pōt filia feudũ pro ſeipſa dare in dotem. Nam dos ⁊ donatio propter nuptias equiparantur: vt in auc̃ dos data. C. de dona. ante nup. Sed Jaco. bel. dicit ꝙ ſine voluntate dñi nec pro ſe ipſa poteſt in dotã dare. vt ipſe no. j. de iueſti. quã ticius acce. a ſempro. c. i. dic vt ibi. ℂ Quero quid in emphiteoſi eccleſie vtrum poſ

a ℂ Dicimus. Uide Lud. ro. in. l. iiij. §. cato. ff. de ṽbo. obli. vbi dicit ꝙ Bal. infideliter recitat Jo. an. q: imo dicit qȯ nõ perdit niſi partẽ alienã nõ ſolũ de iure canonico: ſed etiã de cõi opinione legiſtaꝝ vide ſcribentes in. d. c. ex parte.

b ℂ Baroni. Facit ſimile ꝙ hr̃ in. c. relatũ. de ꝑben. vbi ep̃s ꝯferendo dr̃ donare: q: non vr̃ poſſe retinere apud ſe. vide glo. in. c. ꝯquerente: de reſti. ſpo. que dicit qȯ ep̃s priuauit clericũ beneficio ⁊ illȯ retinuit apud ſe.

c ℂ Alienari. Pōdera q: aliq dicũt ſe noua dicere in. d. auc̃. ⁊ dicũt qȯ non h̓z locũ qñ teſtator expreſſe ꝓhibuit reȝ alienari: ſ̓z certe. h. d. Bal.

d ℂ Uſus. Uiḋ ibi gl. ſing. l̓z videat̃ dicere ꝯriũ cũ dicit i pia cãȝ vel ꝓ aĩa ⁊ pōdera iſtũ tex. q: dicit qȯ pr̃ nõ pōt donare feudũ ſilie i dotẽ. Quid ſi ſtatuto cauet̃ qȯ ſubdit⁹ non poſſit alienare i nõ ſubditũ vt ẽ mediolani ⁊ tuderti an ſubdit⁹ poteſt dare i dotẽ filij bona immobilia ſtatuto ꝓhibẽte ita gñaliter nã hic ẽ caſus ſpãlis qȯ pr̃ nõ poſſit dare in dotẽ feudũ ĝ in ꝯriũ erit ius cõe ſ̓z ſtatutũ nõ loquitur ḋ dote ĝ ſtabim⁹ in diſpoſitiõe iur̃ cõis vide ꝯſiliũ Nicol. Aler. gñi bar. vide q̃ dixi in ꝯſil. pridie reddito. Et viḋ Lud. ro. in auc̃. ſimilr̃. C. ad. l. fal. vbi alle. hunc. §. ꝯ dicta bal. in. l. gñli. C. de ſa. ſan. eccl. dixi in. c. relatũ. de teſt. viḋ Lud. cõſi. cxcvij. vbi dic̃ iſtũ. §. nõ hr̃i locũ ḋ benignitate canonica all̓t d. Ant. i. c. q̃ in eccl̃iaꝝ de ꝯſti.

e ℂ Ur̃ ſ̓z ꝯriuȝ t̓z idẽ Bal. in. l. impialẽ. in ꝑn. ḋ ꝓhi. aliena. feu. p. Fed. vide tex. in. ca. i. j. de feu. nõ habẽ. ꝓpriã na. feu. pondera ſi dici poſſit qȯ attẽdat̃ mã ſup qua illa ṽba ꝓferunt̃: q: ſi in mã feudoꝝ viḋ ter. i. l. i. §. ꝑmittit̃ in ṽbo hrḋẽ. vel q̃lẽcũq; ſucceſſorẽ de aqua quotidia. vide bal. in. l. cum virum. C. de fide. ⁊. ff. de re. di. mo der. in. l. id tempus. §. j. de vſu. ⁊ in. l. etiã. ff. ſo. ma. d. Abbas in ꝯſi. xcix. allegat bal. in. d. l. iperialẽ. ⁊ trãſit cũ iſto dicto.

EL COLEGIO DE NUESTRA SEÑORA DEL ROSARIO

Universidad del Rosario Archivo Histórico

a ſit donari ſaluo iure. eccleſie. glo. dicit[a] ꝙ ſic per. l. i. C. de ſun. patri. lib. xi. ita no. in. l. i. in fi. C. de iure emphi. Alij dicunt ꝙ illa lex. i. ponit duos caſus ſpeciales. ſ. in fiſco: ⁊ principe: ſ in ꝯrium eſt ius cõe ſm Pet. de cer. Hanc opinioneꝫ tꝫ Bar. ⁊ ita conſuluit per. l. vniuerſas. C. ne rei domi. vel tempoꝝ: ſed ibi loqtur qñ alienat in fraudeꝫ h ſimpliciter ſaluo iure eccleſie: opꝫ ergo ꝙ in inſtr̃o dicatur ſaluo iure eccleſie: alias caderet a iure ſuo ⁊ ita teneo. ¶ Nã qui aliter contrahit eccleſie perdit: ⁊ quantũ eſt in ſe poſſeſſionẽ ſubuertere vr̃: iuxta no. C. de. acq. poſ. l. ex liberis. LOCARE. No. ꝙ locatio non eſt alienatio niſi perpetua. SUB UJLISSJMA PENSJONE puta duorum denariorum quolibet anno: aliquo tñ dato a principio cum res ſit digna maiori penſione. vt. ff. de acqui. poſ. l. ſi quis ante: alij dicunt etiam nullo dato a principio. vt nota. extra de loca. c. potuit in nouella. JN FRAUDEM ESSE. No. optimum tex. ꝙ ex prauitate penſionis vel precij fraus argute probatur. Eſt aũt arg. ratio rei dubie faciens fidem ⁊ facit. ff. de tranſac. l. cum hi. §. in cauſa. ⁊ extra de emp. ⁊ ven. c. ad noſtram: ⁊ de pigno. illo vos. ¶ Jn glo. in hoc in fi. ipſa autẽ mulier habens feudũ pro ſe poteſt i dotẽ dare dummõ nõ det eſtimatũ nec aliquod pactuꝫ de lucrando faciat: qꝛ apud maritũ nõ põt remanere. vt. j. de iueſti. quã titius. c. vnico. ⁊. j. de eo q ſibi ⁊ ſuis hẽ. c. i. ſꝫ Jac. de dño ardi. i ſum. ſub Ru. an vaſallus poſſit feudũ ꝓ filia ſua i dotẽ dare. Bal.

Porro. Olim antiquo iure ſi vaſallus alienabat partẽ feudi ẽt licite ſine ꝯſenſu domini dominus poterat recolligere ab emptore pro equali ꝑcio niſi dñs ſciens renunciauerit ſuo iuri expreſſe vel tacite per annũ: ſed ꝑſcriptiõe. xxx. annoꝝ repellit̃ ſciẽs ⁊ ignorãs: agnati aũt vaſalli ꝓximiores preferebantur dño in probãdo ⁊ redimendo. hoc dicit. PRAUA. ſ. alienationeꝫ ꝑmittẽdo. PRO EQUALJ PRECJO. No. x̃bũ ⁊ ſi de fraude dubitabat̃ dẽbat inqri x̃itas. multi enĩ precia cõfingunt in fraudẽ alioꝝ. REFUTATJONE. No. ꝙ qui refutat perdit ius ſuum hoc verum in iure ſuo proprio. Secus in iure vniuerſitatis vel populi. vt extra de foro compe. c. ſi diligenti. Jtẽ non tꝫ renunciatio ſi qs ex hoc perderet vitaꝫ vel ſtatutum. vt eſt glo. notabilis in. l. pactum inter hr̃dẽ. ff. de pac. ⁊ ꝓbat̃ expſſe. ff. de appel. non tm̃ ⁊ in. l. ij. ⁊. iij. de libe. cã. ANNALJ SJLENTJO. No. ꝙ annale ſilẽtiũ hꝫ viꝫ refutatiõis facit. ff. ad tre. l. facta. §. ſi quis bonoꝝ: ⁊ qõ nota. ff. de nego. geſ. l. ſi ego. EX QUO SCJUERJT. No. tps ex q̊ inducitur tacita renunciatio non currere ignorãti. ⁊ eſt argu. ad ſtatutum peruſinum de inſinuationibus teſtamentorum. ¶ Jtem potes notare ꝙ preſcriptio annalis vel minoris temporis nunquaꝫ currit ignoranti. TRJGJNTA ANNJS. Nota. h expreſſuꝫ ꝙ iuri offerendi qõ habꝫ

b dominus preſcribit̃ ſpacio. xxx. ann. qõ ignorãti currit[b]. Adde. C. de preſcrip. lon. tẽ. l. fi. ⁊ in auc̃. ꝙ ſi quis qbuſdam. ¶ Quero vtrum tempus currat pupillo. gloſ. h notabiliter ſentit ꝙ nõ. vnde no. ꝙ lꝫ preſcriptio. xxx. anno. inducatur a conſuetudine vel ſtatuto. tñ in ea hꝫ locũ. l. ſicut. §. ſexus. C. de preſcrip. xxx. an. vbi continet̃ diffinitio generalis ꝙ ꝑſcriptiones lõgiſſimi tpis: qꝛ ſunt omnino

c odioſe non currunt pupillis: quod tene menti[c]. ⁊ ſic rõ legis. i. iuris cõis interpretat̃ ſtatutũ municipale ⁊ conſuetudines locorum. dumtamen verba ſtatuti ⁊ conſuetudinis formaliter non repugnent. vt no. C. de iure delib. l. fi. §. in cõputatione. ⁊ extra de conſue. c. cum dilectus. ⁊. C. de noxa. l. ſi ſerui veſtri. cum ſimi. Et idem dico in preſcriptione ſtatutaria puta. x. annoruꝫ ſurrogata loco preſcriptionis. xxx. an. vt ſicut illa currit adultis ⁊ non pupillis

d ſic iſta ſurrogata per ſtatutum; quod eſt no.[d] ¶ Et nota ꝙ dicunt quidam ꝙ hodie nulla currit ꝑſcriptio ꝯtra dominum. qõ intellige dño ignorãte. vt. j. de capi. cor. §. preterea. ⁊ de ꝓhi. feu. alie. per Fede. §. i. vel ibi loquitur qñ cõtra ius alienauit. h qñ conſuetudine permittente. ⁊ hec vera. PROXJMJ AGENTJ. No. ꝙ in alienatione prohibẽda ⁊ in redimẽdo agnati preferuntur dño. ¶ Sed qũo põt ꝓhiberi qõ conſuetudo permittebat. Reſpõdeo offerẽdo ante factũ equale pretiũ. ¶ Et no. ꝙ hic vr̃ caſus ꝙ facta alienatiõe agnati preferunt̃ dño ſꝫ Ja. bel. ſed ego dico ꝙ hoc no dicit lr̃a. qꝛ loquit̃ tm̃ in duobus caſibus. ſ. qñ alienatio erat facta de bona conſuetudine. Jtẽ qñ de mala que tñ alienationẽ permittebat irrequiſito dño ⁊ irreqſitis agnatis. ¶ Si autẽ alienatio eſt ꝓhibita feudũ aperit̃ dño ⁊ prefert̃ agnatis. vt. j. de prohi. feu. alie. per Fede. c. i. in prin. ⁊ ſic priuant̃ agnati cuꝫ vaſallus alienãdo feudũ cõmittat offenſam in perſonam dñi. vt. j. que fuit prima cã bene. amit. c. i. §. penul. ⁊ fi. dixi. s̃. de ſuc. feu. c. i. §. hoc quoqꝫ. ſm Pe. de cer. conſidera. Ergo poterit vaſallus cũ dño in ſecreto colludere. ita ꝙ de colluſione non poſſunt haberi teſtes. ⁊ ſic fraudare

e agnatos. qõ eſt multũ incõueniens[e]. vt. ff. ſol. ma. l. ſi filie mee. Ad hoc ita rñdeo. dñs qui ex tali delicto lucrat̃ habet cãm lucratiuã. vt no. in ſimili. ff. de exce. do. l. apõ celſum. §. auctoris. Unde nedũ eo colludẽte ſed ẽt eo ignorãte agnati ſi feudũ eſt pr̃num poſſunt agere reuocatoria: arg. inſti. de acti. §. itẽ ſi quis in fraudẽ. ⁊. ff. de leg. i. l. plane. la ſcda. Hoc qõ dico eſt nouuꝫ. Et ſi diceret̃ ꝙ contra dñm nullũ cõpeteret remediũ teneret̃ iſte qui vendidit in preiudiciũ agnatoꝝ actiõe de dolo ⁊ criminaliter crimine ſtellionatus ſi cõſtaret ꝙ fecit principal̃r vt eis obeſſet puta donãdo extraneo. Sed Jac. bel. iclinat ſimpl̃r pro agnatis ⁊ habeo hic talẽ poſtillã ſuꝑ x̃. redimẽdo. ſ. eo caſu qñ alienatio erat ꝯceſſa vel ꝓhibita. Dy. Ego veriorẽ puto opi. dñi Pe. de cer. cũ eo qõ nũc addidi. ⁊ al̃s dixi. ¶ Quero qd ſi ꝑ formaꝫ ſtatuti eſt ꝑmiſſa alienatio feudi ⁊ non eſt dictũ ꝙ dñs vel agnati poſſint redimere. nũqd hoc tacite intelligit̃ cautuꝫ. Et vr̃ ꝙ non: qꝛ hoc nõ dictat ſtatutũ. Tu dic ꝙ tacite vr̃ cautũ: qꝛ cũ hoc ſtet in finibus permiſſionis ⁊ nihil diſponat in preiudiciũ dñi vel agnatoꝝ ſuꝑ iure redimẽdi. tacite vr̃ ſibi hoc ius ſiue priuilegium redimẽdi reſeruatũ ex quo non repit̃ ademptũ. vt. C. de appel. l. ꝑcipimus in fi. ſm glo. ⁊ Jaco. bel. qõ eſt no. ¶ Extra querit glo. vtꝝ valeat ſtatutũ ciuitatis vicentie: quo cauet̃ ꝙ ſi ſcõs creditor diſtulit ꝑ annũ ⁊ diẽ ius ſuũ proſequi ꝙ poſtea non audiatur niſi tempus interruperit ⁊ de interruptione doceat per publicum inſtr̃m tabellionis bone opiniõis. Et dic̃ glo. ꝙ iſte tex. ẽ ar. ꝙ valeat ſtatutum: qꝛ eſt ſm ſimile conſuetudinis h approbãtis: licet alij dicant ꝯrium. teneas ꝙ ſtatutuꝫ valeat ⁊ facit ex̃ de in integ. reſti. ⁊. c. conſtitutus. qõ no. in. l. fi. C. de iure do. im

f pe. tene menti hanc glo.[f] Bal.

De illa. Caſus. Querit̃ an dñs poſſit ꝓprietateꝫ feudi alienare. Rñdet̃ ꝙ ſeruandũ eſt qõ ſtatutũ eſt ꝑ. l. cor. h. d. ¶ Et ſic no. ꝙ vnũ ſtatutũ remittit ſe ad aliud ſtatutũ. Et qñ ſtatutũ remittẽs nõ dat aliã formã certã oꝫ videri ſtatutũ ad qõ fit remiſſio. Sꝫ ſi ꝑ ſe dat certã formã nõ oꝫ videri ſeu ꝑſcrutari aliã ſcripturã vt pꝫ in oib⁹. ll. q̃ faciũ mẽtionẽ de edictis q̃ non repiunt̃. i. vbicunqꝫ glo. dicit ⁊ nõ hẽmus. ff. ex qui. cau. ma. l. ab hoſtibus. §. ſed qõ ſimpl̃r. Bal.

¶ Quis dicat̃ dux marchio comes ſiue capitaneus vel vaſallus. Rubrica.

Quia principe.

Diuide in duas ptes Primo que perſone nobilitẽtur ꝑ feudum ⁊ declaratio graduum nobilitatis feudi. Scdo que ſunt perſone q̃ nõ nobilitentur. Scda in. §. ceteri. ¶ Caſus. Dux dr̃ qui a ꝑncipe de ducatu ẽ iueſtitus marchio q de marchia: comes q de comitatu. Qui aũt ẽ a ꝑncipe vel a ptãte aliq̃ de plebe vel de plebis pte: capitaneus appellat̃. Qui aũt a capitaneis ẽ inueſtitus antiquo iure valuaſor dicit̃. Qui aũt a maioribus valuaſoribus ſunt inueſti ti valuaſini

ti valuaſini. i. minores valuaſores appellantur ⁊ hoc feudum propriã non hꝫ nãm ſed hodie eſt exequata cã ⁊ nã ꝗtum ad retentionẽ feudi: qꝛ ſine culpa a nemie põt auferri. Hodie aũt q a valuaſoribus quibuſcũqꝫ feudũ accipiũt plebij ſunt nec nobilitant̃ ꝑ feudum. Nam q ſoldata accipiũt nõ nobilitant̃ per hoc feudũ. Ultio declarat qd dicat̃ ſoldata. h. d. Ja. A PRJNCJPE. Not. oẽs dignitates a principe profluere tanq̃ꝫ a fonte: vnde in eo ſunt oẽs dignitates. Et ſicut dr̃ de papa ꝙ tanq̃ꝫ pr̃ patrũ cum oi prelato in iuriſditione ⁊ ptãte concurrit: vt no. in. c. ſi eo tpe: de elec. lib. vi. per Jo. mo. Jta in principe romano ſunt oẽs theſauri dignitatũ reconditi. Nam qõ pluris eſt vtiqꝫ tanti eſt. Jdeo dixit lex ꝙ ſi dꝫ appellari ad preſidẽ ⁊ appellatur ad principem vr̃ ad preſidem appellatũ: nam ⁊ ipſe princeps cuiuſqꝫ ꝓuincie preſes ẽ vt. ff. de appel. l. i. §. ij. ſic papa dr̃ ſacerdos lꝫ ſit ſumus ſacerdos. COMES APPELLATUR. Not. ꝙ proprie ille dr̃ comes qui ẽ inueſtitus de comitatu nõ dicitur proprie comes ſꝫ abuſiue: ſicut ſũt comites ſacri palacij qui creãt tabelliones dant tutores ⁊ alia faciũt que in eoꝝ ꝑuilegijs cõtinent̃: vt no. i. l. i. ff. de tu. ⁊ cu. da. ab his. AUT PLEBJS PARTE. ſ. quota. Sed ſi de re certa nõ diceret̃ capitaneus: ar. C. de here. inſti. quotj. UALUASJNJ. nomẽ diminutiuũ eſt. REUERTEBATUR. Et hodie reuertit̃ qꝛ reſoluto iure datoris ⁊c̃. niſi a dño velit recognoſcere: vt. s̃. titu. i. §. i. Ja. EODEM JURE. ſ. vt minores valuaſores dicant̃ hr̃e feudi ꝯſuetudinẽ ſicut ⁊ maiores valuaſores vt ſicut maioribus valuaſoribus non poterat feudũ auferri mortuo ſuo iueſtitore ſine liberis ſi volebat ſeruire ꝑ̓mo dño ſic ⁊ in minore. ſ. vt maiore valuaſore qui inueſtiuit eũ ſine liberis nõ poſſit ipſi minori feudũ auferri ſi velit ſuire ꝑ̓ori dño. Pe. de cer. ⁊ ſic finito iure maioris valuaſoris icipit ius minoris ꝑ nouã recognitiõeꝫ qõ ẽ not.

Ceteri vero. No. ver. q pro. §. poteſt allegari: qꝛ no. ẽ ⁊ vr̃ h. §. nobilitatẽ attribuere antiqtati: ita ꝙ oẽ antiquũ feudum poſſet dici nobile. Qui aũt nouũ feudũ acqrũt plebij nihilominus ſunt de nobilitate nãli: vide Accur. ff. de gradibus. l. ſtẽmata: extra de ꝑben. c. venerabilẽ in nouella. De accidẽtali loquor h. Et no. ꝙ accidentia denominant ſubiectũ. Et no. ſm Ja. bel. ꝙ hodie ſicut nobiles ſunt qui ab imperatore vel a rege feudũ habent ⁊ ẽt qui feudũ accipiũt ab his qui ꝓprie dicunt̃ regni capitanei. Minores ergo valuaſores ⁊ minimi ſũt hodie plebij niſi ab antiquo feudũ habeãt vt in hoc. c. pꝫ euidenter Ja. bel. Per iſtũ tex. cognoſce dr̃iam inter feuduꝫ nobile ⁊ vt ita dixerim pedagogũ. Pedagogũ vulgariſſime loquit̃ id eſt nullã nobilitatẽ ſeu dignitatẽ acquirũt: ſymon. Adde ꝙ ois q preeſt cognitioni ville vel caſtri dr̃ habere dignitatem argu. no. extra de preben. c. cũ olim in nouella. Jſte fuit qdam antiquus doctor in materia feudorum nominatus. FEUDJ USUM. ſ. reum.

Soldata. Pro. §. poteſt allegari. Et no. ꝙ ſoldata eſt preſtatio q̃dam annua ⁊ gratuita que a neutra pte tranſit in hr̃dem morte. n. dãtis vel accipientis finit̃. ¶ Sed nũqd ſalaria magiſtroꝝ q̃ percipiũtur de camera regis appellant̃ ſoldata. Dic ꝙ non qꝛ talis ꝑſtatio nõ eſt gratuita: vt. ff. de dona. l. aquilius regulus: ⁊. l. ſi pater. Quid ergo iuris ẽ de ſalario ſi vterqꝫ vel alter morit̃: dic vt le. ⁊ no. ff. de var. ⁊ extraor. cog. l. i. §. diuus: vbi ẽt no. qd iuris eſt de ſalario ptãtum vide

a ẽt qõ no. ꝑ Cy.[a] ⁊ alios. ff. de offi. aſſeſ. l. diẽ functo. dñs Cy. dicit ibi ꝙ ſi mortuus eſt ptãs heredes eius non debent habere ſalarium niſi ꝓ rata tpis quo poteſtas exercuit officium: per. l. i. C. de re. mili. li. xij. hoc patet qꝛ in quibuſdam eſt ſpeciale: ergo in contrariũ eſt ius cõe ſm pe. Jtem labor ⁊ pecunia diuiſionem recipiunt: vt. l. ſeyo. in prin. de an. leg. Sed gl. dicit indiſtincte ꝙ publica ſalaria debentur pro toto illo tpe quo debebat ſtare in officio ſi eſt annus vel anno minus non vltra: vt no. in. l. ſi vno. §. item cum quidaꝫ. ff. loca. ⁊ probat hoc ꝙ aſſeſſoribus dꝫ dari ſalariũ integrũ ꝑ hr̃des: magiſtratus ergo ⁊ ipſi debent ꝑcipere ſalariũ integrũ: alias ꝯrium dicere eſſet iniuſtũ: ar. ff. de cõdi. ⁊ demõ. l. plautius. §. idẽ ſciẽnduꝫ: ⁊. ff. de ꝯdi. ob cãm: ſi pecuniã in prin. Bar. tꝫ in ptãte ꝙ debeat̃ heredibus ſalarium totius tpis: qõ non credo: qꝛ vt videmus hodie ptãtes nõ tam eligunt̃ q̃ꝫ conducũtur vel eſt ꝯctus inominatus facio vt des. Et ideo ſi ꝑ caſum fortuitũ impedit̃ factum nõ poteſt agi ad mercedeꝫ: h ꝯſidera ꝙ iſtud eſt tale ſcm̃ qõ proprie nõ locat̃: ⁊ ideo eſt ꝯctus inominatus iter comitatẽ ⁊ ptãtem. Potes ẽt aliter ꝯſiderare tali exẽplo poſito: pone ꝙ quolibet mẽſe debet̃ ſalariũ pro rata vt dicamus ꝙ ꝓ primo mẽſe ſit purũ: pro ſequẽtibus vero ꝯditionale vel ob finale cãꝫ que hꝫ vim ꝯditionis. Et ideo ſi incboato primo mẽſe decedit ꝓ illo tranſmittet: ſi incboato ſcdo idem. Sed pro nõ incboatis nihil debet̃: ar. ff. de ſtip. ſeruo. l. ſi ſeruus communis meuij: ⁊ caſtrenſ. peculij. §. vltimo. Et ideo ſi i ciuitate peruſie moriretur poteſtas durãte offõ pro toto eo tpe pro quo ceſſit ⁊ venit dies ſolẽnis vt qꝛ dꝫ habere primam pagam in prin. officij pro iſto tpe debeat̃ heredi ẽt ſi non fuit in officio niſi per vnum momentũ: ar. ff. de le. iij. q cõcubinã. §. vxori. ¶ Sꝫ qd ſi deceſſit in itinere añteq̃ꝫ ingrederet̃ officium. Reſpõdeo nil habere qꝛ cõmoda officij poſt adminiſtrationẽ incipiunt deberi ⁊ nõ añ: vt. C. de primipillo. l. i. li. xij. Soldata preſtatio eſt ãnua ex promiſſione partis. SOLDATA UERO. No. quia dicitur ſoldata[b] Bal.

b

¶ De ſucceſſione fratrum vel de gradibus ſuccedendi in feudo. Rubrica.

Per ſucceſſionem.

Diui de capitulũ in quatuor partes. Primo q̃liter feudũ acqrat̃. Secundo de ſucceſſiõe linee deſcẽdentis maſculine ⁊ feminine. Tertio de ſucceſſione linee trãſuerſalis ꝑmiſſa vel ꝓhibita. Quarto de ꝯtentione orta occaſiõe ſucceſſionis. ſcda icipit in. x̃. mortuo enim. tertia in. §. his x̃o. quarta in. §. dñs. ¶ Caſus vſqꝫ ad. §. ſi. n. titij. Feudũ acqritur inueſtitura ⁊ ſucceſſione. Nam mortuo vaſallo prima cã eſt liberoꝝ maſculoꝝ: nepotum ⁊ alioꝝ deſcendentium: ſed filie nepotes ⁊ proneptes non ſuccedunt ipſe nec nati ex eis niſi feudũ ſit femininũ vel eo pacto acqſitum: non extantibus autẽ liberis ſuccedũt fratres ꝑ̓mo ⁊ filij fratrum deinde agnati vlteriores ſi feudũ ſit pr̃nũ. h. d. PRJMA CAUSA No. ꝙ ordo traditus de iure romano i ſuccedẽdo ab iteſtato ſola ꝑ̓rogatiua gradus attẽta nõ dico ad qualitateꝫ

c ſuccedẽtiũ dꝫ ſuari i feudis[c] ita dicit iſte tex. ⁊ gl. ẽ h nota. CETERJ. i. trãſuerſales ei⁹ q deceſſit cũ hr̃de Bal.

Ad filios. Jſte verſi. pro. §. allegatur. Dicitur proles omnis deſcendens in infinitũ. NJSJ EJUS CONDJTJONJS SJT FEUDUM. id eſt femininum: vt. j. de natu. ſuc. feu. circa princi. Jaco. bel. quia ſic datum ad certum ſeruitium: ⁊ id poteſt non minus decenter preſtare femina que ſola ſupereſt quã maſculus: vt. j. de quibuſdam alijs capitulis extraor. c. ſi cui militi ſm Jac. de are. ſed vt alias dixi illa capitula ſunt apoſtrapha. Bal.

His vero. Supra dixi de ſucceſſiõe liberoꝝ h de ſucceſſiõe trãſuerſaliũ agnatorũ. PRJMO FRATRES. No. ꝙ h littera nõ facit dr̃iam inter fratres ex vtroqꝫ parente ⁊ conſanguineos. ¶ Quero ergo nũqd frat̃r ex vtroqꝫ parente excludat fratrem ex patre tm̃ feudi ſucceſſione: ⁊ videtur ꝙ ſic in auc. de here. ab inteſta. §. reliquum: coll̃. ix. quia ad illuꝫ gradum defertur feudũ ad quẽ vniuerſa hr̃ditas vaſalli

---

a ¶ Gl. dicit. Uide Bal. in. l. fi. C. de iure emphite.

b ¶ Currit. i. §. porro: ibi no. qõ viri offerẽdi preſcriptio currit ignoranti: ſꝫ dic qõ reſtituitur ꝑ tex. aureuꝫ ⁊ ibi Bart. in. l. i. §. ſi aũt pp. de itine. actuqꝫ priua. ff. Andr. barba.

c ¶ Mẽti. Uid Bal. in. c. i. quo tempore miles.

d ¶ Nota. Uid Bar. ⁊ q̃ ibi notaui ad bar. in. l. ẽt. ff. de minori.

e ¶ Jnconueniens. Uid bal. in d. l. filie. vbi dic̃ qõ ex ea fuit aſſumptuꝫ. c. ij. de renũ. li. vj. facit qõ dixit Pet. de anc. in. c. ſic̃ nobis. de regu. de eo q in extremis aſſumit habitũ religiõis vt faciat expirare fidei cõmiſſuꝫ: fac̃ qõ dixit Ang. in. l. nuꝑ. C. de natu. libe. de eo qui in morte deſpõſat ꝯcubinã ad legitimationẽ filiorũ vt non ꝑiudicet̃ filijs ꝑmi matrimonij nec faciat expirare fideicõmiſſuꝫ fac̃. c. audiuimus de collu. vbi fingit̃ qõ: vt fiat trãſactio in ꝑiudiciũ epi. vid Bal. l. c. in ꝑ̓ritia. de ꝓba. de eo q in ĩfirmitate mortis itrat monaſteriuꝫ vt priuet ſubſtitutũ allegat. d. l. filie. ⁊ in auc̃. niſi rogati. C. ad trebel. vbi dic̃ in ſene nimis grãde uo itrãte religionẽ. allegat. d. l. filie. vide gl. i cle. dudũ. de ſepul. vide pe. de anch. ꝓ d. l. filie. i ꝯſil. cccxxiij. ⁊ in ꝯſil. cccxciij. vide etiam qõ voluit gl. in. l. ab hoſtib⁹. §. ſi vir. ff. ſo. ma. ⁊ ibi Lud. ro. de eo q ꝑ̓ſtitit cãm morti vxoris ad h vt lucret̃ dotẽ ex pacto: allegat d. l. filie. ⁊ qõ hr̃ in. c. poſtulaſti. de ꝯceſ. ꝑbẽ. vbi ſi aliqs dꝫ lucrari ꝑꝑ negligẽtiã alteri⁹ qõ nõ lucrabit̃ ſi ipẽ fuit cã negligentie.

f ¶ Glo. Et ſic nota. ꝙ per ſtatutum poteſt abbreuiari ius offerendi. Adde qõ ſcõs creditor ꝑ̃t offerre litis eſtiationẽ priori i poſſeſſionẽ miſſo. ⁊ petere cõpetẽtia iura ſibi cedi. l. creditor. §. qm̃. ff. qui po. in pig. ha. ſꝫ Alb. bal.

a ¶ Per Cy. Uide gl. ⁊ tex. i. l. legatus ad finẽ. ff. de le. vbi ego notaui plura dicta i text. que habui ab An. in. q incipiẽte erorta guerra qbus adde h Bal. qꝛ no. logr̃.

b ¶ Soldata et not. ꝙ non dicit̃ feudũ ſoldata qꝛ non iurat̃ fidelitas: ſꝫ ſoldata q̃ nõ ꝯſueuit dari: ⁊ iõ nec data itelligit̃ niſi ſtantibus in ſeruitio dñi: qꝛ non ꝑſumit̃ dñs ſuuꝫ iactare niſi ꝯrium ſit actũ ⁊ h inuit qõ ſequit̃ hic de vino ⁊ annona.

c ¶ Jn eudis. No. ꝙ conſuetudo feudoꝝ regulatur ſm ius cõe qõ ẽ no. dignuꝫ: vide tex. quẽ modernior es dicũt meliorem de iur̃ in. c. cum dilect⁹ de ꝯſue. ⁊ vide q̃ addidi ad bal. in l. fi. §. in cõputatione de iure delib. And. Barb.

Universidad del Rosario | Archivo Histórico

pertinet. vt. j. hic incipiunt ꝯſuetudines regni. §. ſi contigerit in prin. Sed ego puto quod non per iſtum tex. Nã in feudo non ſuccedunt aliqui q2 cognati: ſed quia agnati nec pprie iure hereditario: ſed beneficio dñi arg. C. de primis ſacro. ſcrip. l. ſi quis ſm Ja. ardi. ſub Rubrica de ſucceſſiõe feudi. Et ſequit rubricella an frater ex vtroq; parẽte excludat fratrem ex patre tantum: licet eniʒ due partes cõcurrant: tñ cũ altera eaꝝ eſt impertinens ex ea nõ augeť effectus. DEJNDE AGNATJ VLTERJORES. No. valde hunc caſum. Naʒ poſt fratrum filios quos pretulit ceteros agnatos vocat ⁊ nõ declarat vtrum in capita vel in ſtirpes. ¶ Quero ergo ſm Ja. de ard. vtrum nepotes ex diuerſis fratribus ſucce-[a]dant patruo in ſtirpes an in capita: dicit ipſe [a] q cũ iter eos ſit ſeruanda paritas q ſuccedunt in capita ⁊ non in ſtirpes: ⁊ dicit q eſt caſus iſtius. §. ad filias. Quãdo. n. cũ patruo ſuccedũt in ſtirpes quia ingrediuntur graduʒ paternum: ſed quando per ſeipſos cuilibet per ſe decerniuur nec minus eſt nepos licet cuʒ multis ſit nepos. Cõſidera textus iſte non dicit aliquid i capita vel in ſtirpes ⁊ ideo debet intelligi ſm iuʒ cõmune: vt. ſ. de ſeu. cogni. c. obertus. §. ſtrenuus. De iure autem cõi ſunt opinio. Sed quia ſtatutum eſt vt poſt fratrum filios vlteriores ſuccedant in capita tacite videtur ſtatutum vt fratrum filij ſuccedant in ſtirpes ar. ff. de iudi. l. cuʒ pretor: ⁊ ita cõſului vt alias dixi: tamen tex. iſte eſt multum pungitiuus eo q cum per ſe diſpoſuerit de fratre ⁊ fratris filijs ſimul venientibus ceteros agnatos vlteriores exequare videtur. Sed tamen non eſt nouum q leges poſteriores diſtinguantur per priores: vt. ff. de legibus. l. ſed ⁊ poſteriores. Et ſic tota qõ ſtat in iure communi ſuppoſita opinione glo. pro vera a qua cõſuetudo nõ recedo: dixi ⁊ dico q fratrũ carnalium filij in ſtirpes ſuccedũt ſalua ſemper ſubſtãtia veritatis agnationis cõis: ideſt ille qui itendit ſuccedere in feudo originem trahit ab illo vaſallo cui ſuccedere vult. alš ſecus vt ſubijcit hic: ſi. n. titij ⁊c. pe. de cer. Et no. h melius q̃ʒ alibi quod feudũ dicať paternuʒ quia illud feudum dicitur paternũ quod fuit illius parẽtis qui fuit genitor agnatiõis cõmunis tex. eſt hic notabilis. MAGNAM. Quia ad eũ nunq̃ʒ pertinuit feudũ. Et nota q in feudis ſucceſſio ſuum aſpicit ſtipitem ⁊ non alium qui nõ eſt ſtipes agnationis cõmunis text. eſt hic notabilis. NOVVM DJCJT. Nota mirabilem tex. q onus probatiõis incumbit ei qui nouuʒ dicit: ⁊ hoc ideo quia iudicia erãt ſup veteri. DJLJGENTER. Nota verbum q ad delationẽ iuramenti in defe-[b]ctum probationis non eſt procedẽdũ ex abrupto [b]. Sed cauſa cognita ⁊ in tali delatiõe iudex debet habere equitatem pre oculis: q2 iſta delatio magis innititur equitati q̃ʒ rigori vt dicit hic gl. multum no. Jdem pe. de cer. DEFJCJENTE. Subaudi q poteſt intelligi ſm q habetur. ſ. de controuer. inueſti. circa principiũ: ⁊. ſ. de cõten. inter dñm ⁊ vaſal. de inueſti. feu. c. i. circa prin. ⁊. ſ. de conten. inter me ⁊ do. de por. feu. fratris mei. c. vnico. ſ. ſi de inueſti. inter dominum ⁊ vaſal. lis ori. c. ij. ⁊. j. de cõſue. rec. feu. c. ij. §. ſi. cum ſimilibus. Pe. de cer. Bal.

¶ De duobus fratribus de nouo feudo inueſtitis. Rub.

S J duo fratres. Jn feudo non habet locum ius accreſcẽdi inter eoſ q pretendũt primã ſeu pmordialeʒ inueſtituram. h. d. de hoc in. l. i. C. quãdo non petentium parteſ per Cy. Jn contractibus qui ꝯtrahuntur verbis non hʒ locum ius [c] accreſcendi [c] q2 verba deficiunt. ff. de ver. ob. l. ſi mihi: ⁊ titio. Jdem in re duoꝝ: tñ ſi ſtipulator decederet duobus hr̃dibus relictis bene haberet locum inter eos ius accreſcẽdi ſi vnus eoꝝ ius ſuum repudiaret de leg. i. legatarius. Jn vltima voluntate plenius eſt ius accreſcẽdi. l. in teſtamentis. ff. de reg. iur. Jdem in donatione cauſa mor-[d]tis [d] quia fauorabilis eſt. l. i. in ſi. C. de ca. tollen. Caſus. Datur regula q frater fratri in feudo de nouo non ſuccedit niſi aliud actum fuerit. h. d. ¶ Querit gloſ. quid ſi portio fieri non valet eo q res conceſſa indiuiſibilis eſt: ⁊ videtur q accreſcat vaſallo: ar. ff. de ꝯhen. emp. l. fundus ille: ⁊. ff. queãd. ſerui. ami. l. aquaʒ: ⁊. ff. de euic. l. qd ad ſeruitutes: ⁊. ff. de libe. le. l. ſi is q duos: ⁊. ff. loca. l. ſʒ addeo. §. ſi qs mulierem: ⁊. C. cõia vtriuſq; iudicij. l. poſſeſſionum. ¶ Jn contrarium videtur q preferatur dñs [e] ratione maioritatis [e]. ar. C. de dona. l. ſi quis argentum: vel ſaltim offerendo vaſallo eſtimationem partis: ar. ff. de leg. ij. l. cum filius in prin. ⁊. ff. ad. l. fal. l. lege falcidia iteruentente. ¶ Sed qd erit exempluʒ de indiuiſibili gl. dicit in ſuitute ⁊ ſtatua. q dicit in ſeruitute dic. ſ. vſus q2 quando vſus debetur ſm neceſſitatem perſone non diuiditur ſm pe. ſed certe hic non cadit ius accreſcẽdi. vt. ff. de vſufruc. l. dñs quia eſt quid taxatum a natura. Jtem ponit glo. exemplum de ſtatua quod poteſt intelligi ſi ſit affixa. i. in certo loco poſita ita q inde non amoueatur. Nam iſte ſtatue plerumq; vtilitateʒ afferunt: vt. ff. de vſufruc. l. ſtatue. Poteſt etiã poni exemplũ in iure piſcandi. Nam in ſe eſt indiuiſibile cum non diuidatur in ptes certas. ratione loci ⁊ quote. Jtem in iure colligẽdi pedagia q2 hoc ius eſt quedam ſeruitus: tamen ſi concederet a rege vel a principe haberet locum ius accreſcendi quo ad integrã cõmoditatem. vt. C. ſi ſocius liberali. imperialis. l. i. li. x. Vel poteſt poni exẽpluʒ in domino qui concedit in feudum vnum de ſuis perpetuis vaſallis cũ partibus ciuilibus: nam cum ſit ſimilis aſcriptitio cenſetur res immobilis: tamen ſicut de ꝯſuetudine donari poteſt ita etiã infeudari. Gl. alibi dicit q quodlibet corpus quod vno ſpiritu ꝯtineť eſt indiuiſibile: vt not. in. l. iij. ff. de cõdi. ob turpẽ cauſam: tñ illa gl. h non probatur: quia non loquimur de corruptione ſubiecti ſed reſpectu cõmertij: ſed certum eſt q in ſtico ⁊ boue cadunt partes cõmertiales ſeu ꝯmercales. ¶ Quid ergo tenendum eſt finaliter i queſtione propoſita: dico q in diuiduis habet locum ius nõ decreſcendi per dictam. l. aquam: ⁊ ſic latius vtetur vaſallus q̃ʒ prius. Jn ſubſtantia autem ſui omne indiuiſibile integrum eſt nec ſcindi poteſt: ⁊ facit. ff. queãdmo. ſerui. amit. l. nã ſatis. §. ſi ego. ⁊. ff. commo. l. ſi vt certo. §. ſi duobus vehiculum: dabit tamen vaſallus domino eſtimationeʒ illius commoditatis accreſcentis: vt dicta. l. cũ filius: ⁊ in hac continuatione reſidet Jac. bel. prefertur ergo domino in iure offerendi: nec mirum: quia poſſidet ar. ff. qui po. in pig. ha. l. mulier ⁊c.

Si duo fratres. Diuide in duas partes. Primo frater acquiſiuit feudum gratis redimendo vel ſua pecunia. Secũdo cuʒ equis ⁊ armis communibus domino ignorante: ſecũda incipit ibi q ſicut. ¶ Caſus. Duo fratres mortuo patre remãſerunt in domo cõi vel ſimul habitando alter ex eis acquiſiuit feudum poſtea gratis vel ſua pecunia: queriť an mortuo acquirẽte ſine herede ſibi ſuccedat frater. Reſpondeo q non: ſed ſi de communibus bonis eẽt emptũ tunc fructus ex feudo prouenientes eſſent ꝯmunes. Deinde dicitur frater cum equis ꝯmunibus vel pecunia cõmuni feudum acquiſiuit: queritur an frater ſibi ſuccedat eo defuncto ſine hr̃de. Reſpondet q non: ſed põt frater ab eo partem eius petere quod de communi pecunia eſt impenſum. h. d. JN COMMVNJ CASA. Loquitur iuxta vulgare ita licitum. Sed nunquid capana dicitur caſa ſiue domus. Reſpondeo recurrendum ẽ ad vulgare. Nam illud quod communiter homines dicunt in vulgari illud inſpiciendum eſt proprie: tamen non di-[f]ciť domus [f]: quia non cõſiſtit ex parietibus ⁊ tecto: vt. ff. de vſuca. l. eum qui edes. De capana nota. inſtituta de rerũ diuiſione. §. appellatione autẽ. Et eſt vtile ſcire ad ſtatuta que

a ¶ Dic ipſe. Vide bal. in. c. i. j. de natu. ſucc. feu.

b ¶ Abrupto. Vide qd dic notabiliter Bal. in l. captatorias. C. de teſt. mili.

c ¶ Accreſcẽdi. vide plene Bal. in. l. i. qñ non peten. partes ⁊ ibi Ludo.

d ¶ Cã mortis. vide notabilem caſum in. l. vnica. C. ſi libera. ĩperia. ſoci⁹ lib. x.

e ¶ Maioritatis. vide notabilẽ caſuʒ in. l. ſancimus. §. cũ aũt. C. de dona.

f ¶ Domus. no. q appellatione domuſ nõ venit capana: ⁊ ſic fac ad ſtatutum nec ẽt venit breuis caſa quã qſ facit ĩ aliquo loco cã lucrandi nec ſtabulũ vide elegãteʒ text. in. l. lege cornelia. §. domũ ḋ. ad meritoria vel ſtabula: ⁊ ibi p Bar. ⁊ vide text. notabilẽ in. l. ſenatuſ. §. i. ff. de lega. i. vbi appellatiõe dom⁹ nõ venit domũcula. ⁊ ſic nõ ꝯtineť in ſtatuto loquente de domo facit qd notabilr̃ dixit bal. ĩ. l. ſi non ſimplr̃. C. de edil. edic. qd ſi ſtatutũ loquiť d vulnere nõ hʒ locum in nubiũ ſculo qd no. ppe tuo. Sʒ vid bal. in. l. i. §. d exercita. ff. nau. cau. po. vbi appellatiõe nauis venit nauicula qd ſi ſtatutum puniť ꝯburentẽ domũ hʒ locũ in cõburẽte domũculaʒ facit. l. ſi ſcaffaʒ. ff. de euic. qd eſt notandũ an aũt appellatione domus veniat nauis vide tex. no. qd ſic in. l. pe. vľ añpe. ff. de his q deiec. vľ effu. qd ẽ ſpãle ĩ illo edicto: ⁊ vid bal. i. l. ea q̃. C. qño ⁊ qñ iudex: vbi dic q appellatione domus habitationis nõ venit hoſpiciũ ⁊ vide bal. in. l. i. C. qui teſta. fac. poſ. ⁊ ad de notabilẽ tex. in. l. q ſepulchra C. d ſepul. vi. vbi ſepulchrũ appellať domus mortuoꝝ ⁊ ſic appellatione domus venit ſepulchrũ vide q̃ dixi in rubrica de religio. domib. ⁊ vide q no. Ange. in. l. i. ff. de rig. iuunc. vbi dicit q illo qd diſponitur i illa. l. hʒ locũ in capanis: vide. c. ſuſceptũ de homici. ꝯiuncto dicto dñi cardi. qd appellatione domus monachorũ venit grãgia in eodeʒ. c. circa finẽ ibi. Jtẽ not. q galli ⁊ britones. No. ſingulariter q filij gallorũ ⁊ britonum pñt teſtari ⁊ ſic l mita. l. q in poteſtate. ff. d teſta.

tuta que dicunt ſi quis fecit inſultũ ad domũ de hoc no. in ſpec. de iniurijs: vel ſi quis fuerit percuſſus in domo ⁊ fuerit inſultatus vel pcuſſus in capana: non loquor d illa que eſt ad vſum beſtiarũ: q2 illa ſine dubio non diciť dom⁹. SJMVL HABJTAVERJNT. Not. q habitare nõ inducit ſocietatẽ. ff. p ſocio. l. cũ duobus. §. ſi frater: ⁊. C. de decur. l. licet. lib. x. VNVS. Not. q vnuſquiſq; fratrũ acquirit ſibi inſolidum res quas noie ſuo acquirit ⁊ iſte tex. continet ius cõe in hoc. FRVCTVS TAMEN. No. q qui viuunt ad vnũ panem ⁊ vinũ debent inuicem cõicare redditus ⁊ pꝛuentus proprios: qd intelligo vſq; ad neceſſitatem victus: nã qd ſupereſt dñi eſt. Jdem dico in fructibus reꝝ parafernaliuʒ vxoris q ſi quid ſupereſt qd nõ ſit conſumptũ circa perſonas pertinet ad ipſam vxorẽ: vt no. C. de iure do. l. vbi adhuc ⁊. C. de pac. ꝯuen. l. ſi. ⁊ ita ꝯſuluit bar. JNVJTVS. No. neminem vaſallũ inuituʒ acquirere. ¶ Jtẽ collige voluntatẽ dominoꝝ inſpiciendam. Et ex hoc notabili extendendo illud collige ar. ad qõneʒ. Comes ſabaudie conceſſit cuidam militi oẽs poſſeſſiões quas hʒ vltra mõtes verſus quoddaʒ caſtrum: ⁊ cuidam alij militi conceſſit oẽs poſſeſſiones quas hʒ citra montes verſus tale flumẽ: ⁊ modo ita eſt q mõtes ſunt in medio: queriť vtrũ vaſalli ⁊ loca huius medie regionis veniant in conceſſione: ⁊ vr̃ q ſic: vt. ff. commu. diui. l. arbor: ⁊ de his q deie. ⁊ effu. l. ſi vero. §. q ſi ex mediano. Sʒ dici põt contrariũ: q2 qui in montibus habitant non diciť proprie vltramontani: nec citramontani. Jtẽ vltra ⁊ citra ſignificant ſeparationẽ vt notat Jo. mo. in. c. i. de temp. ordi. li. vi. vbi oio videas. Et no. q Jac. bel. in hoc. c. ſic ait ſup ꝟbo erit cõis. Si de cõibus bonis eſſet acquiſituʒ aliter nõ vt. C. de bonis q̃ lib. cũ opʒ. Sed miꝝ eſt h ppea fructus deat eẽ cõis: vt. C. cõia vtriuſq; iudicij. l. ſi patruus ⁊. ff. pro ſo. l. cũ duobus. §. põpo. niſi eſſent ſocij oium bonoꝝ vel cõi noie eſſet acqſitum vt dictis legibus. Sʒ dic vt puto q ꝯſuetudo ſic ſe habebat q fructus nõ ſũt cões rõne fraternitatis vel rõne cõis habitatiõis: ſʒ rõne cõis mẽſe. ¶ Opp. ſ. de bñſi. fra. c. i. Solu. vt notauit ibi Ja. Et no. hic q gl. q̃ incipit intelligo: vʒ dicere q feuduʒ eſt peculiũ q̃ſi caſtrenſe ⁊ pbare vr̃ ea rõne q2 fructus feudi non eſt cõis niſi feudũ ſit acqſitum de cõibus bonis. Sed ratio non vr̃ bona q ideo feudũ debeat appellari quaſi caſtrenſe peculiũ q2 vt dixit in littera: fructus de iure cõi non dʒ eſſe cõis: ideo q2 feudum ſit acqſitum de cõi pecunia noie acqrẽtis. Preterea ẽt in aduẽticijs bonis fructus nõ ſunt cões: vt. d. l. cum oʒ. ¶ Sʒ q̃ro vtrũ feudũ ſit caſtrẽſe peculiũ q̃ſi caſtrẽſe vel aduentitiũ. Rñdeo ſi dñs dedit feudũ militi in bello q2 ſe geſſit pbe ſicut plerũq; ſit tunc feudũ eſt caſtrẽſe peculiũ. ar. ff. de caſtrẽſi peculio. l. ſi caſtrẽſe: ⁊. l. ſi forte. Si ꝟo alij ⁊ nõ p illam noticiã: ſi quidẽ dñs hʒ diſtrictũ ⁊ iuriſditionẽ ⁊ ſi pt dici dñs publica pſona ſicut ⁊ magiſtrat⁹. Tũc ſi dñs det feuduʒ vaſallo põt dici q̃ſi caſtrenſe cum de publico acq' fierit vaſallus. ar. C. de inoffi. teſt. l. ſi. de offi. aſſ. l. velut ⁊ de aduo. diuerſo. iudi. l. fori. Si ꝟo filius alibi ⁊ ab alia pſona feudũ acqſiuit non erit peculiũ caſtrenſe vel quaſi ſed aduẽticiũ vt puto: pr̃ tñ in eo non habebit vſufructuʒ cũ ſub ea ꝯditione videať cõceſſum ne alius hẽat vſufructũ ſʒ ipſe filius tm̃ vt poſſit inde feudo ſeruire: ar. j. in q. cau. bene. amit. §. beneficiũ ⁊ i auc. vt lice. matri. ⁊ auie. §. i. coll. ix. ⁊. ff. ſi cer. pe. l. cũ quid ⁊ de ſer. l. ſi cui. Et ſic no. q pr̃ nullo mõ dʒ habere vſufructũ feudi: ar. tñ cõtra eſt in hoc. c. ꝟ. fructus. Ja. bel. Et q patri nihil acquiratur pʒ. ff. de mino. l. iij. §. ſi quid filio: ⁊ ar. ff. de ꝟbo. obli. l. q diciť patrem. Arg. contra. C. de vſufruc. l. ſi. ⁊ facit. c. vltimum extra de iudi. li. vi. ff. de le. iij. l. his ꝟbis in ſi. Et in ſumma peculium aliud caſtrenſe aliud paganicuʒ. Et paganicuʒ eſt duplex. Aliud ſolẽne vt qd ex publica cã queriť. Aliud vulgare ⁊ hoc eſt triplex quoddã ex laboribus. quoddã ex bñficio fortune vt theſaurus: ⁊ quodam pfectitiuʒ. C. de inoffi. teſ. l. ſi. ⁊. C. d aduo. diuer. iudi. l. fori: ⁊ dic vt ibi no. ¶ Et no. q filijfa. poſſunt teſtari de equis ⁊ armis etiã a patre conceſſis: ſed non poſſunt teſtari de rebus imobilibus a patre cõceſſis: vt C. fami. herc. l. ſi filius. Jtem nota q galli ⁊ britones pñt teſtari etiam de aduentitijs: q2 ſm legem eorum non ſunt in ea poteſtate patris que inuenta eſt de iure romano: ita q iuregentium teſtari poſſunt quod eſt notanduʒ: q2 in italia que eſt eorum ſepultura ſepe moriunť iuxta nota. inſti. de pa. po. ſuper ver. romanoꝝ que gl. non eſt alibi. Neſcio tñ ſi dicit verum q ſit ita de iure francorum. Econtrario in ſclauis q filijs p ſuis vtunť vt no. in dicta gl. ⁊c. bal.

¶ De inueſti. quã ti. recepit a ſempronio. Rubrica.

T Jtius a ſempronio Caſus. maritus non ſuccedit in bñficio vxori ea mortua ſine hr̃de hoc. d. Qd hʒ vir hʒ ⁊ vxor ⁊ ecõtrario non pprie ſʒ improprie. C. d fur. l. aduerſus in gl. ⁊ ita ſumiť in illo legato ⁊c. dominã ⁊ dñatricẽ. JN DOTEM. dño conſentiente alš non põt. vt. ſ. qualiter olim feu. alie. po. §. donare: ⁊ facit. ſ. an ma. ſucce. vxori in beneficio. c. i. ſed videtur q qñ ſeipſam dotat preſertim ſi non habʒ aliunde vnde nubat q poſſit: quia dos eſt proprium patrimonium eius: vt. ff. de mino. l. iij. §. ſed vtrum: ⁊. C. de iur. do. l. in rebus qd eſt verius: vt extra de fo. cõpe. c. ex parte. h. niſi localis conſuetudo phibeat ſm Ja. de are. ar. ad h. ff. ad municipa. l. lutius. §. pe. ⁊ qd no. in. l. ij. C. de mulie. ⁊ in quo loco li. x. Vltio no. in iſto ca. q deficere diciť liberi etiaʒ ſi nõ naſcanť.

¶ De vaſallo decrepite etatis. Rubrica.

An poſſit renunciari in manibus non domini: puta filij ſui cum pater viuit vel vxori ſue. Dicit Jo. an. d his que ſiunt a maio. par. ca. in ca. ex ore. q non valet renuncia-[a]tio [a] facta in manu non ſui iudicis in nouel. ergo a ſimili. Jdem hic q2 mutua obligatio adhuc ſupereſt cum vaſallum abſoluere non poſſit. C. de acqui. poſ. l. ex liberis: ⁊ vide. j. qualiter feu. olim po. alie. c. i. Et in hoc titulo de vaſallo decrepite etat. c. i. dic q valet renunciatio ſi dñs ratificat: ar. C. de pac. l. poſtq̃ʒ liti. ⁊ argu. C. qui admit. ad bo. poſ. l. i. ſecundo rñſo: ⁊. C. de repu. here. l. ſicut: ⁊ [b] . ff. de acqui. here. in. l. plurimum per accur. [b]

Q Vidam vaſallus. Si vaſallus decrepite etatis feudum refutauerit vt filij inueſtiantur ⁊ inueſtiti ſunt poſtea altero filiorum decedente poſt inueſtituram fratre ſuperſtite ⁊ ſine herede frater ſibi ſuccedit ⁊ nõ reuertiť ad dominũ: q2 feudũ adhuc paternũ dr̃ ⁊ nõ nouũ. DE EODEM BENEFJCJO. ſ. tanq̃ʒ de paterno ⁊ non tanq̃ʒ de nouo: ⁊ dic vt no. in vl. gl. in ſolutiõe ꝯrij Pe. d cer. JNVESTJRET. Vigor iſtius pacti operať: vt videatur feudum paternum: ⁊ hoc pʒ ex ꝟbo eodem. Nam ſi eſt idẽ ergo adhuc remanet paternum: q2 dictio idẽ adhuc eandẽ ſubſtãtiaʒ ſignificat lʒ ſit adiecta noua qualitas. PATERNVM ESSE. Et iõ frater fratri ſuccedit tanq̃ʒ agnatus. ¶ Oppo. j. de eo qui ſinẽ fecit agnatis. So. vt hic ⁊ ibi aduerbium tanq̃ʒ ſoluit ꝯrium. ff. de adop. l. ſi pr̃. §. qui duos. Nam h vt tanq̃ʒ de paterno vt tanq̃ʒ de nouo. Et no. ſiľe de renunciatiõe bñficioꝝ: q2 aliud eſt renunciare ſimplr̃: aliud eſt renũciare animo permutandi. Preterea h eſt ꝟtus ſurrogatiõis: vt. ff. de do. inter vi. ⁊ vxo. l. ſi donate. §. ſi ſponſus: ⁊. ff. d ꝯdi. ⁊ de. l. filie. §. a titia. nã ſurrogatũ aſſumit ſibi pſtinã q̃litatẽ. ar. ff. d le. ij. l. idẽ ſuãdũ ⁊. ff. ſi qs cau. l. ſi cum. §.

a ¶ Renunciatio. An renũciatio facta i manibus non dñi. vide. c. qd i dubus ⁊. c. dilecti filij d renun.

b ¶ Per accur. Ar. q nõ valeat. ff. de acq. poſ. l. per gre. §. ſin. q2 nuda volũtate ñ pdiť dñium qd eſt verius: ſʒ poſſeſſio ẽt corporalis pdiť ſolo aĩo: nam qui dicit ſe tradere alteri vacuã poſſeſſiõem ſolo ꝟbo deſinit hr̃e veram poſſeſſionẽ: aſſumma ſua detẽtio. C. de acqrẽ. poſ. l. licet And. Barba.

Universidad del Rosario | Archivo Histórico

qui iniuriaꝝ: ⁊ facit iſtud. c. ad no. ff. de peculio. l. peculium. §. ſi creditor: ⁊. ff. de ipen. in reb. do. factis. l. quod dicitur ſm Ja. bel. improprie allegat q̄ ibi res in eodẽ ſtatu manet: h̄ autem non pót negari quin per renunciationem interueniat quedam alteratio: ar. ff. loc. l. cum in plures. §. lege dicta: ⁊. ff. de pto. ſtip. l. valerianus. ff. iudi. ſol. l. apud ſemproniũ que leges in rõne ſui faciebant dubiũ in iſto. c. tũ ꝓpter nouitatem inueſtiture: tum propter nouitatem ꝑſonaꝝ. ¶ In gl. paternuꝫ not. ꝙ ex iſta gl. renũciatio nõ nocet agnatis. Et ſcias ꝙ in qbuſdam libris antiquis h̄ erat tale caplm: ſi aliquis feudum habuerit ⁊ aliquod conuentũ aut refutationeꝫ fecerit dño: aut alteri perſone qđ vel que nocere videaẗ ei qui in feudũ ſuccedere debebat tale ꝯuentũ aut refutatio ei q i feudũ ſuccedere dꝫ nõ nocet. Excipimus patrẽ qui feudum acquiſierat niſi in odiũ filij vel nepotis fecerit. Ita hẽo in lib. meo: ſꝫ q̄ cõiter nõ hr̃ apocriphũ eſt: ñ nota. eſt bal.

¶ De inueſtitura in maritum facta. Rubrica.

Vaſallus. Diuide capitulum in tres partes. Primo corã quibus dirimiẗ cõuentio orta inter maritũ filie vaſalli ⁊ agnatuꝫ vaſalli. Scḋo a quo ⁊ q̄liter fieri dꝫ ꝓbatio orta cõtrouerſia inter dñm: ⁊ agnatos defuncti. Tertia orta cõtrouerſia inter vaſallos corã qbus ſit dirimenda ſcḋa in. §. itẽ placet: tertia i. §. illud. Caſus vſq; ad. §. itẽ placet. Si ꝯtentio eſt inter maritũ filie vaſalli ⁊ agnatũ de bñficio: an ſit paternum vel nouũ qũo dirimi dꝫ corã iudice ordinario vel arbitro nõ corã dño vel eius curia. h. d. Caſus. Moriẽte vaſallo ſuperſtite filia tm̃ que nõ ſuccedit in feudo ⁊ illa maritum accipiente dñs feudi inueſtiuit maritũ illius filie de feudo ꝑdicto vel pte eius agnati ꝓximiores dicũt inueſtituram nõ tenere maritus dicit tenere q̄ nouũ: queriẗ quis erit iudex. Rñdeẗ ꝙ ordinarius loci vel arbiter de cõi ꝯcordia partium electi ⁊ non dñs feudi. h. d. No. caſum. Sed vr̃ mirum: q̄ qõ feudi dꝫ decidi per dñm feudi tam de iure ciuili: vt. j. de probi. alie. feu. per Fede. c. i. §. pe. q̄ꝫ de iure canonico vt extra de iudi. c. ceterũ: ⁊. c. nouit. So. ibi ꝯſtabat illos litigãtes al's eẽ vaſallos: hic non conſtabat de aliquo ꝙ eſſet vaſallus: ſed de hoc lis erat: ⁊ ideo ſub iudice eſſe dꝫ q̄ vbicunq; dubitaẗ an alius preter ordinarium ſit iudex ibi ad ordinarium recurrendũ eſt vt. C. de iuriſ. om. iu. l. nemo: ⁊ ita tenet Pe. de cer. Sed ꝯ̃ ſtatim opponitur. Nam citatus ſtatim dꝫ cõparere vt ſũmatim inquiraẗ de iuriſditione: vt. ff. ſi qs in ius vo. nõ ie. l. ex quacũq; ⁊ qđ notat Inno. extra de reſcrip. c. ſup litteris. Glo. h̄ mirabiliter ſoluit ⁊ dicit ꝙ illa iura debent intelligi[a] qñ quis citatur coraꝫ ordinario generali. Sed qñ eſt ordinarius ſingularis vel iter paucos ſicut eſt dñs feudi vel curia domini non tenetur citatus cõparere niſi vere ſit iuriſditio citantis: ⁊ hoc dictũ non reperitur alibi. Sed pe. de cer. dicit ꝙ h̄ cõſtabat de non iuriſditiõe. q̄ erat dubiũ an eẽnt vaſalli: ⁊ erat poſſibile ꝙ neuter erat vaſallus. Et nota etiã aliquid addendo gl. ꝙ aut loquimur in delegato. ⁊ dic vt not. in. d. l. ex q̄cunq;. Aut in ordinario generali: ⁊ ſilr̃ dic vt ibi. Aut in ordinario ſpãli: vel in certas perſonas. ⁊ tunc dic vt h̄ nota. Et ſi nota ꝙ eſt reperire iuriſditionẽ ordinariã generalem ⁊ ſpecialem inter aliquas ꝑſonas: ĝ ſi appellabitur erit appellandũ tanq̄ꝫ a ſñia lata per ordinarium. ¶ Sed nunqd in poſſeſſorio dñs feudi ſit iudex: ita de neceſſitate ſit adeũdus ſicut in petitorio. dic ꝙ non ſi nõ contendiẗ de fundo: ſed de ſimplici poſſeſſione: vt notat Ber. in. d. c. ceterũ allegatur. c. ex parte. h. de fo. compe. ⁊ ſimile quod nota. in. c. diſpendioſaꝫ de iudi. Inde ar. contra. C. de iudi. l. nulli. ⁊. C. ſi a non compe. iudi. l. ſi de proprietate. ff. de quibus rebus ad eundem iudi. ea. l. i.

Sed aliud eſt in feudis propter naturam anormalem iuriſditionis feudoꝝ que ſuis finibus eſt ꝯtenta. Adde dicit Inno. ꝙ ſi vaſallus neget feudũ h̄ queſtio tanq̄ꝫ ꝑiudicialis eſt corã iudice terminãda. Ideꝫ ait ꝙ ſi dñs ſpoliauit vaſallũ cõueniet dñs corã paribus. Tu dic coram ordinario iudice q̄ non agitur conditione ex lege feudi ſed ꝯditione ex. l. ſi qs in tantam. Nam vt ipſe Inno. elegãter ait quotiẽs agitur alia via q̄ꝫ ex. l. feudoꝝ vl' ad alium effectũ q̄ꝫ ſimplicis feudi ordinarius eſt adeundus: vt ipſe nota. in. d. c. ceteꝝ. Et ad quẽ appelleẗ a ſententia lata in cauſis feudalibus dic vt ibi nota. per In. ⁊ in nouel. Ibidem ait ꝙ ille qui eſt dominus non ſolum rõne feudi ſꝫ rõne iuriſditiõis cognoſcit tanq̄ꝫ inter ſuos ſubditos[b] ſiue conſtet ꝙ ſint vaſalli ſiue nõ: qđ verum ẽ. De propria aũt cã non cognoſcit: puta an ipſe dominus vim intulerit nec ne. vt. ff. de iuriſ. om. iud. l. q iuriſditiõi ⁊. ff. de arbi. l. pe. ⁊. C. neqs in ſua cã. l. i. niſi eẽt imperator vl' rex francoꝝ qui non recognoſcũt ſuperiorẽ: vt. C. de his que in teſtõ dele. l. proxime. Certe ⁊ ſi qs recognoſcat ſuperiorem: tñ põt in ſuis cauſis conſtituere iudicem ordinarium verbigratia. Statutum eſt in ciuitate peruſie ꝙ iudex porte ſuſanne ſit iudex ordinarius in quibuſcũq; cauſis v̾tentibus inter cõe vel fiſcũ ⁊ priuatas perſonas. h. d. glo. ordi. C. de ſententijs que ſi ſine certa q̄ꝫtitate. l. ij. per accur. Et nota ꝙ circa iſtam materiam iuriſditionis in cauſis feudorum ad ſolutionem multorum contrariorum. Ja. bel. ſic diſtinguit. Aut eſt contentio iter eos qui proprie dicunẗ capitanei vt duces comites ⁊ ſimiles ⁊ tunc imperator eſt iudex vt. ſ̃. apud quem vel quos. c. i. ⁊. j. de le. cor. c. i. Aut eſt contentio inter alios vaſallos tũc aut cõſtat vtrũq; vaſallum eiuſdẽ dñi fore q̄ ipſi ⁊ domini confitentur ſed ẽ cõtentio de aliqua parte feudi vel de aliquo feudo ſed non de toto feudo alicuius vel ẽ forte de finibus feudi. tunc dñs eſt iudex vt. c. imperialem. §. preterea. de probi. feu. alie. per Fede. Aut conſtat vnũ eſſe vaſallum de feudo aliquo de quo nõ eſt qõ. ⁊ queſtio non eſt de alio feudo. tũc pares erunt iudices. vt. ſ̃. apđ quem vel quos. c. i. ſecundo reſpon. vt. j. de le. cor. c. i. ij. reſponſo. Aut dubium eſt quis eoꝝ ſit vaſallus ⁊ pretendunt ambo inueſtituram ab eodem domino. tunc aut cõtentio eſt inter eos quoꝝ vterq; ſuum ꝓprium feudũ eſſe dicit tũc iudex vel arbiter cognoſcit. vt. j. de le. corra. c. ij. Aut inter eos quoꝝ vterq; dicit antiquum tunc cognoſcit dñs cum curia vt h̄. Aut contentio ẽ inter eos quoꝝ aliter dicit antiquũ alter nouum ⁊ propriũ. tunc iure antiquo iudex ordinarius vel arbiter cognoſciẗ. vt h̄. c. in princi. hodie vero pares curie. vt. j. an apud iudiceꝫ vel curiã. c. i. Aut contentio eſt inter ſecũdos qui producũt diuerſos inueſtitores. tũc iudex vel arbiter cognoſcit. vt. j. de le. corra. c. ij. in pn̄. Aut eſt contentio inter vaſalluꝫ ⁊ aliũ quẽ cõſtat nõ eſſe vaſallũ tũc iudex ordi. recognoſcit. vt. j. de contro. inter vaſal. ⁊ aliũ de bñ. c. i. Aut eſt cõtentio inter vaſallum ⁊ dñm tũc pares cognoſcunt. vt. j. ti. i. ⁊ hoc etiaꝫ notaui apud quem vel quos. c. i. Ja. bel. ¶ Quero qñ iuriſditio cõpetit dño vtruꝫ vaſalli poſſint ꝓrogare iuriſditionẽ in aliũ gl. format iſtaꝫ qõnem. j. de ꝓhi. feu. alie. ꝑ Fede. in. c. §. pterea ſup feudo. ⁊ finalr̃ dicit poſſe ſi ſcienter ꝓrogãt ſicut i alijs cãis. ff. de iudi. l. i. Bar. dicit ꝯ̃triũ. ff. de no. ope. nũ. l. i. §. ⁊ poſt opis ⁊ h̄ vr̃ ꝓbari apte q̄ talis iuriſditio vr̃ attributa fauore ipſius iudicis nõ fauore publico vel ptiũ ĝ ptes nõ pñt renũciare qñimo certa ſcia arguit dolũ. Sꝫ ꝑ gl. facit q̄ pñt cõpromittere ergo ꝓrogare. Tu dic dño ꝓhibẽte nõ poſſe idẽ ſi ignorãte. ar. ff. de ꝓcu. l. filius. §. iuitus. Sꝫ eo ſciẽte ⁊ tacẽte vꝫ ꝓrogatio. ar. ff. de vſufr. le. l. hr̃s. Sꝫ h̄ diſtinctio vr̃ nulla q̄ iuriſditio quã hꝫ dñs nõ reddit iudicium ordinarij nulluꝫ niſi obijciaẗ exceptio declinatoria fori. vt ex̃ de fo. ꝯpe. c. ex pte. h. ergo opi. gl. v̾a dic vt dicã i. d. §. pterea. ¶ Quero ad qđ eligunẗ arbitri cũ eoꝝ ſñia nõ teneat. vt. C. đ arb. l. i. Rñ. credo ſñiaꝫ tenẽ q̄ eli-

gunẗ ex

a ¶ Intelligi. No. peregrina ⁊ ſingularẽ limitatione ad. l. ex q̄cunq;. ff. ſi qs in ius vo. nõ ie. ⁊ vide text. mirabilẽ ſꝫ Ang. in. l. nõ tm̃. §. ſenatuſcõſulto. ff. de fideicõ. liber. vbi ſi ñ agiẗ de icõmodo citati ſemper põt citari ⁊ a iudice nõ ſuo ⁊ teneẗ corã eo ꝯparere qđ eſt ſingulariter notãdũ: ⁊ vide eũdem in. l. i. §. h̄ ſtipſo. ff. ſi cui pluſq; per. l. fal. vbi ſi citatur clericuſ creditor in ꝯfectione iuẽtarij debitori coraꝫ iudice layco teneẗ ꝯpareř qđ eſt not. dignum vltra ea que tãgunẗ in. c. ſup litteris de reſcript. ⁊. c. pterea de dila. ⁊ i. d. l. ex q̄cũq; ⁊ tene menti qđ ſi ꝓnunciaẗ qđ quis ẽ iudex lꝫ nõ ſit tñ teneẗ ꝯparere citatus ita ſingulariter: ſꝫ lap. in. c. i. đ reſcrip. li. vi. ⁊ no. i ꝑallegato. c. ſup lrís de reſcri. Et inn. dixit ſingulariter i. d. c. pterea: qđ ſi ꝓcediẗ ꝯtra ꝯtumacem tunc lꝫ hẽat aliq̄ꝫ exceptionem dclinatoriã fori cui poterat renũciari nõ audiẗur poſtea illaꝫ obijciens q̄ ꝯtumacia repñtat euꝫ ꝑſentẽ ꝯſentientem: qđ eſt no. dignum. ⁊ viđ gl. c. accuſatus. §. ſane debere. in. vi. q̄ dicit qđ. l. ſi qs ex aliena loquiẗ in ordinario ⁊ ꝑ itellectu huius gl. vide. d. car. in. c. ſuper lit.

b ¶ Subditos. No. q̄ iſtud vr̃ veꝝ quo ad ſubditum ſꝫ quo ad nõ ſubditũ mihi vr̃ qđ non ꝓcedat imo dꝫ adiri ſuperior ipſius per id qđ vo. int Cy. in. l. ſi ꝓcurator C. de edẽ. ⁊ ꝙ no. i. c. impialẽ in. §. pterea. e. l. iij. de ꝓhi. alie. feu. dixi in. c. nouit de iudi. An. Barba.

guntur ex diſpoſitione conſuetudinis. Sed pone duo dñi magni litigantes de quibuſdam caſtris poſuerunt ſe in manibus regis francoruꝫ ſub nomine appellatiuo deceſſit rex francoꝝ ſucceſſor tulit ſñiam: querebatur an eius ſententia valeret: dicebatur ꝙ ſic: q̄ videbatur eius iuriſditio prorogata: nota. ff. de iudi. l. i. Itẽ ſub noie appellatiuo ⁊ ſic etiã ſi eſſet arbiter tranſibat ad ſucceſſores. In cõtrarium allegabaẗ quod no. Bar. de vulg. ſubſti. l. qui liberis. §. h̄ verba. ⁊ Jo. an. in. c. vno delegatorũ de offi. dele. i nouel. Hoſtiẽ. dicit ꝙ preſumiẗ potius electus vt arbitrator quẽ ſeqẗ Jo. an. in. c. inotuit đ arbi. in nouel. quod verius credo cõſiderata qualitate perſone in quaꝫ factum fuit compromiſſum: q̄ nõ eſt veriſimile ꝙ partes voluerint eum actare ad aliquẽ ordinem iudiciarũ: ſed ſolũ vt de plano ſola veritate inſpecta faceret quod decet tantam coronam: nec puto ad ſucceſſorem tranſmitti q̄ in nomine appellatiuo non conſiſtit finalis ratio cõpromiſſi ſed in explorata eius induſtria fide ac grauitate non aliter ſe cõpromiſſuri in eũ niſi ꝑ ſapientia ac luce dignitatis ſue: vt. ff. de offi. ꝑfec. pto. l. i. §. his cunabulis: ⁊ ideo videbatur mihi cõmiſſionem morte expiraſſe: ar. ff. de le. ij. l. ſi auguſte. ¶ Sed hic ab extra dubitatur ſi cõpromiſſum eſt in duobus tanquã in arbitratores ⁊ diſcordant: vtrum iudex debeat eligere tertiũ. Et pridie de facto reſpõſum fuit per quoſdam ſapientes ꝙ non: q̄ arbitratores rediguntur ad inſtar proſonetarũ: vt. ff. de arbi. l. ſi de meis. §. recepiſſe. Et certũ eſt ꝙ in proſonetis nõ ẽ tractandum de electione tertij: ⁊ credo eos prudenter dixiſſe[a] ⁊ ſicut proſonete teneñ alloqui partes ⁊ habere tractatuꝫ in eis: ſic in arbitratoribus dicendum videẗ: vnde licꝫ proprie non citent tamen extra iudicium ſe debent cum ptibus informare: dicit Inno. ꝙ non ſolũ in iudicio: ſed etiam extra iudicium dꝫ citari is cuius intereſt: vt refert Jo. an. ex̃ de ap. c. ex rõne in nouella: ⁊ de h̄ not. Bar. poſt Pe. ff. de ver. obli. l. ſi quis arbitratu[b]. Et q̄ quidã arbitrator laudauit ex arrupto parte nõ acquiſita: nec audita in cõtradictorio iudicio: ideo fuit pronunciatũ laudũ eſſe nullum: facit. ff. de edil. edic. l. ꝙ ſi nolit. §. ſi qd ita. Immo dicit Bar. ꝙ ibi eſt caſus. Alij dicunt ꝙ non eſt neceſſaria citatio nec aliquis ordo iuxta no. per Inno. extra de iureiur. in. c. quintauallis. ¶ Utrum aũt cõmiſſarij poſſint ſe inuicem requirere. vide qđ no. bar. ff. ad treb. l. hr̃des mei. §. ſi. ¶ EXAMEN DECLINARE. ſ. rõe ſuſpitionis: ſꝫ bñ põt declinare rõne non iuriſditionis ſiue iudicis incõpetentis ſed nec h̄ dꝫ facere de boneſtate vt not. h̄ ⁊. j. de probi. feu. alie. per Federi. c. i. §. pterea ſi inter duos: ⁊ ideo refert ſub qua forma declineẗ q̄ forma ſuſpitionis nõ eſt permiſſa: ſꝫ forma non reddende iuriſditionis in inuitum eſt permiſſa patet. ſ̃. in ꝑcedenti reſponſo. Uel dic ꝙ prorogare poteſt iuriſditionem curie: h̄ intendit. Adde ſimile ꝙ curia decurionum cognoſcit an quis deſit curio. C. de decur. l. quotiens. lib. x. ⁊ in auc. de queſto. §. ſi vero forſan. col. vi. ⁊ dicitur ibi ꝙ non poteſt declinare. Bal.

¶ De controuerſia feudi apud pares terminanda. Rub.

SI inter dominum. Caſus. Si ꝯtentio eſt inter dñm ⁊ vaſallũ de feudo pares curtis cognoſcunt. et aut ꝯſentiunt dñs ⁊ vaſallus in eligendis paribus: tũc hij quos elegerit erũt iudices. Aut diſſentiũt ⁊ tũc dñs prio eligit vnũ vl' plures ex paribus quos voluerit: ſcḋo vaſallus eligẽ poterit ſm numerũ a dño approbatũ. Ultimo eſt ſciẽdum ꝙ qui fidelitatem dño nõ iurauerit nõ eſt eligẽdus ꝓ pari altero diſſentiente. h. d. CONTENTIO. hoc ẽ litigioſa dubitatio. PER PARES. i. alios vaſallos. ILLIUS DOMINUS. i. domini. ia. DIRIMETUR. ſub hoc. v̾. totus proceſſus includiẗ vt. C. ſi ꝯtra ius vel vtili. pu. l. ⁊ ſi non cognitio. Ecõtrario habes. ff. de ꝓcu. l. qui ꝓcuratorem dat: ⁊ rõ eſt q̄ ꝯtinentia iudicij nõ dꝫ diuidi: vt. C. đ iudi. l. nulli. CONSENTIANT. No. ꝙ iter ꝯſentientes nulle ſũt ptes iudicis in diſceptãdo. ff. qui ſatiſ. cog. l. đ die: in pn̄. ff. de no. op. nunc. l. i. §. ⁊ poſt opis. ff. fa. her. l. ſi. PRIUS. No. ꝙ ille dꝫ prius votũ ſuũ deponere qui dignior eſt: vñ in eccl'iaſtico legiẗ: loquere maior natu. te ergo đcet pmũ v̾bũ. SECUNDUM NUMERUM No. de ꝓportiõe numeri. NON IURAUIT. No. optimũ ar. ꝙ ſcholaris q nõ vult iurare rectori nõ dꝫ hr̃i pro ſcholari[c] facit ex̃ de cõſti. c. ex litteris: ⁊ qđ no. ff. de edẽdo. l. quedã. §. nũmularios: ⁊. C. de offi. magi. mili. l. eos: ⁊. l. pe. ff. ex q. ca. ma. ¶ No. in iſto. c. electionẽ iudicũ ptibus cõmitti: ſꝫ dñm in eligẽdo numeꝝ vaſallo preferri: q̄ poteſt eligere vnũ vel plures. ¶ Op. ff. đ iud. l. obſeruãdũ. So. h̄ loquiẗ in iudicibus taxatis a iure ⁊ hñtibus ordinariaꝫ iuriſditionẽ: vt no. ſ̃. ti. i. in vl. gl. Itẽ no. h̄ qualitatẽ ſeruãdã in numero iudicũ: facit de tẽpo. in inte. reſt. petende: ⁊. C. đ fruc. ⁊ liti. expẽ. l. ſi. Itẽ no. ꝙ dñs ⁊ vaſallus pñt eligere iudices ſibi fauorabiles ⁊ ꝓpicios: ſimile. C. ne filius ꝓ p̄re: auc. habita. Gl. h̄ tangit tria prio iudicẽ quẽ poſtulauerit aduerſarius dandũ non eẽ. ſcḋo ꝙ licituꝫ ẽ ex conſenſu qđ alias nõ lꝫ ⁊ iſta eſt via brocardica. q̄dam enim ſunt fauorabiliora: q̄dam odioſa. q̄dam neutra ⁊ dic vt no. in auc. vt ſine ꝓhi. ma. debi. ⁊ credi. §. q̄ v̾o cum ſimilibus col. vij. et an iur̃m validet renũciationes generales que de iure ꝯmuni non valent dic vt no. in. c. ſi. de cõmodato in nouella dicas ꝙ nõ: q̄ renunciatio generalis nõ inducit conſenſuꝫ[d]. ff. de tranſac. l. cum aquiliana. Tertio tangit h̄ gl. vnaꝫ notabilem qõnem vꝫ vtꝝ pares curtis poſſint cognoſcere per viam reconuentionis de cauſis non feudalibus. ⁊ videtur ꝙ nõ. q̄ iuriſditio eoꝝ hꝫ fines limitatos: ⁊ de iure ſpeciali talis iuriſditio eſt cõceſſa: quod quidem non videẗ prorogabile q̄ priuilegia taxata non recipiunt extenſionẽ. Sed contrariũ determinat gl. ꝑ regulam generalem. l. cũ papi. ⁊ auc. ⁊ ꝯñter. C. de ſen. ⁊ interlo. om. iud. Sed ſuper hoc dic ꝙ aũt recõuentio ꝯtinet aliquid qđ đpendet a feudo: ⁊ tũc non ẽ dubium q̄ ad eundẽ iudicẽ remitti dꝫ: vt. ff. de quibus rebus ad eundẽ iudi. ea. l. i. Aut aliqd oĩno extraneũ: ⁊ tunc non ſit remiſſio ad eundẽ iudicẽ ex illo titulo de quibus rebus de cuius tituli intellectu ponit Inn. extra de cõſti. c. cum. M. ferarieñ. ſed ex nã ꝯuentionis ⁊ recõuentionibus. Iure. n. antiquo erat ꝑmiſſa tm̃ corã iudice ꝑtiuꝫ q aliquã habebat iuriſditionem. ſed non tm̃ aſcenſiue vel deſcẽſiue. vt. ff. de iuriſ. om. iu. l. ſi idẽ cũ eodẽ. §. ſed ſi mutue. Sed de iure nouiſſimo eſt ampliatũ quinimo etiam coram delegato ad vnã cãm hꝫ locuꝫ. vt ex̃ de reſcrip. c. diſpẽdia. §. reus. li. vi. ¶ Ex̃ q̄ro de aliqbus nunqd ſi vaſallus ẽ clericus pares erunt eius iudices. Rñdeo ſic ꝑ nãm cauſe. Nã nã trahit ad ſe ꝑſonã nõ perſona nãm. ⁊ põt cõſuetudo gñalis conferre iſtã iuriſditionẽ ẽt in clericos. ſecus eẽt in cõſuetudine ſpãli vt ex̃ de cõſti. c. eccleſie ſancte Marie ad hoc facit qđ no. Gui. đ cu. C. đ epiſ. ⁊ cle. l. aut clericus ad h̄ facit qđ no. i. c. ꝙ clericis de fo. ꝯpe. in nouel. Et ꝓbaẗ talis rõne q̄ ꝯſuetudo gñalis feudoꝝ põt diſponere. ⁊ diſpõit de iure feudoꝝ ergo ⁊ đ iudicio ⁊ iuriſditiõe. Alij dicũt ꝯ̃ ꝑ. c. ſi diligẽti de fo. ꝯp. ¶ Scḋo q̄ro pone ꝙ paupibus per ſtatutũ ciuitatis ſũt deputati certi iudices q hẽant cognoſcere de cauſis ipſoꝝ pauperũ agẽtium mõ q̄ro vtꝝ ſi pauperes agunt corã ipſis iudicibus pñt recõueniri. ⁊ glo. iſta põt induci ꝙ ſic nã iniquũ eẽt ꝙ nõ ſeruareẗ eq̄litas. vt. C. de fruc. ⁊ lit. expẽ. l. ſi. ⁊. C. de ꝓximis ſacro. ſcri. l. i ſacris. li. xij. Item eſt iſta gl. in ar. ꝙ clericus ciuiliter agens corã iudice ſeculari poſſit ibidẽ reconueniri ſicut ecõtrario laycus agens corã epiſcopo poteſt reconueniri ibidẽ. ad ideꝫ inducitur talis ratio clericus agens corã iudice ſeculari ꝯ̃ laicũ in ipſa cã ꝯuentiõis facit iudicẽ laicũ iudicẽ ſuũ ergo qđ põt actio pt recõuentio. h̄ rõ eſt Jo. an. in. c. at ſit clerici. in nouel. Hec qđ nõ eſt dubia in iure ciuili. q̄ ẽ tex. i auc. đ ſan. epi. §. reuerẽdiſſimi coll'. ix. ⁊ h̄ ſi agatur de teſtõ vel ꝯ̃ctu vel đ dñio alicui' rei. ſecus ſi agaẗ đ iniuria nã nulluꝫ ꝑ

a ¶ Dixiſſe. vide. d. abba. in. c. ſuſpitionis de offi. de le. vbi allegat iſtđ dcm̃ ego nõ teneo ibi. and. barba.

b ¶ Arbitratu vide. d. meuꝫ in. d. l. ſi ꝙ arbitratu. ⁊ ibi nihil dixit ſꝫ dixit in. c. qntauallis đ iureiur. bar.

c ¶ Scolari. vide tex. in. c. cũ i eccleſijs de ma. ⁊ obe. vbi mõachuſ qui non vult obedire priori põt ꝑuari cõſortio fratrũ.

d ¶ Conſenſum no. iur̃ꝫ non validare renũciatiões gñales q̄ al's erant inualide de iur̃ cõi: ſed miruꝫ ẽ h̄ cuꝫ iur̃m habeat virtuteꝫ clauſule ſpecificate: vt. l. cum pr̃. §. ſilijs matreꝫ đ leg. ij. q tex. ẽ ſing. Iteꝫ hꝫ virtutẽ ſi nõ vꝫ vt ago: vꝫ vt valere põt. l. ſi qſ maior C. đ trãſ. quẽ textuꝫ teneas menti: q̄ ẽ ſingularis ſcđꝫ bar. an. barb.

uilegiatus agens ꝺ iniuria pōt recōueniri corā alio nō ſuo iudice: vt eſt tex. no. ff. de iudi. l. ij. §. ſed ſi agant. Idē ſi de furto vel alio maleficio: vt ibi patʒ. In iſta qōne ſunt varie opi. quas examinaui in auc. ⁊ ꝯnter dic vt ibi in lect. mea. Et adde ꝙ recōuentio hʒ locum ſolū in his q̄ requirunt diſceptationē iudicij. Sʒ vbi ꝓprie non ē iudiciū vt cuʒ petiṫ teſtm̄ aperiri vel inſinuari ⁊ ſimilia: qꝛ petens inſinuationē non dꝫ agere ſed intimare: vt. C. de teſt. l. oium. Itē vbi periculū eſt in mora: vt. ff. de iud. l. ſed ſi reſtituaṫ ⁊ facit ad id qꝺ dixi de inſinuatiōe: qꝺ no. Cy. C. qui admit. ad bo. poſ. l. fi. non hʒ locum reconuentio. Iteʒ non hʒ locū poſt ſniaʒ qꝛ ibi non eſt cognoſcere: ſʒ cognitū eſſe: vt dixi in. d. auctē. Ultimo extra queriṫ de tali qōne: accuſaui ꝑcuſſorem corā poteſtate auxiliatorē coraʒ capitaneo petit auxiliatoꝛ remitti ad capitaneū vt cognoſcat pariter ꝺ vtraqʒ: queriṫ qd iuris vʒ an titulus ille de quibus cauſis ad eundē iudicē ea. habeat locū in cā criminali quo ad remiſſionē perſonaruʒ. Itē in alio exēplo: intuli alicui duo vulnera eodē loco ⁊ tēpore: ⁊ in eadē rixa accuſoꝛ de vno corā poteſtate de alio corā capitaneo: peto me remitti ad eūdē iudiceʒ: queriṫ quid iuris ⁊ an ſit electio rei vel actoris ad quē remittaṫ: an aūt debeat remitti preciſe ad eū iudicē qui prius icepit cognoſcere qꝺ vltimū puto verꝫ ne iudiciū diuerſitas ꝑplexitatē inducat ar. C. de ac. l. qui de crimine: ⁊. C. de aſſer. tol. l. i. in fi. vel dic ꝙ exceptio ꝓceſſus pendentis nō ob. iuriſditiōi: niſi obſtat exceptio rei iud. ipſi actioni vt. ff. de excep. l. fundi. ⁊. l. fundū. ⁊ adde qꝺ no. ff. de accu. l. ſi cui. §. fi. Et not. hanc regulā ꝙ exceptio ꝑplexitatis impedit ꝓceſſum iudiciū: qꝺ no. in. c. per hoc de here. lib. vi. Et exceptio ꝓceſſus pendentis ⁊ ſuſpēdentis eſt exceptio interim plus q̄ꝫ dilatoria minus ꝑemptoria: ⁊ impedit proceſſum cuius ſuſpenſionem inducit: ⁊ facit. ff. de inoffi. teſt. l. pater filium.

De eo qui ſibi ⁊ heredibus ſuis maſculis ⁊ feminis inueſtituram accepit. Rubrica.

Qui ſibi. Diuide in duas partes. Primo an femina ſuccedat in feudo facta iueſtitura accipienti ꝑ ſe ⁊ heredibus ſuis maſculis ⁊ feminis ſuperſtite maſculo. Scꝺo an vaſallus dēat recognoſcere feudū ꝑ feminaʒ maſculo exiſtente: ſcꝺa pars incipit in. §. nā ⁊ illud. Caſus ſi vaſallus pro ſe ⁊ hr̄dibus ſuis maſculis ⁊ his deficientibus inueſtiturā accepit: femina nō ſuccedit in bn̄ficio quādiu maſculus ſupereſt: quinimo nec dʒ vaſallus qui feudū a vaſallo recipit per feminā recognoſcere ſi maſculus ſupereſt. h. d. vſqʒ ad finē. Caſus. Titius accepit feuduʒ pro ſe ⁊ hr̄dibus ſuis ac ꝓ feminis in defectum maſculoꝝ: deceſſit iſte titius ſine hr̄de maſculo vna femina ſupſtite q̄ nupſit ſeio cui h̄ feudū in dotē dedit ⁊ ex duobus maſculis ꝓcreatis obijt: demū deceſſit vnus iſtoꝝ maſculoꝝ ſuperſtitibus ex eo duabus filiabus alter ꝟo deceſſit ſupſtite vno filio maſculo: queriṫ an maſculus ſuccedat i dicto feudo excluſis iſtis duabus feminis vr̄ ꝙ non qꝛ femine ingrediūtur gradū paternū. Cōtrarium fuit poſt magnā diſpōnem determinatum vnica rōne: qꝛ non pʒ locus femine in feudi ſucceſſione dōec maſculus ſupereſt ex eo qui pmo fuit de h̄ feudo inueſtitus. h. d. vſqʒ ad. §. nā illud. SIBI UEL HEREDIBUS. No. ꝙ nō refert vtrū iſta ꝟba concipiaṫ pro ſe vel ſuis hr̄dibus: qꝛ dictio vel qn̄ poniṫ iter hr̄dem ⁊ ꝯtrahentem poniṫ pro ⁊ ordine iure ſeruato tex. ē h̄ notabilis: adde alium caſum. ff. ſol. ma. l. caſus. Sed imediate oppono. Nā ratio lr̄e vr̄ falſa qꝛ titius non hʒ aliquem filium maſculū deſcendenteʒ ex ſe ſʒ ex filio filie vt pʒ ex themate. Sʒ rn̄deo ſiue ꝑ maſculos ſiue per feminas naſcunṫ poſteri dicunṫ deſcēdere ex corpore pmi parētis tex. eſt h̄ notabilis. Sʒ ſtatiʒ oppo. ⁊ fortius iſtud eſt feudū femineū qꝺ tranſfuſuʒ eſt in feminaʒ arg. de dona. l. ſi auia: ergo ſuccedit femina patri ſuo in feudo auie. Sed reſpondeo nego eſſe maternum: qꝛ immo eſt paternum licet ſit alteratum per pactum: ⁊ iſte eſt ſubtilis ſenſus huius littere: ⁊ ſic non curamus quo tramite feudum deſcendit. Sʒ qd ſit primū eius principiū ⁊ prima radix ⁊ fundamētū ar. cōtra. ff. de acq. here. l. paulus. §. fi. ff. ꝺ publica. l. licitatio. §. mercatores. C. de dona. l. ſi auia. C. de imponen. lucra. deſcrip. l. i. li. x. qꝺ not. C. de ſecun. nup. l. in quibus. ff. de lega. iij. l. pater. §. quindecim: in quibus legibus probaṫ ꝙ medij ſucceſſores imutant rei qualitatem. Sʒ dicendū ē ꝙ aliud eſt in feudis que ſemper reſpiciūt primū ſtipitē ⁊ primum conſenſum dn̄i. Opp. Jac. bel. ꝙ ad filiam debeat tranſire ꝓpter pactum appoſitum: vt. ff. de ꝟbo. oblig. l. ſtipulatio iſta. §. ſi quis ita So. h̄ eſt ſpeciale in feudis ſecus in alijs negocijs ſpecialibus. Uel dic cū paciſcens ꝓuidet heredibus ſimpliciter: tunc tranſit ad oēs vt ibi. Fallit regula qn̄ aliud eſt actum tacite vel expreſſe: vt. ff. de ver. ſig. l. ſciendū: ⁊. ff. ad trebe. l. ex facto. §. fi. ⁊ de alie. feud. c. ⁊ ſi cliētulus prima ꝟa vt plene dixi. C. de operis li. l. liberti liberteqʒ poſt Cy. Tn̄ Jac. aurelianus ſup iſto. c. talē poſuit poſtillā: qui ſtipulanṫ feudum ſibi ⁊ hr̄dibus ſuis: h̄ verba iſtud operanṫ ꝙ hr̄des debeant habere feudū iure expreſſe conuentionis: ⁊ ſic dicunṫ hr̄e iure ſucceſſionis: h̄ eſt qꝺ probatur. ff. de verbo. oblig. l. ſtipulatio iſta habere licere. Jaco. aureł. Et no. ꝙ gl. dicit ꝙ maſculus excludit germanā ſuā ⁊ loquitur ſcꝺm vſum loquendi lombardorum. Nā re vera germani proprie ſunt fratres carnales nō cōſobrini vel patrueles ꝺm Pe. de cer. Querit gloſ. nūquid ſicut iſte maſculus excludit conſobrinas ſuas ita excludet amitam poſito themate ꝙ filia titij habuiſſet duas filias ⁊ vna eaꝝ viueret alia eēt mortua viuente maſculo. Et dicūt qdam qꝺ ſic pari rōne: ſed ꝯrium vr̄ qꝛ amita iam ſucceſſit in feudo: vnde nō eſt qꝺ de feudo acqrendo ſed de acqſito retinēdo. Et ideo dico ꝙ retinet partē ſuam quā acquiſiuit vt. ff. de reg. iur. l. id qꝺ noſtrum. Qua ꝓpter littera videtur ſic intelligēda ꝙ primo obijt ille maſculus qui religt maſculum: poſtea ille qui reliquit feminas quas maſculus excludit principio acqſitionis. Sʒ iſta expoſitio non ꝓcedit: qꝛ iſta amita fuiſſet excluſa ꝑ fratrē ſuū carnalem ꝑ rōnem littere. Dicit Jac. de bel. ꝙ ex quo ſemel fecit tranſitū ad feminā ab eo cui iam infixum eſt amoueri non dʒ pp ſuperuenientē caſum naſcētis maſculi ex ſorore: que ſimiliter erat femina qꝺ verum credo: qꝛ natura dominioꝝ acquiſitorū eſt ꝙ ſint perpetua; vt. C. de probationibus. l. ſiue poſſidetis. Et no. ꝙ Jaco. de bel. videtur hic cōcordare cum opinio. Jaco. aure. ſic dicens ꝙ ſi vaſallus accepit pro ſe ⁊ hr̄dibus ſuis deſcendentibus veniunt ex pacto ꝓpter hereditatem defuncti: ⁊ non veniunt niſi ſint heredes per ſe vel per mediā perſonam: ideoqʒ agnati non ſuccedūt i feudo iſto niſi per hr̄ditariam viā. Et ideo eſt qꝛ ita dicunt verba contractus: vnde dr̄ia que ſit inter filios ⁊ agnatos infra an agna. vel filij. c. i. hʒ locum qn̄ conceſſum eſt feudum ſimpliciter: ſecus ſi ſub hereditario nomine: qꝛ in eo nō ſucceditur citra ius ⁊ nomen heredis: vt in auc. ꝺ non alie. §. emphiteoſim: coll. ij. ꝺm Jac. de bel. ipſe diceret verꝫ ſi nomen heres haberet ſignificare qualitatem ſucceſſionis: ſʒ in feudis ſignificat qualitateʒ ſucceſſoris. vnde in his que hr̄ditario iure ſuccedere pn̄t cōcedi poteſt opi. Jaco. Sed in alijs heredibus ſanguinis quos ad ſucceſſionem feudi nō vocat hr̄ditas ſed nā: non oʒ ꝙ tales ſucceſſores hēant ius ⁊ nomē hr̄ditatis vt ibi dicam. arg. ff. de operis liber. l. vt iuriſiurādi. §. ſi liberi. Ad hoc facit. C. de priuilegijs eorū que in ſacro palatio militant. l. i. li. xij. ibi dū dicit ipſo ordine ſanguinis ꝑuenire. Quod aūt heres dicatur duobus modis. ſ. hr̄s hereditatis: ⁊ heres ſanguinis not. Inno. extra ꝺ iure patro. ſuper rubrica. vbi videas. Et no. ꝙ iura ſanguinis attribuūṫ cuilibet ſucceſſori ꝓ virili: ſʒ iura hr̄ditaria ꝓ hr̄ditaria portiōe ⁊ iſte ē itellectus ⁊ rō. d. §. ſi liberi iuxta no. ff. ꝺ ꝯdi. inde. l. ſi non ſortē. §. libertus bal.

Nam et illud. Caſus. Quidam comes habebat in feudū quoddaʒ caſtrum a rege

a rege francie quod infeudauit titio: deinde deceſſit iſte comes: duobus filijs relictis: demum deceſſit vnus filiorum relicta filia tm̄: alter vero deceſſit ſuperſtite filio maſculo queritur a quo iſte titius debeat feuduʒ recognoſcere ⁊ an debeat facere fidelitateʒ femine? Reſpondeṫ ꝙ fecit fidelitatem maſculo tm̄: ita fuit iudicatum: lʒ alij dixerint debere fieri fidelitatem femine filie pro parte patris ſui. h. d. MILITI. ſ. pro ſe ⁊ ſuis heredibus maſculis ⁊ his deficientibus feminis. QUORUM. ſ. filiorū miles. ſ. inueſtitus per feuduʒ Dy. PER FEMINAM. id eſt a femina. ALII. ſ. ſapientes. Jaco. dicit. ſ. ⁊ male Dy. ⁊ not. hunc caſum: qꝛ ſepiſſime poteſt accidere. Sed ſi moritur poſtea iſte maſculus nunquid redit ad filiam feminam? Rn̄. alibi dicam.

De duobus fratribus a capitaneo inueſtitis. Rub.

Duo fratres. Caſus ſi duo fratres ſimul de nouo beneficio a capitaneo fuerint inueſtiti vt quādiu ipſi vel eorum heredes maſculi viuerēt: ⁊ maſculis deficientibus femine feuduʒ haberent: decedēte poſtea vaſallo altero ſi maſculus vel femina ex eo ſupereſt frater non ſuccedit: alias ſuccedit hoc dicit. SINE HEREDIBUS. Et ſine filia etiam ⁊ deſcendentibus: ⁊ eſt arg. optimum h̄ ꝙ ius accreſcēdi locum habet etiam in feudo poſt ius acquiſitum: ⁊ facit. ff. de aſſig. lib. l. vtrum: ⁊ de his qui feu. da. poſ. §. cuʒ vero corradus: ⁊ dic vt ibi. Ja. bel. Sed queritur nunquid inter feudatarios hʒ locum ius accreſcendi. Pone text. dedit indiuiſe caſtrum in feudum pluribus: vnus illoꝝ cōmittit felloniam nunqd partem illius retrahit dn̄s ad ſe an vero accreſcit feudatario? In qōne iſta ita diſtingue: ꝙ aut feudū eſt collatum ab imperatore vel rege: aut ab alio. Si ab impatore vel rege: puto quicquid alij ſentiāt ꝙ ius accreſcendi verſeṫ inter cōfeudatarios per. l. i. C. ſi ſo. imperialis libera. ſine here. deceſ. lib. x. ⁊ in his puto eſſe ius ſpāle. Si aūt ab alio feudum eſt collatum contrarium dico duabus rōnibus: vna eſt qꝛ in parte iā queſita non hʒ locū ius accreſcendi: alia qꝛ ex contractibus habitis inter viuos non hʒ locuʒ ius accreſcendi: quod eſt multum no. vt. ff. de ver. ob. l. ſi mihi ⁊ titio. Jac. aure. Et no. ꝙ ius accreſcendi eſt eodem iure aliqd accreſcere: nec eſt neceſſaria noua agnitio: ſecus in iure alterius deuolutionis: vt. ff. de bo. poſ. l. ſed cuʒ patrono: ⁊. ff. de acqui. here. l. ſi ſolus. Caſus conceſſum fuit feudū duobus fratribus: puto titio ⁊ ſeyo h̄ pacto appoſito ꝙ q̄ʒdiu ipſi vel eoꝝ heredes maſculi viuerent: maſculi haberent: ⁊ ſi deficerent maſculi: femine ſuccederent deceſſit titius relicta vna filia femina nomine berta ſuperſtite ſeyo: qꝺ eſt de parte titij: vtrū pertineat ad filiam eius an ſeyo. Rn̄. ꝙ ad filiam: qꝛ intentio ꝯhentium fuit ⁊ eſſe debuit ꝙ quilibet ſibi ⁊ heredi ſuo ꝓſpiceret. Porro ſi titius deceſſiſſet nullo ex ſe ſuperſtite maſculo vel femina: ſeyo totuʒ accreſceret virtute pacti expreſſi ⁊ non rediret ad dn̄ʒ. h. d. No. tex. ibi dū dicit. UNUSQUISQUE SIBI ET HEREDIBUS SUIS PROSPEXISSE UIDETUR. quod verꝫ eſt etiam ſi a prin. nō ſperabat de liberis: tex. eſt ſin. ff. de
a pac. l. tale pactum. §. finali.[a] TENOREM INUESTITURE. No. egregiuʒ tex. ꝙ tenor inueſtiture derogat oi feudoꝝ nature tene menti. Sed oppo. ꝙ imo
b vr̄ ꝙ pp tenorem inueſtiture[b] vno moriēte ſine hr̄de totuʒ feudū aperiatur dn̄o: cum. n. debeant hr̄e quādiu ipſi viuant: vno mortuo nō eſt verum ipſos viuere cū ſignificatio ſumēda ſit ex vniuerſo: vt. ff. de re. du. l. ſi is qui ducēta. §. vtrū. Rn̄. verbum illud ipſi: ⁊ verbū illud eoꝝ accipitur diuiſiue. i. q̄ʒdiu viuerent: viueret iſte vel ille: vel heredes alterius illius vel iſtius: vt. ff. ad trebel. l. lucio. §. caio. ſic. C. de epi. audiē. l. ſi legibus: ⁊. C. de ſpon. l. vlti.

Ex hoc apparet ꝙ copula ⁊ quando poniṫ diſtributiue reſoluiṫ in ſingularitatis. i. hʒ virtutē duarum orationū ſeparatarū: vt. ff. de ꝯdi. ⁊ demon. l. falſa. §. vlt. ⁊. l. ij. ff. ꝺ ꝯdi. inſti. ⁊. l. ſi ſeruus in iudicio. §. ſi plurium. ff. ſi quis cau. Pone ſtatutū dicit ſi qs tpe mortis caruerit filio ⁊ filia: ſuccedat frater. Mꝺo quidā caret filio ſed nō filia: q̄riṫ vtrū de vi ſermonis admittaṫ frater? Et vr̄ ꝙ ſic: qꝛ verū ē dicere ego careo boue ⁊ aſino: ſi careo altero. Nā copula q̄ negat extrema regrit neutrū eē: vt. d. l. ſi is q ducenta. §. cū ita. Sʒ ꝯriū eſt verū: qꝛ verū eſt dicere ꝙ ego careo copula: ſed nō eſt verum dicere ꝙ ego caream extremo copulato: vt not. in. c. in pleriſqʒ: de elec. in cle. Et fertur Jo. papa. xij. dixiſſe ꝙ cū verba ſunt dubia debemus recurrere ad equipollentiā: vnde h̄ verba: talis eccleſia caret clero ⁊ ppl'o xp̄iano: equipollent huic ſermoni: non hʒ clerū nec populū xp̄ianum. Si ergo alterū hʒ: predicatio de copulata carentia eſt falſa: ⁊ ſi falſa eſt dīo ceſſat ſtatuti diſpō vt. ff. de iti. actuqʒ pri. l. iij. §. h̄ interdicto: ⁊. ff. vi bo. rap. l. ait pretor. §. docere.

An remoueri debeant teſtes qui pareʒ eſſe deſierunt.

Ex facto. Si inter dn̄ʒ ⁊ vaſallum cōtentio eſt de inueſtitura illi qui pares fuerunt inueſtiture nō remouētur poſtea a teſtimonio: lʒ deſierunt eē pares. h. d. Oppo. qꝛ ꝯditio teſtiʒ dʒ inſpici tpe depoſitionis: vt. ff. ad carb. l. tertie. §. due cāe. So. dic ꝙ teſtimoniū interdū eſt ꝑfectū quo ad eſſentiā actus ⁊ quo ad depoſitionē: ⁊ tūc nō eſt dubiū ꝙ valeat qcqd poſtea cōtingat ⁊c. ſi an̄ aperturaʒ notatus ſit infamia. vt no. ff. de iſa. l. furti. §. i. Interdū eſt ꝑfectū quo ad ſubſtātiā actus ſolēniter celebrati nō quo ad depoſitionē ⁊ tūc aut actuʒ ſubſtantiaṫ in ſola eſſentia ⁊ idē vt. C. de teſta. l. i. ꝺm lec. que hʒ ꝙ ibi fuit factū publicū inſtr̄m. Aut eſt neceſſariū adminiculū viue vocis teſtium ꝓbantium: ⁊ tunc refert. Aut eſt mutata ꝯditio teſtis integro ſtatu fame: ⁊ idem vt hic. Aut nō itegro: ⁊ tūc refert. Aut teſtis ē notatus infamia facti tm̄ ⁊ valet eius teſtimoniū ſi aliqd teſti ſuffragatur: verbi gr̄a ſi teſtm̄ fuit ſcriptū in manu teſtatoris ⁊ teſtes ſubſcripſerunt: naʒ lʒ iſta priuata ſcriptura nō faciat plenam fidem: tamen facit adminiculuʒ quod viua voce teſtium cōfirmatur: vt. d. l. i. C. de teſtamē. ꝺm aliam lect. Aut talis teſtis notatus infamia facti non habet pro ſe adminiculū: ⁊ tunc in actibus ſolēnibus nō admittitur: vt no. ff. de ſena. l. caſſius: ſed in alijs admittitur: ſʒ adhibetur ei minor fides ſi grauiter ſit infamatus apud bonos ⁊ graues. Sʒ ſi ex cauſa leui non puto ꝙ iudex dēat h̄ multuʒ ponderare. Porro gradus ſunt in infamia: vt
c no. C. de ſum. tri. l. cunctos populos[c] extra de re iudic. c. cū te. Si vero eſt infamis infamia iuris: tūc nulla fides adhibetur ei ſaluo ꝙ in criminalibus in quibus recipiṫ cum tormētis ad inquiſitionem non ad condēnationeʒ: vt. ff. ꝺ penis. l. qui vltio. nota ꝙ infamia facti eſt triplex. Quedaʒ eſt apud ipſum vulguʒ ſuper delicto alicuius ⁊ hec non repellit teſtem quin examinatur: ſed examinato minor fides adhibeṫ. Quedam eſt infamia facti per ſententiam iudicis: vt qꝛ cōdemnatus eſt quis ſuo nomine ſuper conditione furtiua. Quedaʒ ex genere ſecte: qꝛ nō eſt catholicus: ⁊ iſti hodie repellūtur: ita vt nec examinētur ſi ſtatiʒ poteſt probari de infamia: alias recipiuntur ſub proteſtatione. Iſta tria differūt. Nam prima infamia poteſt eſſe falſa: quia poteſt quis eſſe inocens quicquid predicte populus. Secunda ⁊ tertia non pōt eſſe falſa: quia patet facinus. ff. de ſena. l. caſſius. C. de ſumma trinita. l. i. ⁊ dic vt ibi dixi. Infamia vero iuris publica actibus obſtat ergo ⁊ teſtimonio: quod dic: vt plene dixi. C. de teſt. l. i. EX QUALIBET CAUSA. ſcilicet non famoſa. Ex ſuperueniente caſu non conſtituitur irritum quod eſt legitima auctoritate confectum: hoc dicit.

a Et. §. fi. Et vide ibi glo. ſingularem ⁊ illꝺ qꝺ ibi tangit Bart. Andre. Barba.

b Inueſtiture. Nota attendi tenorem inueſtiture. vide text. ⁊ Bald. in. l. i. C. de lati. liber. toliē. vide bal. in ꝓhe. ſupra vbi pulchre loqṫ. And. Barba.

c Populos. Videas ibi Raphael. fulgo. vbi ponit aliquas limitatiōeʒ. And. Barba.

Universidad del Rosario | Archivo Histórico

a ¶ Bald. Uel dic ꝙ inueſtitura ē quo ad poſſeſſionez ⁊ renouationē ei⁹ ſalua principali qōne dñij: vt. C. de iudi. l. nulli. ꝯ ꝯfir. vti. c. cū dilecta.
b ¶ Pro mortuo. Q ꝯ impedimētū legis h nō excuſat licꝫ alibi excuſet. C. ꝯ leg. l. ab adminiſtratiōe: ſꝫ h ipſe ſibi ſdurit ipedimētū: ibi nō iō ſi h nō potuit ꝓuideri excuſaꝛ alſ nō.
c ¶ Seculi. Et ſic eſt caſus ꝙ beneficiū vacās: ꝑ c. ꝯ multa. eꝛ ꝯ h bē. vacat ꝑ priuationē nō ꝑ renūciationē cū inuitus deponat beneficiū ſic h feudi qꝯ eſt no. dignum. Et no. ꝙ gdā intelligūt h c. niſi ſit facta cū qꝯ dicunt ecclia ēt poſſe trāſferri vt no. Hoſti. i. c. ſi. ꝯ re. eccle. non alie. ⁊ ſi h eēt verū teneret alienatio in vtia ingredictis vl̕ eo mortuo cū hr̄de: ſec⁹ ſi ſine hr̄de niſi ecclia illꝯ impetraſſet ab iperatore: vt eꝛ ꝯ fideiſtru. c. iter dilectos. Adꝯ qꝯ dicit gl. ꝙ rōne clericat⁹ qs mutat locū. ſ. origis ⁊ domicilij etiā nālis ⁊ fori. vt no. ff. ꝯ le. i. l. nemo pōt. ⁊ iſtꝯ nō repitur alibi. Et no. h ꝙ qui mutat ſeculꝫ ꝑdit feudū. h. d. Quidā dic ꝙ donec viuit nāliter iſte monachꝰ eccleſia hēbit feudꝫ ſic i vſufructu ⁊ emphiteoſi. Sꝫ iſte tex. ꝯdicit. Nā ſi feudū extīguiꝛ. ꝗ̄ nō trāſferꝛ. Si aūt ꝯſuetudo eēt pro monacho bñ tranſferꝛ vt eꝛ ꝯ fide inſtr. c. iter dilectos. Sꝫ hoſt. dicit ꝙ ibi loqꝛ in feudo frācho ēt alienabili: ⁊ ſic dicit Hoſtiē. ibi: ad qꝯ faꝛ. ff. ꝯ cōtrahē. emp. l. qui tabernas. Feudū ergo frāchꝫ eſt feudū ſꝫ qd ſed nō ſimplr̄: ſimile no. ff. ꝯ arbi. l. de reb⁹. An. b.

Hacillud quidez. Hic non diffiteor ſi vaſallus maxime qui fidelitatez dño fecit vel facere dꝫ alicuius rei ſe a dño nouiter inueſtitū ꝯtendat ēt ꝑ alios qui nō ſunt pares inueſtituram ꝓbare pōt: cuius rei ratio eſt. Naꝫ ſicut vaſallus nō dꝫ de curia exire niſi per curiā: ita in curia non poterit intrare niſi per curiā: hoc eſt vaſallus ſiue pares curie. Ceterū ſi in curia ſit ēt ꝑ alios qꝯ intendit ꝓbare pōt: apocriphum eſt notabile tñ eſt: ⁊ ita bene iſtud. c. in quoddā antiquo libro reperi. Bal.

¶ De cōtrouerſia inter vaſallum ⁊ epm. Rubrica.

Xeo. Diuide in quattuor ptes: Primo thema ē ⁊ qꝯ. Secundo allegatio ꝓ pte vaſalli. Tertio allegatio ⁊ rñſio ꝑ pte dñi. Quarto rñſio ad qōnem ⁊ declaratio q ſint iudices ⁊ qꝯ eoꝝ ſit ⁊ offm̄. ſcḋa in ꝟ. opponit. tertia in ver. dño. quarta in verſic. ſꝫ laudatum. ¶ Caſus. Si inter epm ⁊ vaſallū eſt ꝯtentio de inueſtitura ab eius ꝑdeceſſore facta pares curie cognoſcunt: pñs tñ dꝫ inueſtiri de ſuo ꝓprio ⁊ recto feudo q̄ꝫ pncipalis qꝯ dirimaꝛ. h. d. vſqꝫ ad fi. DIFFERATUR. quantū ad feudū de quo eſt cōtro. ſed nō quātū ad rectū de quo inueſtiꝛ ſtatim. RECTO FEUDO. ꝙ ſine cōtrouerſia tꝫ ab eodē do. Jac. bel. Extra no. ꝙ lꝫ debitor ꝑ ſolutionem annuaꝫ non recognoſcat debitū: tñ non intelligitur dñm ſpoliare niſi in aio ſuo diſponat in futurū nō ſoluere ſm Inno. vt no. extra de elec. c. querelā: in nouella. Pone And. eps inueſtiuit. b. de quodā feudo annue pſtationis vel alerius rei ⁊ deceſſit: andree ſucceſſit pet. q moleſtabat vaſallum dicēs ipſum nō eſſe vaſallum: vñ vaſal. agit ꝯ eum coraꝫ archiepo. Eps excipiendo opponit ꝙ debeat ꝯueniri coraꝫ paribus curie cum habeat alios vaſallos. B. replicando dicit ꝙ exceptio non ꝓcedit. qꝯ ꝓbat tali rōne. Uos dñe reuerende epe dicitis ꝙ ego nō habeo pares: ergo ipoſſe eſt ꝙ cognoſcant pares: queriꝛ qd iuris? Rñ. ꝙ pares pñt cognoſcere. Ratio pōt eſſe: qꝛ vaſallus pro fundamento ſue intentionis aſſeruit ſe vaſallum: vñ nō minus dꝫ inſpici aſſertio actoris ad fundādam intentionez vel exceptionez rei q̄ꝫ aſſertio rei ad fundandā agentis replicationē ⁊ iſtud eſt nota. dignū ꝙ magis nocet aſſertio actoris actori q̄ꝫ rei reo. Et no. ꝙ actor replicando non pōt eſſe ſuo libello ꝯrius: qꝯ tene menti. Sed mirabile eſt: non ne iſti pares ſunt layci: qūo ergo ſunt iudices epi? Rñ. eccleſiaſtici iudices ſunt lꝫ ſint ſeculare qꝛ feudū non eſt res ſpūalis. Itē opp. eps non poteſt prorogare iuriſditionez in laycos? Rñ. iſta eſt ꝓgatio iuris: vel verius eſt ipſa originalis iuriſditio: vt no. ſ. de inueſti. in mari. facta in vlti. gloſ. vel ꝙ lꝫ extra ꝯctum nō poſſet clericus ꝓrogare iuriſditionē: ſecus tñ in ꝯctu vel ſpāle eſt in feudo ꝙ ipſi ſunt iudices reales de neg. geſt. l. qui aliena. §. fi. ⁊ iſti pares habent iuriſditionē a canone in feudo ecclie: ⁊ ideo nimirum ſi ſint iudices cōpetētes: ⁊ hoc placet. ¶ Oppo. ꝙ qꝯ non ꝓcedat ſup annuo redditu cū non tranſeat ad ſucceſſorem: vt no. ſ. quis dicatur dux. §. fi. So. ille. §. nihil facit: qꝛ hic loquiꝛ de inueſtitura ꝑpetua: puta decimarū ibi de ſoldata, vel dic ꝙ ⁊ ſi libellus non ꝓcederet finaliter: tñ ſuper ineptitudine libelli non pōt ꝓnunciari niſi prius conſtet de iuriſdi. ita debet intelligi prima gloſ. in fi. qꝯ tene menti: vel hic eſto ꝙ eſſet ineptitudo iuris intentati: tñ libellus poterat de poſſibili eſſe aptus quod ēt nota quātū ad tex. prima ſolu. verior. EIUS. ſi epi per h apparet ꝙ vaſallus erat actor. Op. hic eſt dubiū de iuriſdi. ergo magis debemus fauere actori q̄ꝫ reo ſic. ff. de iuriſdi. om. iudi. l. cum quedam puella. Nam iuriſditio eſt de preparatorijs in quibus eſt magis fauendum actori: vt no. extra de reſti. ſpo. c. cum ad ſedem. Solu. h libellus actoris ⁊ narratorum qualitas contra agentem concludit exceptionez declinatoriam fori eſſe veram. Nam cum ipſe dicat ſe feudatarium ⁊ curia habet: ideſt pares: ſequitur de neceſſitate ꝙ pares ſint iudices. Et in h fundatur ratio huius. c. Et eſt not. ꝙ reus negans intentionem actoris poteſt ex ea intentione ſe iurare quantū ad ius fori: tene menti. ANNUA. Sicut decime que ideo inter mobilia computantur: quia imobilibus adherent ⁊ ſtabile ſubiectū habēt quod ſemper eſt actu ꝑmanens. Idez eſt in alijs annuis perpetuis vel quaſi que vocanꝛ ānone ciuiles: vt in auc. de non alie. §. i. ver. ſi vult enim in auc. nam ciuiles. Rñ. neget. ¶ Opp. quia per iſtam reſponſionē ſit lit. conteſt. vt nota. in. c. dudum: de deci. in nouel. ergo amor non poteſt opponi declinatoria fori. C. de exce. l. fi. So. dic ꝙ negabat non tamen animo litem conteſtandi ſed de plano: non tamen in figura iudicij: vel premiſit proteſtationem: vel negabat rebus ⁊ factis. ſ. turbando ipſum in poſſeſſione: ſed hoc placet quia littera dicit reſpondēdo. Si dicas ꝙ negabat excipiendo: iſte tex. probaret ꝙ per exceptionis obiectum non ſit lit. conteſta. quod doc. cōcedūt in exceptionibus preiudicialibus. i. que impediunt litis proceſſum. ff. de condi. indeb. l. eleganter. §. ſi quis poſt: quia exceptio preiudicialis ad proceſſū que reſpicit nō ſolum merita cauſe ſed merita iuriſditio. litem conteſtari non ſinit: quia oppoſitum eius infert. Uel dic verbum nouum ꝙ ſi ante. xx. dies opponatur nunquam lis conteſtari videtur: vt in auc. offeraꝛ. C. de lit. conteſta. Dicit Odof. in tit. qui poſſint ⁊ debeant de feudo cognoſcere i ſumma ſua vbi hec verba ſcripta reperio ꝙ dominus ⁊ ille q conuenit eum debent pares eligere ⁊ illi electi faciēt inueſtiri vaſallum de ſuo iuſto ⁊ recto feudo. Sed iuramento fidelitatis differtur donec de cauſa pronunciabiꝛ ⁊ ita apparebit vtrum debeat iurare vel non vt in iſto. c. ex eo. Et no. ꝙ eligit pares antequam ſit inueſtitus. Et no. caſum vbi deferꝛ ſacramentū fidelitatis. Odof. Tu dic ꝙ in iſto. c. vaſallus petebat duas inueſtituras eodē libello: vna ſit realiter qꝛ dominus nō negabat: ⁊ ex hoc magis conſtat ꝙ habebat pares. Altera nullo mō ſit niſi
a donec ſciatur quid iuris: ⁊ ita teneo ego. Bal.[a]

¶ De milite vaſallo qui arma bellica deponit. Rubri.

Iles. Miles ſeculi qui factus ē miles dei ex eo ꝙ venerabilem domum intrauit ⁊ feudo renūciauit: feudū amittit. h. d. ¶ Op. monaſteriū hꝛ loco filij: vt in auc. de ſancti. epiſ. §. ſed hoc pñti col. ix. C. de ſacroſan. eccle. auc. ſi qua mulier: extra de proba. c. in preſentia. So. quedam ſunt que tranſmitti poſſunt ad quēlibet filium: ⁊ ſic loquitur contrarium. Quedaꝫ vero ſunt que non poſſunt trāſmitti ad quēlibet filium: ſed ad qualificatum filium: vt h: naꝫ hic non ſuccedit niſi preſtēt certum obſequium quod monaſterium preſtare non poteſt: ⁊ ſic non ob. Si ergo feudum eſſet datum ad tale ſeruitium ꝙ poſſet preſtari per monaſterium: tunc in vita naturali monachi per monachum monaſterium haberet feudum ſicut dicimus in emphiteoſi eccleſie. C. de ſacroſan. eccle. auc. ingreſſi: ⁊. d. c. in preſentia: per Innocē. Non ob. iſtud. c. quia loquiꝛ in bñficio qꝯ datur obtentu militie ſecularis. Deſinit enim eſſe miles ſeculi qui factus ē miles dei. ⁊ non debet habere beneficiū qui non gerit officium. Alij dicunt ꝙ monachus adeo mutat ſtatum mū
b di ꝙ habetur pro mortuo.[b] ¶ Et ideo de feudo iudicaꝛ tanq̄ꝫ de vacante per mortē. Pro prima opinione facit. ff. de iure fiſ. l. ſtatius. §. cornelio. ¶ Item no. ꝙ per mo
c nachatum quis deſinit eſſe miles ſeculi.[c] ¶ Scḋo no. ꝙ quilibet monachus poteſt dici miles dei. ¶ Tertio not. ꝙ qui nō gerit officium nō debet habere beneficium ꝯſonat. ff. de ſacroſan. ecc. l. qui ꝑtextu: ⁊. l. i. C. de re. milita. lib. xij.

a ¶ Coll. ſ. Sꝫ dubitaꝛ qñ inferior mādat ꝙ coram ſuperiore cōpareaꝛ vtꝝ reqraꝛ peremptoria citatio. dicit ſpe. ꝙ ſufficit vnum mādatū. Jo. an. ſentit ꝯriū. extra de accu. c. fin. in nouella.
b ¶ Uideꝛ. Et ſic ꝓcedi poſſūt repreſalie. itē dicas ꝑꝑ morā exhibere iuſtitie vide Ludo. ro. cōſilio. xlvij. vbi allegat bal. hic incipit. Inſpectis ſupra cōſultis.
c ¶ Peremptoriū. Quid āt ſit in primo decreto an reqraꝛ peremptoriū. Bart. ꝙ ſic in. l. ſi finita. §. iulianus. ff. de dam. infecto. bal. ꝯtra in auc. ei qui. C. ꝯ bonis aucto. iudi. poſ.
d ¶ Inno. Tu vide Ange. ꝯtra dicentez in. l. ad peremptoriū. ff. de iudi. And. b.
e ¶ Excuſandū. Uide gl. ſing. ſꝫ Ang. ⁊ ibi allegat ſingularem textū ſꝫ bart. i. l. ſi qs hꝛs iſtituaꝛ in diem. ff. de hередi. inſti.
f ¶ Omnibus. Uide Jo. and. in rub. de cleri. nō reſi. in addi. ſpe. ad finē vbi notabiliter limitat. l. tres denūciationes. ⁊ glo. no. in cle. i. de vita ⁊ hone. cleri. ꝯ quam gl. eſt tex. in. c. cōſtitutū. de ſentē. excō. in. vj. vide aliū in. c. graui: de preben. ⁊ tex. ſing. in cle. quāuis. de app. que limitat tex. c. i. ꝯ ſupplē. negligē. prela. ⁊ eſt cōtra. d. Anto. iō nota: qꝛ aurea. ⁊ vide tex. ⁊ ibi. do. Ant. in. c. nō minus. ꝯ immuni. eccle. in ꝟbo cōmoti. vbi ſufficit vnica monitio. In caſu illius canonis. vide bal. in. c. i. ad finē. de pace iura. fir. In eadez col. ibi qꝯ verus cōtumax: vide ꝑ do. meū do. Jo. de imol. in. l. ex ꝯſenſu. §. fin. alſ penul. ⁊ ibi Raph. cu. ff. de app. in eodez c. in. iij. col. ibi. c.

lib. xij. Itē no. ꝙ ille qñ renūciat ſeculo eoipſo intelligitur profiteri totam regulaꝫ. ſ. viuere in obedientiā in caſtitate ⁊ ſine ꝓprio. Uel ſic pōt ſummari. Qui deponit habitū ⁊ ſignū: deponit ſignatum ⁊ beneficiū. h. d. ¶ Sed an rōne clericatus mutetur forū iam contractū? Gloſ. dixit ꝙ ſic. ff. de leg. i. l. nemo poteſt: ⁊ hoc in foro contractus vel vltime voluntatis. Sed in foro delicti dic vt no. extra de obli. ad ratioci. c. i. in nouel. ¶ An iſta ſint diuerſa aliquē deponi vel adminiſtrationē ei auferri? Dicit glo. ꝙ ſic de admi. tu. l. ⁊ ſi pluribus. Eſt ⁊ tertius caſus qñ quis remouetur ꝑꝑ impoſſibilitatē ſubiecti: ⁊ iſte vere habetur pro extincto vt h. Remotus eniꝫ habetur pro mortuo: vt. l. i. §. ſi pater. ff. de coniug. cum emā. liber. Sed quid in militibus gaudētibus? Rñ. non perdunt ſtatū: ideo nec feudum: ſed propter honeſtatem ſeruient ꝑ ſubſtitutum. C. de decur. l. nullus: li. x. ⁊. l. neminē. Porro in eis honor actus eſt: ſꝫ cā iuris mutata non eſt de ꝯdi. ⁊ demon. l. falſa. §. i. Secus ſi cā iuris ex eorum conſtitutionibus eēt mutata: nā digreſſio ad oppoſitā qualitatē hꝫ diſpoſitū viciare quod requirebat eandem qualitatē durare. ff. ꝯ cap. di. l. tutelas. ¶ An ſacerdos poſſit vel debeat reputari de vniuerſitate ciuiū? dic ꝙ ſic de condi. ⁊ demon. l. falſa. §. i. de foro cōpe. c. dilecti: ſicut ⁊ eccleſie ſunt de corpore ciuitatis ſm Old. Adde talem regulam ꝙ inhabiles ad ſeruiendum: ſi ſunt habiles ad ſuccedēdum poſſunt ſeruire per ſubſtitutū ſecus ſi ad ſuccedendū ſunt inhabiles: ſm And. de iſer. Sed Jacob. aure. ponit hic talem poſtillaꝫ: vꝫ iſtud. c. poteſt intelligi ꝙ hoc feudū datū erat militi vt retineret quouſqꝫ liberos nō haberet. Sed ego puto ꝙ alia lectura ſit verior: certe qꝛ viſitatior vt ita dicaꝫ. Jaco. aure. RENUNCIANDO. ipſo ingreſſu. vt. C. de ſac. ſanc. eccle. auc. ingreſſi: ⁊ in auc. de mo. in prin. col.
a i.[a] ¶ Nota hic illud vulgare: ſi noie priueris: nec rem habere mereris: quod eſt verū ſi nomē ſignificat ſubſtantiam vel qualitatez neceſſariā ineſſe alicui ſubiecto: vt. de fideicō. lib. l. lutius ff. de pac. l. tale pactum. §. fi. ff. de cap. dimi. l. tutelas. Secus ſi nomen ſignificat ſolaꝫ ſimplicē demonſtrationem: vt. ff. de re. du. l. ſi cognatis. ¶ Q. uero vtrum profeſſio ſit ſacramentum eccleſie? Rñ. non: vt no. in. c. vlti. de condi. appo. in nouel. ⁊ ideo papa poteſt ipſa remouere.

¶ De milite vaſallo qui contumax eſt. Rub.

Ominus. Diuide in duas partes. Primo qualiter ꝓcedaꝛ ꝯ vaſallum dño querimoniam exponente de eo q incidit in culpam. Scḋo qualiter ꝓcedaꝛ ꝯ dñm vaſallo dicente ſe ab eo ſpoliatum feudi poſſeſſione. ſcḋa pars incipit i §. ſi vero vaſallus. ¶ Caſus. Si dñs conqueratur de vaſallo dicēs eū in culpā incidiſſe per quaꝫ mereꝛ amittere feudū vaſallus dꝫ ter a curia citari. vij. aut. x. dierū ſpacio in vna quaqꝫ vocatiōe ſtatuto: ⁊ ſi ꝯtumax fuerit dñs dꝫ mitti i poſſeſſionē feudi ⁊ expectabiꝛ vaſallus vſqꝫ ad annū: ⁊ ſi veniat ante reſtituiꝛ ei poſſeſſio: ſi nō veniat ꝑdit poſſeſſionē ⁊ feudū. Si ꝟo ecōtrario vaſallus cōqueriꝛ de dño dicēs ſe ſpoliatum ab eo: tūc vaſallus dꝫ adire curiā ⁊ a curia petere cū reuerētia dñꝫ cogi ꝙ reſtituat poſſeſſionez: ⁊ ſi ꝯtumax fuerit dñs: vaſallus poterit adire maiorē ptātem: ⁊ ſi pſeueret dñs in contumacia vaſallus poterit eundez depredari. h. d. FEUDUM AMITTAT. Et qꝯ dicit feudum expone ideſt feudi poſſeſſionez: qꝯ eliciꝛ ex his que ſequunꝛ. Et Jaco. aure. dicit ꝙ gloſ. hic poſita falſa eſt: que dicit ꝙ vaſallus ꝑꝑ tres contumacias perdit fudum: nam imo requiretur quarta in qua eſt annus: ꝯcor. j. de c. extraordi. ſi vaſallus. Simon Uicentinus. HIC NON RESPONDET. Nota. ꝙ qui nō loquiꝛ ⁊ obmuteſcit iuſticiā denegare
b vꝛ.[b] Dicit hic And. de iſer. ꝙ repreſalie pñt cōcedi non ſolum propter iuſticiaꝫ expreſſe denegatam ſed etiaꝫ propter moraꝫ non exhibite iuſticie de qua mora dꝫ legitime cōſtare. And. de iſernia. MALO ORDINE INTRAUIT. Not. ꝯtra ingredientes poſſeſſionē nō ſeruato iuris ordine. C. vnde vi. l. meminerint: ⁊ no. in. l. ſi qs in tātam: ⁊. C. ſi per vim vel alio modo. l. fi. C. de pac. l. ſi pacto quo penaꝫ. ff. de re iudi. l. ſi cum nullā. ff. ſi mulier ven. not. l. i. §. neceſſario. Adde quod dicit Accur. ꝙ abſonū eſt: ꝙ ꝑꝑ vnam ꝯtumaciam quis ꝑdat ius cāe: vt. ff. ſi quis ius di. non obtē. l. i. in fi. Dicit Inno. ꝙ quatuor ſunt actus in quibus requiritur
c peremptoriū[c] expreſſum vel tacitū. ſ. diffinitiua miſſio in poſſeſſionē verā: abſolutoria ab inſtātia totius iudicij ⁊ honoꝝ ānotatio: vt no. poſt eū extra de accu. c. ad petitionē: in nouel. Ubi
d idem dicit Innoc.[d] ꝙ pſonaliter citatus nō eſt citādus niſi ſemel: ⁊ hoc verū ſi dixit nolo venire: vt no. ff. de in integ. reſti. l. fi. ꝑ Accur. Idez ſi nihil dixit: nam de ꝯtumacia ꝯſtat eo ipſo ꝙ nō cōparuit vel nō miſit ꝓcuratorē ſm Inno. ⁊ Jo. an. idem ait ꝙ ꝯtumax ſine alia citatione patitur interlocutoria ſuper ꝓceſſu: quinimmo ſine citatione poteſt iudex interloqui ſe ex iuſta cā dilationes abbreuiare: qꝛ cū arbitrariū ſit ē pro iudice preſumendū. ¶ Sed dubitaꝛ qñ inferior mandat ꝙ coram ſupiore cōpareaꝛ: vtrū requiraꝛ ꝑemptoriū. Dicit Spe. ꝙ ſufficit vnū mandatū. Jo. an. ſentit ꝯrium eꝛ de accu. l. fi. i nouella. Adde dicit Jo. an. ꝙ ſi dꝫ citari tyrānus vel alius q ſit terribilis citanti ſufficit vna citatio: vt no. in. c. nō minus: de imu. ecc. in nouel. Adde qꝯ dicit ꝙ ipeditus pōt ꝯſtituere ꝓ
e curatorez ad ſe excuſandū.[e] Sed ille qui nō eſt ipeditus dꝫ ꝯſtituere plenum ꝓcuratorez: ⁊ cū pleno mādato ēt ad cauſas cauſe. ff. de re iu. l. queſitū per Dy. BENEFICIUM ET POSSESSIONEM. Collige ꝙ aliud eſt feudū aliud feudi poſſeſſio: ꝯſonat. ff. vti poſ. l. ſi duo. §. fi. ⁊. ff. qꝯ met. cau. l. ſi mulier. §. qui poſſeſſionē. ¶ Sed nunqd numerus dilationum a ꝯſuetudine ꝑfixaruꝫ pōt minui? Una glo. dicit ꝙ ſic de ſtilo curie: nō de ſtilo ꝯſuetudinis hic approbate. Dic ꝙ qñ numerus ſtatuitur pro forma nihil pōt mutari: cū nihil mutandū eſt de ſolēnibus: ⁊ ideo ſi ſtatutū dicit ꝙ qs ponaꝛ in bāno ꝓcedētibus duabus citationibus tot dierū pro qualibet citatiōe non dꝫ iu
f dex ptātem dandi vna pro oibus.[f] qꝛ cū iſta forma ſit data a ſtatuto pro forma ſubſtātiali ꝯueniendi ad bānū nihil mutari pōt ēt vnius hore momētū. ff. de reg. iur. l. ⁊ ſi nihil. Et ad hoc conſueui allegare glo. hic poſitā que incipit. h merito in fi. quā nota. Adde ꝙ cū nō poſſit appellari ab interlocutoria mirū eſt ꝙ a primo de

cumana. vide in. l. non videꝛ: vbi allegat ſing. prati. in. d. c. in eadē col. ibi. c. ꝯſuluit dixi in. d. c. Extra quero. Et an poſſit ꝯueniri in loco vbi fuit initus ꝯctus. vide glo. in. l. C. vbi ⁊ quo loco qs conue. ⁊. l. iij. ff. ꝯ bo. auc. iudi. poſſi. tex. in. l. qro. ff. ꝯ ſo. ⁊ ibi bar. ⁊. l. i. ff. de eo ꝙ certo loco. ⁊ an ſi in loco ſolutōis ſoluitur gabella ex cōtractu an ſolueꝛ ex illo. bal. elegāter tenet ꝙ non i. l. i. C. vbi ⁊ quo loco quis preal. bene facit glo. q̄ reputatur ſing. in. l. i. de eo qꝯ cer. loco preal. ⁊ an ſi certa ſolēnitas omiſſa viciet ꝯctū i loco ſolutiōis factū viciet iſtū ꝯctum. Bart. tꝫ ꝙ nō in. l. i. prealleg. ⁊ ſi aliter moneta cōſtruatur in loco ſolutionis aliter in loco initi contractus dꝫ ſolui de pecunia ſꝫ locum cōtractus: ita eleganter tenet Pet. ꝯ anch. in. c. dilecti. ꝯ foro cōpe. ⁊ ſi creditor nō pōt ire ad locū ſolutionis: an poſſit cogere debitorē. vt ſibi alibi ſoluat. vide tex. ſingu. ⁊ ibi. d. Bald. in. l. vſuras. C. de ſolu. ⁊ de ſolutiōe gabelle. viꝯ bal. in. l. vniuerſa. C. de precibus ipe. offe. ad fin. ⁊ vbi dicaꝛ eē celebratus ꝯctus. vide gl. ſing. ſm Pet. de anch. in cle. i. vt lite pēdē. vbi ſi ꝓcurator committit delictū in loco vel ꝯhit ⁊ alibi ratificaꝛ ꝑ dominū ſi habuit mādatū vꝛ delictū in loco vbi cōmiſſum fuit: ſi aūt nullū preceſſit mādatum vꝛ ꝯtractus celebratus vel delictū in loco ratificatiōis qꝯ eſt bene notādū. viꝯ bar. in. l. ſi vt ꝓponiꝛ ff. ꝯ fide. ⁊ vbi dicaꝛ eē res an vbi eſt an vbi deſtinata eſt. vide gl. no. in. c. romana §. i. de fo. cōpe. in

vi. ⁊ dr̄ deſtinata per viam contractus. ⁊ tunc expreſſe idem dicas ſi tacite ſm Jo. de ſan. georgio. ⁊ ſequitur. d. Dominicus: puta ſi deſtinate ſunt lr̄e ⁊ vide opti. tex. in. l. ex facto. la grāde. ⁊ ibi bal. ff. de here. iſti. vbi pulchre loquit̄. ⁊ in quātū dixi ꝙ Pe. de anch. allegat glo. ſing. in cle. i. vt lit. pē. vide eū in repeti. c. poſtulaſti. de fo. cō. ⁊ vide tex. d. qui rome. in pn. ff. de ver. ob. vbi ſi fit ꝯtus rome ⁊ ſolutio deſtinat̄ alibi qd̄ nō di in effectu fore contractū rome. vid̄ que dixi in. c. dilecti. de fo. cōpe.

a ℭ Per Dyn. Adde ꝙ a poſſeſſorio iuris p̄t appellari. vt. l. i. C. de ſecū. ra. p Cy. Itez in poſſeſſorio facti ſi iudex nō vult admittē ꝓbatōnes. Tex. eſt no. extra d̄ teſti. c. ſignificauerunt. Sic igit̄ a grauamine facti ſecuto ex interlocutoria appellat̄ ēt de iure ciuili: q2 nō p̄t repari. allegat̄. ff. de ca. l. in libello. §. facte aūt cauſe.

b ℭ Jac. de are. Idē Bar. ff. d̄ iu reiu. l. eum qui.

creto poſſit appellari: dicit Dy. ꝙ verum eſt interlocutoria ſtante in finibus verbi. Secus ſi tranſeat in factuz afflictionis vel tedij: quod ideo eſt cū in facto ⁊ executione

a conſiſtit: de dam. infecto. l. ſi finita. §. iulianus: per Dy.[a] CONQUERI DE DOMINO. Puto ꝙ ſufficiat dicere ꝯqueror de dn̄o meo qui me ſpoliauit tali feudo: q2 iſta querela hr̄ hic pro libello: vt no. i. q. iiij. c. quia preſulatus in gloſ. ordi. An ſufficiat factuz cum generali ꝯcluſione ꝓponere? no. ff. de ver. ſig. l. rei ⁊ cauſe. Idem de ſn̄ia: dicit glo. ꝙ lꝫ in certa ſn̄ia ſi certitudo rei ⁊ cauſe apparet ex alijs actis. ff. de ver. ſig. l. ſepe. ℭ Item nota ꝙ iudex non poteſt ſupplere ſi plus eſt probatum q̄ȝ petitum: vt not. ff. de ver. ſig. l. verbum opꝫ. Dicit Ja. de are. ꝙ verus contumax eſt ſi quis eſt citatus ad domum qui ſciuit ſe citatū. C. d̄ ꝓcu. l. qui abſente. Ja. de are. ℭ Idē ait ꝙ contumax in non rn̄dendo poteſt purgare cōtumaciam donec aduerſarius nō ſit grauatus in ꝓbando. C.

b de iura. calum. l. ij. Jac. de are.[b] ℭ Idem ait ꝙ ex contumacia non inducit̄ obligatio nec ex interlocutoria: ſed ex diffinitiua ſic. C. de his qui ad eccle. ꝯfu. l. preſenti. Jac. de are. Adde ꝙ ex cauſis iuſtis poteſt interdici alicui locus: de ver. ſig. l. pupillus. §. decuriones: per Accur. Citatus a iudice incongruo tpe ⁊ loco non tenet̄ cōparere. ff. de ver. ſig. l. qui neqꝫ: per Accur. dicit Jac. de are. ꝙ ꝓceſſus nullus inducit interpellationem. C. in qui. cau. in integ. reſti. nō eſt neceſſaria. l. in minorum. Jaco. de are. Dicit Joā. an. ꝙ ſi libellus eſt in parte bn̄ conceptus: vt ſi quis dicit denuncio ⁊ accuſo: pōt ſuper eo fundari totus ꝓceſſus: ex̄ de deſpon. impu. c. ad diſſoluendū in no

c uella.[c] ℭ Dicit Accurſ. ꝙ ea que ſine citatione fieri poſſunt ſi nō recte fiant ipſo iure irrita ſunt. ff. de bo. poſ. ſm

d tabu. l. iij. §. cā cognita.[d] Dicit Hoſti. ꝙ ſi quis expreſſe dicit ſe non facturum: non dꝫ expectari terminus de offi. ordi. c. irrefragabili: in nouella. Dicunt ēt doc. ꝙ qn̄ hora eſt de natura vel de conſuetudine actus: expreſſio dicitur pro expreſſione hore: de elec. cum nobis olim ad fi. in nouel. Dicunt doc. ꝙ citatio legis ē citatio generalis nominatoꝝ ⁊ non noīatorum: de re iudi. c. decreto: in nouella: dicit Jnno. ꝙ neganti iuriſditionem vel falſam dicen

e ti debet audiētia denegari: in. c. cumana: de elec.[e] TERMONITUS. dixit Hoſtiē. ꝙ ſicut per trinam monitionem conuincit̄ contumacia ſubditi: ſic per tertiaz requiſitionez conuincit̄ duricia ſiue pertinacia prelati poſtquam recurri pōt ad ſuperiorem: vt not. in. c. ſtatuimus: de ſupplē. negli. prela. in nouel. Et eſt tex. hic notabilis. Sed miruz eſt: q2 hic dicit ꝙ curia dꝫ ire perſonaliter ad dn̄m: ergo ſufficit vna requiſitio: q2 perſonalis: vt no. C. qūo ⁊ qn̄ iud. l. ceſſante: ⁊ per Innocē. de offi. dele. c. conſuluit: ⁊. ff. de fideicō. libe. l. cum quaſi. §. ſi plures in tex. ⁊ glo. Oportet te dicere ꝙ hic ſit ſpeciale: vbi non tam rigoroſa eſt monitio ſiue hortatio: vt. C. de lib. cau. l. cū affirmes: ſicut alibi pp reuerentiaz dn̄i: vel dic non hꝫ locū in feudis: ⁊ ideo qn̄ inferior monet ſuperiorem vel parez non eſt ꝓprie iperiuz ſed ordo iuris. MAIOREM Nota ſine appellatione de minori iudice ꝯuolari ad ma

f iorez. Sed ſpeciale eſt hic: ⁊ ratio eſt timor domini.[f] DEPREDARE. Domino primo poſito in bāno ꝓpter contumaciam ſm glo. que dicit ꝙ banniti terrarum poſſunt a quolibet depredari: ſed hoc falſum eſt: vt. ff. de mino. l. papi. exuli. ⁊ nota. in. l. ad cognitionem. ff. ex qbus cauſis in poſſeſſione ea. Item pares non poſſunt dominum bannire: quia hoc eſt meri imperij: vt. C. de ſentē. ⁊

... ſi aliq. C. d̄ edē. ⁊. C. d̄ fide iſtru. l. emācipatiōe. bar. ff. d̄ iur. iur. admonēdi,

interlocu. om. iudi. l. nulli. Dicit ergo ꝙ hoc eſt propter interlocutionem legis: q2 lex interloquendo pronunciat dominum: de cuius rebellione ⁊ proteruia conſtat poſſe depredari. Et ſic nota ꝙ ſtatutum poteſt dare depredandi licentiam. ℭ Sed nunquid id qd̄ capitur depredando debeat reddi domino ſi reſtituit feudum: puto ꝙ nō: q2 iure legitime belli factum eſt depredatoris: ſicut nos dicimus in quolibet alio bello iuſto: vt notat Jnno. in. c. ſicut: de iureiuran. ⁊. ff. de cap. l. ſi quis in bello: ⁊. l. fin. ⁊ C. de dona. l. ſi quis pro redemptione: q2 auctoritas legis obtinet auctoritatem iudiciorūꝫ. C. de fur. auc. nauigia: ⁊ idem tenet ēt in foro conſcientie dominus Ray. de pena forti. Vos videtis ꝙ h̄ eſt vna magna glo. que habet ptes claras ⁊ diſtinctas cuius materia plenius traditur per modernos. C. de iudi. l. ꝓperādū. §. finaūt. C. qūo ⁊ qn̄ iudex. l. conſentaneum. ℭ Extra quero vtrum peruſinus qui promiſit ſoluere mediolani poſſit ſoluere mediolani? Reſpondeo ſic ſi promiſit citari certo tempore: q2 malicioſe videtur abeſſe ſm Jnno. qui ita notat ex

g tra de eo qui mit. in poſ. c. ſi aduerſarius.[g] ℭ Secundo quero quis ſit citādus in cauſis tanq̄ȝ aduerſarius? Reſpon. dicit Jnno. ꝙ ille ſolus contra quem dirigit̄ petitio: extra de maio. ⁊ obe. c. humilis. Dicit Jnno. ꝙ licet aliquis tranſuerſus adicit tātum pro ſuo intereſſe in poſſeſſorio: tamen non poſſet opponere de petitorio in poſſeſſorio: de ſpon. c. veniens: per Jnno. Item dicit lex ꝙ ⁊ ſi tertia perſona poſſit ex ſua pſona opponere exceptionem peremptoriam: tamen ſecus in declinatoria fori. ff. de iudi. l. venditor. C. vbi in rem actio. l. i. Dicit Jnnoc. ꝙ miſſus in poſſeſſionem in perſonali poſt annum poteſt opponere debitori recuperari volenti poſſeſſionem exceptionem dolo facis: ſed ante annum non: vt in. c. quoniā frequenter: in fi. vt lite non conteſt. per Jnno. Alij dicūt contrarium: q2 creditor non poſſidet de acquir. poſ. l. iij. §. genera. ⁊ melius niſi res eſſet hypotecata per pactuꝫ: q2 tūc teneo cum Jnno. ⁊ licet ſit actuz perſonali ſi iudex inuenit ſe deceptuz in interpoſitione decreti ꝓprio motu pōt ex mero offō reuocare: de offi. dele. cōſultationibus in nouel. Dicit Jnnoc. ꝙ ſententia lata contra illos qui de iure contradicunt iuriſditioni non tenet: de prebē. c. pro illoruꝫ. Immo maior eſt contumacia preſentis q̄ȝ abſentis: q2 preſens expectari non debet ſed abſens debet expectari. C. quomodo ⁊ quando iudex. l. ceſſante extra de iudi. c. i. de offi. dele. c. cōſuluit. ℭ Tertio quero vtrū credatur nuncio qui dicit ſe citaſſe de iudicis cōmiſſiōe? Dicit Jnno. ꝙ ſic ſi eſt nuncius generalis ⁊ iuratus: de proba. c. quoniam contra falſam. Dicit Bart. ꝙ hoc verum ꝙ verbaliter citare poteſt: ſed non grauare in perſona vel rebus. C. de colla. fun. fiſca. l. palatinos: lib. xi. per Bar. Cy. dicit ꝙ de cōmiſſione debet conſtare. C. de exhiben. re. l. neminem. Bart. de hoc notat. ff. de dote preleg. l. theopompus. Quero ſi apparet aliqua ſn̄ia multuꝫ antiqua in qua ſit mentio ꝙ pars fuit citata vtruꝫ preſuma

h tur citatio. Dicit Jnno. ꝙ ſic de teſti. c. albericus.[h] Hoſtien. dicit ꝙ poſt biēnium preſumit̄ pro ſententia ⁊ ꝓceſſu: extra de renun. in p̄ſentia in nouella. ℭ Quero vtruꝫ in denunciatione que fit venditori requiratur trina ꝓteſtatio. Dicit Jnno. ꝙ non: ſed ſufficit vna de elec. cuꝫ nobis olim. Ibidem ait ꝙ licet in citatione non apponatur hora: tamen intelligitur ꝙ hora conſueta. ℭ Quero vbi quis citatur per preconem ſeu cridam in quo loco debet hoc fieri. Dicit Accur. ꝙ in vicina citandi. ff. de dam. infec. l. ſi finita. §. ſi plures: in glo. magna. dicit Archidia. ꝙ bannum preconis miſſum per totaꝫ ciuitatem omnes ligat. xvi. diſtin. quod dicitis. Idem ait ꝙ vbi citatur capitulum ſufficit ꝙ littere preſententur maiori parti de capitulo. xliiij. diſtin. c. commeſſationes. Dicit Innocē. ꝙ poteſt lit. conteſt. ſemper ſufficit citatio ad domum: de eo qui mit. in poſ. ſi aduerſarijs p Ber. ⁊ Jnno. in. c. ſignificauit de teſti. Dicit Andr. de piſis ꝙ quādo ꝯſtat de abſentia

ſentia ſufficit queꝫ citari ad domum. ff. de lega. eundem. §. j. Si ſtatutum dicit ꝙ citatio debet fieri in parrochia citandi. ⁊ ipſe ſit in cōfinibus duarum parrochiarum. vel ſi dicit ꝙ citetur ad domū ⁊ ipſe pariter habitet duas domus vide arg. ff. de dā. infec. l. quod cōclaue. ⁊ de his qui deie. vel effu. l. ſi vero. §. quod ſi ex meridiano: d̄ elec. c. cām. in cle. de foro comp. c. ex pte. Bert. dicit ꝙ eſt electio citari facientis. vel iudicis. immo etiam nuncij. q2 non facit hoc per viam electiōis. ſed q2 ſufficit ita citari ꝙ ſatis fiat mādalo legis vel iudicis. De iudice auteꝫ an ſit citandus vt defendat ſuum proceſſum dicit Jnno. ꝙ non: in. c. de cetero: de trāſac. Alibi dicit ꝙ quādo procedit per inquiſitionē tāq̄ȝ aduerſarius ē citandus. tamen ſi nō citat̄ non viciatur proceſſus. q2 re ⁊ fama dicitur agere ⁊ ꝯueniri reſpu. ⁊ nō ipſe. de ꝓcu. c. in noſtra. arg. C. de excuſ. tuto. l. ſeueriter: ⁊ in. l. j. ⁊. C. de ſump. recupe. li. x. De recedente ſine iudicis licentia: vide qd̄ no. Jnn. de penis. c. calūniā. de offi. dele. c. ꝯſuluit. extra de iudi. c. j. ⁊ ſtatim dicā. Et nō. ꝙ nō pōt quis puni tanq̄ȝ cōtumax ſi citatur ſub hac forma: vꝫ ſi tua credideris intereſſe: nam ſi non credit ſua intereſſe citatio non ligat: q2 cōditio ſub qua fuit citatus defecit. Et vide qd̄ nō. C. ſi mā. ita fue. alie. l. ea quideꝫ. Et de illa clauſula ſi ſenſeris te grauatum. vide quod glo. innuit ⁊ ſuppleiur per moder. ff. de no. oper. nuncia. l. de pupillo. §. meminiſſe. Dicit Bart. ꝙ ille qui ſemel cōparuit ſi poſtea ſolēniter citatur non cōparet preſumitur fraudationis cauſa latitare. l. fulcinius. §. quid ſit latitare. ff. qui. ex cau. i poſſ. ea. ℭ Sed quid dices datus eſt terminus ꝑemptorius ad proponendum quicquid vult. lapſo termino. vult excipere dicens de nouo ad ſui noticiam ꝑueniſſe. an audiet̄. dic vt nō. in. c. ꝙ ſicut. ff. ſi. extra de elec. in nouella. vbi oīno vide. Secus excipiens tractat de vindicta vel de lucro: quod percipitur cum iniuria alicuius. vt de preſcriptione vel banno. dico eū nō audiri. Si autem de dāno vitando ⁊ eſt reus: ⁊ hoc probat ꝑ indicia: dico eum audiri. vt. ff. de iureiurā. l. admonendi: ſiue dicat ad ſe perueniſſe noticiā exceptionis ſiue probatiōis: porro lata ſn̄ia talis noticia nil patrocinaretur: ar. ff. de eden. l. argētarius. §. cū autem: ⁊ ar. C. de fur. l. manifeſtiſſimi. §. ij. ℭ An ſufficiat ꝙ cōtumacia appeat ex actis lꝫ nihil ſit ſuper ea interlocutum. Habes glo. mirabilē in. l. pe. C. ad trebel. ℭ Ad primū decretum poſſit interponi die feriata. dicit glo. ꝙ nō: in. l. ij. ff. de ferijs: vbi videas. ℭ Itē an ille q eſt preſens in iudicio ſit citādus. dico ꝙ nō ſi alias cōparuit ⁊ eſt inſtructus alias pōt declinare mandatū quod ſit ſibi ex improuiſo. c. j. de iudi. in nouella. ℭ An vniuerſitas poſſit deponi ⁊ priuari priuilegijs pp cōtumaciā. dic ꝙ ſic: vt nō. in. c. grauem: de ſen. excō. in nouella. De illo qui illicentiatus recedit aduerſario cōparēte non eo die: q2 fuit impeditus ſed die ſequenti an puniat̄ i expenſis. dicit Jnn. ꝙ ſic: de offici. dele. c. cōſuluit: de penis. l. calūniā. ſ. ſi ſequenti die iudex iudicauit: ⁊ iudicare potuit. In contrarium facit qd̄ nota. in. l. fi. §. j. de eo per queꝫ fac. erit. ⁊. l. ex quacūqꝫ: in fi. ff. ſi quis in ius vocan. nō ie. ⁊. l. ſi vitem. §. fi. ff. qd̄ vi aut clā inſti. de verbo. ob. §. oīs: ⁊. l. ⁊ poſt. §. circūducto. ff. de iudi. q2 ſi nullo modo cōparuiſſet non condēnaretur in expenſis. Dicit Jnno. ꝙ verbū nolo denotat expreſſum contēptuꝫ. Secus ſi dicit nō

volo: de offi. deleg. prudentiaꝫ in nouel. Credo ꝙ ſenſerit ꝙ aut dicit non veniā ⁊ iſtud eſt enūciatiuū. Aut dixit volo venire. iſtud eſt cōtumacie expreſſiuū vt nō. ff. de tribu. l. j. §. ſciaꝫ. Plura alia ſolēniter dicta vide per me in. d. l. cōſentaneum in lec. ℭ Adde tn̄ ꝙ qn̄ lex cōmittit aliquid arbitrio iudicis: intelligitur in his que ai conſilio regūtur: nō in his que ſpecificata ſunt a lege: vt. l. j. vt. §. calumniatoribus. ff. ad turp. ⁊. ff. lo. l. ſi in lege in prin. ⁊ quod nō. in. c. cū inter vniuerſas: de elec. in nouel. ℭ Et ſcias ꝙ ſi iſta arbitraria parum ledunt ab eis nō apellatur. vt nota. Jnno. in. c. fi. extra de ferijs. Sed ſi multū ledunt. vt q2 iudex nimis artat terminuꝫ ⁊ cā eſt grauis vel mediocris: lꝫ de iure ciuili ſit qd̄ an poſſit appellari: vt no. C. de dila. l. a ꝓcedēte. tn̄ de iure canonico certū ē ꝙ appellari pōt. vt nō.

a in. d. c. ad petitionez de accuſa[a]. alibi[b]. ℭ Sed

b pone clericus confeſſus eſt de plano debitū. vn̄ eps mādauit ſibi ꝙ ifra. x. dies ſolueret. ⁊ adiecit ꝙ ſi non ſolueris exnunc te excōico. vtrū valeat excōicatio. ⁊ videt̄ ꝙ nō: q2 iſta dictio exnūc ſignificat tempus cōtinuū. vt. c. cupiētes. §. ceterum: de elec. lib. vj. ⁊ nota. in. c. cum in cunctis: de elec. in nouella: vt patet. ff. de verbo. ob. l. huiuſmodi ſtipulatio. Item patet grāmaticaliter: q2 eſt aduerbium preſentis tpis. de tu. ⁊ ra. diſ. l. j. §. nunc tractemus. Sed impoſſibile eſt ꝙ pena preueniat delictum. vel excōicatio preueniat cōtumaciā cū ſit ordo prepoſterus: de ſen. excō. c. ſacro. Contrarium eſt verum: q2 hec verba exnunc excōico te: ſignificant preſentem v̄bi actū. ſed futurum effectum. ff. ſi cer. pet. l. lecta Plus dico ꝙ ſi iudex vteretur verbo temporis preteriti: vt q2 diceret exnūc excōicatus ſis: tn̄ iſta v̄ba deberent intelligi ſane vt nō. Jnno. extra de ap. §. preterea reqſiſti: vbi oīno videas. Et per hoc etiam patet qualiter debeant intelligi verba que ſepe apponuntur in ſcripturis: vt exnunc prout extunc: ⁊ extunc prout exnunc: q2 dictio nunc ſignificat effectum verbi conſummati: ⁊ ſic nō eſt aliqua perplexitas in iſtis ſermonibus. Pone aliqs eſt citatus ⁊ conſtat eum cōparere nō poſſe: vtrum manus iudicis interim ſint ligate. dic̄ Jnno. ꝙ ſic: fallit in electionibus vbi impedit⁹ non expectat̄ vt extra de elec. c. cū inter vniuerſas. Ego dico idem in oībus publicis actibus ne pp paucoꝝ abſentiā publica vacillet vtilitas vt. C. de decu. l. ij. li. x. ℭ Quero qn̄ par citat parem ex legis auctoritate: vtrū iſta proprie dicat̄ citatio. doctores dicunt ꝙ nō: ſed dicitur quedā monitio ſiue denunciatio: vt no. extra de elec. c. cū nobis olim: in nouella. Hoſt. dicit ꝙ in p̄ma vice nō mittit̄ peremptoriū ſine iuxta cā expreſſa in citatorio: vt q2 citatio nō eſt facilis: alias poſſet appellari. vt nō. extra de reſt. in integ. c. ex lit

d teris in fi. in nouella[d]. Hoſti. dicit ꝙ quādo ſtatutus eſt alicui aliqs terminus a iudice ad corrigendum ſe: ⁊ certum eſt ꝙ non vult penitere: nō dꝫ terminus expectari vt nō. extra de offi. or. c. irrefragabili: in nouel. Dicunt doc. ꝙ citatus corā diuerſis tenet̄ cōpare coraꝫ maiore: tex eſt. ff. de re iudi. ⁊. l. contra pupillum. §. qui ad maius: extra de offi. ordina. c. iij. in fi. in nouella. ℭ De citatione infantis certū eſt ꝙ non poteſt fieri: vt. l. j. §. ſufficit de admi. tut. Quid ergo dꝫ facere creditor qui vult ſuum conſequi. Rn̄. adeat iudices ⁊ faciat citari cōiunctos amicos ⁊ affines infantis. vt. ff. ex qui. cau. maio. l. ergo ⁊ curet ꝙ ſibi detur tutor: curator. n. non poſſet

hercíſ.p Accur. Stare ſententie eſt fines eius ſeruare ⁊ non traſgredi.ff.de bo.li ber.l.ſi patronus teſtamento.§.ij. per Accur. Si pmiſimus ꝓmittere vr̄ actum ab ipo principio ꝙ cóꝓromittaf in tres.vt not. in.l. .i.ff.de ope.lega. Si arbitro preciſum eſt ſtatutū tempus ad finiédū:tunc ſi actoꝛ nó ꝓbat intentionem ſuaꝫ vel reus exceptioné imputatur ei:qꝛ ſciebat ius ſuuꝫ nó durare. vt.ff. de arbi.l.ſi ó meis.§.ſi.⁊ p Bart. in.l.admonendi ff.de iureiur. extra ó ap.c.ſuper eo.ſecundo per Inno. Ubi ſit tépus ſtatutum inſtantie.tūc ſi nil eſt ꝓbatum abſoluitur reus ab obſeruatione illius iudicij. bar. ⁊ Inn. ꝙ vbi eſt conſenſus ꝑtiuꝫ ibi terminus intelligitur parem ptorius. Qui ſe a ꝓbandi poſſibilitate excludit vr̄ cōtra ſe in cauſa concluſiſſe ſḿ Hoſti. Inno.⁊ Joā. an. in d.c.ſuper eo. qḋ eſt nota dignuꝫ. ⁊ vide.C ó iudi. auten.iubemus. Bar. Non dicitur creditori ſatiſfactū eo ꝙ in poſſeſſionem ſit miſſus ex contumacia debitoꝛis vt.ff.de fideiuſ.l. ea res a debitoꝛe §.ꝙ ſi ſtipulat⁹: ⁊.l.nepoti.de ſū. inſtru. Si oꝛdinarius cōmittit aliquē articuluꝫ ⁊ aſſignat partibus terminū ad docédū coꝛá delegato. ille terminus intelligitur finalis ⁊ peremptoꝛi⁹.C. ó vſur. ⁊ fru.lega.l.ij. Et ex actaticis coꝛá rem delegato ꝓnūciat poſtea oꝛdinarius. vt ibi pꝫ.ſi actoꝛ eſt in moꝛa ꝓbationis reus abſoluit̄ ab ſoluit̄ ab actióe. Sed ſi nó eſt in moꝛa abſoluitur ab inſtantia.ff. ó arbi.l.de rebus. Andre. Barba.

dari ei:qꝛ non datur niſi petenti:vt.ff.de tute.l. qui habet.§.ſi pupillus. Dicit Bar. ꝙ ſi bona infantis eſſent peritura vel iminere es alienum graue ꝙ iudex ex offó poſſꝫ dare curatoꝛé lit.ff. ex q.cau.in poſ.ea.l.fulcinius.§.vtrū.qḋ intelligo de cócilio cóiúctoꝝ pupilli ⁊ in ſubſidiū qñ non reperitur tutoꝛ. Idem in furioſo quádo nó reperitur aliquis qui velit aſſumere curaꝫ generalem:quod mihi equum videtur. Nam ꝓpter vtilitatem minoꝛum iudex poteſt ſupplere ex officio ſuo:quod ꝓbo tali ratione. Si poteſt ex mero officio remouere. ergo ⁊ decernere.ff.de magi.conuen.l.j.§.exigere:vlti.rñ. ¶ Erit hic ergo caſus ſingularis in quo per inquiſitionem datur curatoꝛ liti.q̄ꝫq̄ꝫ hoc ſit contra regulam: inſti.de curato.§.item inuiti. Ité ſi bonis abſentis datur curatoꝛ ad inſtantiam creditoꝛum: vt .l.ab hoſtibus.ex qui.cau.ma.quare non eodé modo in infante quem certum pꝛo abſente haberi. Item certum eſt ꝙ datur curatoꝛ vétri reſpectu eius qui eſt in vtero.ergo ⁊ infanti.vt.ff. de ven.in poſ.mitten.l.j.§.generaliter.cū.§§.ſequentibus. Et vide.C.qui pe.tu.l.admonédi. Nulla tamé lex clare.h.d.⁊ ideo doc.ſuper iſto dubio variant in.d.§.ſi pupillus. Pe.ſimpliciter tenet ꝙ infanti non poſſit dari curatoꝛ ad litem per tex.dixit.§.ſi pupillus.⁊ dicit ꝙ remedium creditoꝛum eſt ꝙ citentur cóiuncti ⁊ amici pupilli quos veriſimile eſt eſſe defenſuros infantem:⁊ ſi defendant bene quidem:ſi auteꝫ nó defendant procedant ad miſſionem in bonis defuncti ad eorum venditioneꝫ:ſi ex contractu defuncti cóueniatur pupillus:⁊ hoc per duas.ll. ff.ex qui.cau.in poſ.eat.hoc autem in pꝛin.⁊.l. apud iulianū.§.ſi. Cóſidera qꝛ ſi conuenitur ex cótractu defuncti.ergo oꝫ ꝙ infans ſit imixtus hereditati.vt no.in.l.ſi cum dotem.§.tranſgrediamur.ff.ſo.ma.ſed iſtud non pót eſſe ſine tutoꝛe.vt.C.de iure delibe.l.poteſt.Sed ad hoc reſpondent quidam ⁊ dicunt ꝙ ſufficit immixtio legis.xij.ta.vt.ff.de condi.fur.l.ij.⁊ ibi per Cy. Sed iſta ſo.dubia eſt in ſe ⁊ falſa in infante extraneo. Sed dico ꝙ ſuppoſito caſu infantis extranei hereditas eſt iacens ⁊ ideo dabitur curatoꝛ hereditati iacenti.ff.de nego.geſt.l.debitoꝛ alias hereditas iacens tanquam res inanimata non poſſet latitare:⁊ ſic nec pati ſḿ decretuꝫ vt.ff.de here.inſti.l.ſi quis inſtituatur.in ſi.

¶ Sed dubitatur vtrum contra iſtum proceſſū factum contra curatoꝛem bonoꝛum.minoꝛ qui poſtea adijt poſſit in integrum reſtitui. ⁊ videt̄ ꝙ nó:vt.ff.de nego.geſt.l.nam ⁊ ſeruius.§.qui negocia.ver.ideoqꝫ. ¶ In contrarium facit.ff. de mino.l.etiam.⁊ credo in integrum eum reſtitui poſſe ſi ſit ibi leſio enoꝛmis:non ex edicto de minoꝛibus:ſed ex clauſula generali:ſi qua mihi iuſta cauſa eſſe videbitur ec͂. ¶ Sed an contra adulutum contumaceꝫ poſſit ferri ſententia in ſpiritualibus.dic ꝙ ſic:vt no.in.c.dudum.⁊

a in.c.ad audientiam.extra de elec.in nouella [a].

¶ Extra quero qualiter fiat miſſio in iuribus negatiuis. Pone quidaꝫ nobilis colligit pedagium.tranſeuntes agunt ſibi ius non eſſe colligendi pedagium.nobilis eſt contumax: quero quo mittant̄ in poſſeſſioné iſti agétes. Quid.n. ſi eſt vnus ruſticus cuius mó aliquo nó intereſt niſi in.x.imperialibus in anno:ná ridiculū eſſet ipꝫ mittere in poſſeſſioné caſtri vel loci vbi colligitur pꝛo tam minimo intereſſe.⁊ tamen nó é dubiū ipſum poſſe agere q̄ſi negatoꝛia.vt p Bar. ff.de pub.l.publicanus.§.ij.qꝛ colligere pedagiū eſt infringere libertatem tráſeuntium.⁊ cūilibet de populo cópetit actio: preſertim qꝛ eſt ꝯ ius cóe.vt plene legit̄ ⁊ no.ex̄ de imu.eccle.c.ꝑuenit in nouel. Rñ.ꝑꝑ hác qónem:⁊ ſimiles ſcā eſt.l.ſi pꝛius.ff.de no.op.nū.⁊ dic vt ibi. Et no. ꝙ actiones huius generis pñt dici pꝛeiudiciales qꝛ tangunt ſtatū libertatis. vt inſti.de act.§. ꝑiudiciales. Ité poſſunt iſti indebite colligétes cóueniri actióe iniuriaꝝ.vt.ff.de códi.⁊ ó.l.quibus dieb⁹:in ꝑn.⁊ ſnia fert̄ v̄bis negatiuis qꝛ ꝓnunciabit̄ eos nó hr̄e ius colligendi.demum ſubijcientes v̄ba affirmatiua.ſ.tibi ꝑpetuū ſiléntium iponétes.vt.ff.de lib.leg.l.aurelius.§.cétum Bal. ¶ Querit gl.nunqd vaſallus poſſit agere ꝯ dñm nó petita venia.⁊ determinat ꝙ ſic ⁊ bñ qꝛ vaſallus nó eſt de perſonis enumeratis in edicto ꝑtoꝛis.vt pꝫ ex nó.inſti.de actio.§.penales. Et iſte ꝓhibitiones penales imo magis ambages nó hñt locū niſi in caſibus expſſis in iure vt.ff.de in ius vo.l.queſitū ⁊.l.generaliter ⁊ ibi no.⁊ eodé mó pót ſubditus agere ꝯ répu.

b vel fiſcū venia nó petita [b]:tene menti iſtá glo.q̄ quotidie allegat̄. Adde tributum debetur róne ſoli ꝓpꝛij.ſed vectigal róne ſoli publici. Glo.eſt

c valde nota in.l.j.ff.de publica [c].

¶ In quibus cauſis feudum amittatur. Rub.

Bertus. Diuide in duas ptes. Primo pr̄ ſcribit filio dicés ꝙ cáe amittédi feudi nó pñt ſub regula diffiniri.⁊ ſubdit q̄lr̄ vaſallus ſe dꝫ hr̄e erga dñꝫ ſuū. Scdo diffinit ſeu deſcribit duplr̄ qd ſit bñficiū.ij.ps icipit i.§.bñficiū. Caſus. Primo pr̄ ſcribit filio ꝑmittens excuſationé ſui ⁊ dicés ꝙ cáe qb⁹ feudū amtttit̄ nó pñt ſub regula diffiniri:⁊ addit q̄lr̄ vaſallus erga dñꝫ ſe debet hr̄e. Poſtea diffinit bñficiū duplr̄.qḋ dic vt pꝫ i lr̄a h.d. ROTUNDA.i.plena. Not.ergo ꝙ ea q̄ nó pñt ſub certa regula tradi iudicibus committunt̄ q ex varijs caꝝ figuris decernent id qḋ eis equū eſſe videbi:vt.ff.de.v̄.ob.l.cótinu⁹.§. cū ita.ff.de effra.⁊ expil.l.j.§.expilatoꝛes. Arbitriū.n.dat̄ iudicibus tribus ó cáis. Qñqꝫ ex aggregationé pene.vt.ff.ó pe.l.aut ſcā.§.ſi. Uñ ꝑꝑ terribiles caſus licitū é iudici leges tráſgredi. Dicit Inno.ex̄ de ꝯſti.c.j.⁊ potius dꝫ iudex ꝑuenire q̄ꝫ ꝑueniri vbi nó eét locus remedio: vt .l.ſi quis ex hr̄dato circa mediū.ff.de iniu.teſta. Qñqꝫ dat̄ arbitriū iudici ad mitigationé penarū. Pone ſtatutū dicit ꝙ q tale qd fecerit ponatur ter ad trullū vel ad berleriū. Modó eſt qdá ſenex q i ꝑmo trullo moreret̄ ꝑt iudex tūc mutare gen⁹ toꝛmenti.ff.de infa.l.qd q̄.§.pena grauioꝛ Qñqꝫ dat̄ arbitriū ꝑꝑ incognitá hoium volútaté:vt cū dubitat̄ an caſu vel dolo aliqs deliq̄rit. Ná q̄litas ꝑſonaꝝ dꝫ attédi ⁊ iudicis arbitrio ponderáda vt.C.ad.l.coꝛ.de ſicca.l.j.ar.C.qs in pe.ma.l.j. Sꝫ certe ⁊ interdū dat̄ arbitriū ꝑꝑ nimiá negocioꝝ varietaté vel ꝑꝑ dr̄iam circūſtátiaꝝ.vt hic ⁊ ſimilia v̄ba ponit gloſ.ff.de legi.l. neqꝫ leges.vbi oio videas. Poꝛro ⁊ qñqꝫ dat̄ arbitrium alicui ꝑꝑ cognitam hois fidelitatem ar.ff.man.l.ſi creditoꝛ.§.lucius. ¶ Quero qñ ꝓbationes partiuꝫ ſunt cótrarie:an iudex habeat arbitriū eligédi aliam pté no.ff.de re iu.l. duo iudices dati.⁊ extra de elec.cū inter.in no-

d uel.[d] Ex̄ dicit Ac.ꝙ ét q facit aliqué ꝓcuratoꝛé

e vr̄ dextra eo mlr̄ū ꝯdere.ff.ó admi.tu.l.lutius [e].

De illa

¶ a In nouella. Et an excuſetur qui vicit in pꝛia cá ⁊ in cá appel. nó pꝛoceſſit. dic vt.C.de his qui. vt indig.l.minoribus. Item no. hic tex. ꝙ factuꝫ malo oꝛdine dꝫ reuocari; dic lex ꝙ eo ipſo ꝙ aliquid ſit ꝑtermiſſio oꝛdine: qꝛ ſit ꝯ ius: ꝙ grauatus ⁊ non grauatus ⁊ leſus ⁊ nó leſuſ dr̄ ledi ⁊ poteſt appellari.ff. de min.l.cū pꝛetoꝛ.§.ꝑmittitur. Et ibi eſt tex. nota.⁊ ibi etiam dicitur ꝙ qñ confeſſus appellat a pꝛecepto dꝫ inſerere cám in appellatione: qꝛ appellat contra cófeſſionem.

b ¶ Petita. Uide gl.contrariaꝫ in.l.bene a zenone.C.de q̄drien. pꝛeſcri.in verbo iuſſione.

c ¶ De publica. Adde ꝙ alíó eſt pꝛonunciare aliquem foꝛe deponendū.⁊ alíó deponere. vt.C.de feu.l.cū iudex.p bar.⁊.C.ſi aduer. liber.per Cyn.⁊ ex̄ de elec.c.tráſmiſſa.in nouella.in ſi.

d ¶ In nouella. Naꝫ iudex é lex aíata.⁊ ideo obſcura ſuo arbitrio cómittunt̄: ⁊ iudicé tunc voco.i.bonum viꝝ ⁊ legiſ auctoꝛitate ſuffultū: quia bonus vir ⁊ iudex ſunt cóuertibilia.ff.ſa.her.l. cedere:imo iure ciuili ſunt vnuꝫ ⁊ idem.

e ¶ Lucius. Idé pꝛinceps pót facere aliqué pꝛocuratoꝛé vbi nó eſt etiá mulieré: vt de ꝯfirma.vti. vel inuti.ca.cuꝫ dilecta. Andre. Barba.

De illa tamen. Iſte ver.eſt multum nota.⁊ dicit hic ꝙ feudum non amittitur ex qualibet cauſa ingratitudinis ſed ex magna ingratitudine.tene menti. EX NATURALIBUS. Nota. bonam conſuetudinem naturturalem dici. Et eſt ró:qꝛ pꝛouenit ex inſtinctu rationalis nature que ineſt homini táquá pꝛopꝛia paſſio ⁊ perfectio.

In pꝛimis. In iſto ver.ponitur diffinitio beneficij quam expoſui in pꝛincipio huius operis huius auc̄. Dicit ꝙ feuduꝫ eſt ſpecies beneficij. In beneficijs ſicut pꝛeſumitur gratia ita ⁊ retrogratia. Dicit Joan an.in.c.ſi.de conſuetudine in nouella ꝙ rei pꝛopꝛietas remanet apud dominum.vſufructum autem ideſt vtile dominium tranſit in accipientem ⁊ eius heredes ſiue fuerit datum ad certum ſeruitium ſiue in genere.⁊ not.ver. hunc. ¶ Iteꝫ no.ꝙ nomen vſufructus ponitur hic pꝛo vtili dominio.licet quidam dixerint ꝙ vtile dominium nihil eſt:ſed eſt quedam chymera.vſufructus autem eſt ille qui aliquid eſt. ſed iſti neſciunt quid dicant:⁊ vide quod not.ff.de rei védi. in Rubꝛica. TRIBUENDO.ſcilicet ſeruitium domino. Nota.ꝙ directum dominium eſt domini.ſ.de inueſti.de re alie.fac.§.fin. EXPRESSUM. Nota ꝙ in feudo quandoqꝫ determinat ſeruitium.vt hic ⁊ ſupꝛa quid ſit inueſti.§.pe.⁊ ſi.ſed cum datur ad rectum feudum non determinatur.vt.j.de capi.qui curiam ven.c.ſi. Jac.de bel.

¶ Que fuit pꝛima cauſa beneficij amittendi. Rubꝛica.

Rima autem cauſa. Diuide in tres partes. Primo enumeratio cauſarum quibus feudum amittit̄ in ſpecie. Secundo enumeratio cauſarū quibus feudum amittitur in genere ſḿ quoſdam. Tertio ad quos feudum amiſſum debeat deuolui.pꝛima pars durat vſqꝫ ad.§.predictis modis ſecúda vſqꝫ ad §.deniqꝫ.tertia vſqꝫ ad finé. ¶ Caſus vſqꝫ ad.§.eſt ⁊ alia. Si vaſallus vel heres eius a domino vel eius herede non petijt inueſtitura infra annum ⁊ diem amittit beneficiū h.d. BENEFICIUM AMITTIT. Niſi iuſta cauſa fuerit impeditus [a] vt.j.de pꝛohi.feu.alie.p Loth.

a capi.ſi.⁊.ſ.quo tempore mi.inueſti.pe.de.c.j.vel niſi pupillaris etas eum excuſet:vt.j.de pꝛohi.feu.alie. per Feder.§. preterea:vel niſi iurauerit fidelitatem prelato ⁊ ſuis ſucceſſoꝛibus canonice intrantibus:vel de domino laico pꝛo ſe ⁊ ſuis ſucceſſoꝛibus recipienti vt extra de iureiurá.c.ego.n.⁊ cap.veritatis.⁊.xij.q.ij.c.longinquitate. Jaco.bel. Et facit ad id quod dicitur de impedito.C.qui pe.tuto.l.cum a matribuſ.C.de appella.l.preſes.ff.de pub.l.ceſar.ff.de loca.l. pe.§.nauem. PRIMA. Quantum ad alias que ſequūtur Pe.de cer. PER ANNUM ET DIEM. Fallit in milite qui habet annum ⁊ menſem.vt ſupꝛa quo tépore miles.c.j. Item iſtud tempus currit demum a die ſcientie vt ibi nota. Pet. de cer. INUESTITURAM PETENDO.ideſt renouationem inueſtiture:qꝛ ad petendam nouam inueſtiturá realeꝫ non eſt certū tṗs ſtatutū. Contra quod videtur infra.de pꝛohi.feu.alie.per. Federi. capit.j.§.preterea. Pet.de cer. FIDELITATEM POLLICENDO. Nota.ꝙ vaſallus debet petere renouationem inueſtiture ⁊ fidelitaté polliceri.vt h̄ ⁊.j.de capi.coꝛ.c.j.in pꝛinci.⁊.j.per quos fiat inueſti.c.ſi.in glo.no. quod ar. Item nota.ꝙ illud quod dicitur in hoc.c.intelligitur de pubere ſicut dicitur in conſtitutione Federi.j.de pꝛohi.feu.alie.per Federi.c.j.§.preterea. Item intelligitur niſi iuſta cauſa fuerit impeditus vt.ſ.quo tempore miles.c.j.⁊ dic vt ibi Pet.de cer. PETERE INUESTITURAM.ideſt renouationeꝫ inueſtiture que fuerat facta patri ipſius petétis qui fuerat vaſallus ⁊ moꝛtuus eſt. Pe.de cer. Sed nunquid hec moꝛa ante litem conteſtatá poſſit purgari videtur ꝙ ſic:quia eſt dies ⁊ pena legalis:vel ſalteꝫ poterit purgari vſqꝫ ad paucos dies.vt extra de loca.c.potuit ⁊.ff.de verboꝛum.obli.l.ſi ita quis.§.ſeyo ſecundum Jacobum de ardi. Equa opi.eſt iſta tamen non pꝛobatur per aliquam legem vel conſuetudinem feudoꝛum:ideoqꝫ non debemus eſſe clemétioꝛes lege vt in auc.de iudi.§.opꝫ.col.vj. ⁊ ſufficit ꝙ ita ſit ſtatutum vt.ff.qui ⁊ a quibus.l.pꝛoſpexit. Sed qnid ſi dominus poſtea acceptauit beneficium vaſalli. Reſpon.moꝛá remiſiſſe videtur.vt.l.poſt diem.ff.de leg.cómiſ. Et in quibuſdam libris ſunt hec verba. Niſi ſeruiuerit domino in concoꝛdia.tunc enim ſeruiendo feudum retinet. ſed communiter non habetur. Item in libꝛo Jaco.aurelia. plus eſt i tex.ſcilicet. Niſi ſit lógobardus hñs feudū a principe. Priuilegium enim longobardoꝛum eſt vt nec pꝛopter inueſtituram feudi nec propter hoſtem debeant ire trans alpes.qui tex.communiter non habetur.ſed in libꝛo Simonis erat in glo. Bal.

Eſt ⁊ alia. Caſus. Si dominus a vaſallo petierit fidelitatem inueſtiturá pollicendo nec legitime requiſitus eam preſtare voluerit cum beneficiuꝫ tale ſit vnde fidelitas fieri debebat tanquam ingratus feudū amittit.h.d.vſqꝫ ad.§.item qui dominuꝫ. Pone caſuꝫ. Comes inueſtiuit me de quodaꝫ caſtro verbaliter ſub pretextu fidelitatis.nunquid poterit me cogere ad iurandū fidelitatem ⁊ recipiendū caſtrum. Reſpon.ſic cauſatiue.qꝛ niſi hoc faciat infra tempus arbitrio curie terminandum priuaboꝛ beneficio de quo eram inueſtitus verbaliter ⁊ debebaꝫ inueſtiri realiter: ſecus ſi ex pacto non tenebar ad fidelitatem h.d. Et ſic nota.ꝙ pares ſunt iudices ſuper cauſa noue realis inueſtiture ⁊ ſuper moꝛa vaſalli punienda. Item no.ꝙ ſi tu teneris aliquid mihi facere ⁊ ego tibi poteſt mihi aſſignari dilatio arbitrio iudicis ꝙ faciam quod facere debeo:⁊ recipiam quod recipere debeo: qua dilatióe decurſa imponet̄ mihi ſilentiū. Et nota.valde tex. CONUENIENTI TEMPORE INTERPOSITO.etiá minus anno ſecundum Dy. Querit Ja.bel.an iſte.§.intelligatur de inueſtitura fienda an de facta. Rñ.ꝙ de fiéda qꝛ ſi ſemel eſſet facta inueſtitura ⁊ poſſeſſio eſſet tradita nó eſſet opus amplius eam tradi.vt no.C.de vſufruc.l.coꝛruptioneꝫ:⁊ in auc̄.ſacramenta puberum.C.ſi aduer.ven.tunc ſḿ hoc in-

b telligo hunc.§.ſcilicet de noua inueſtitura. Ja [b]. Querit h̄ Pe.de cer.nunquid ſi eſſet facta talis inueſtitura ⁊ non eét facta fidelitas nec vaſallus vellet eam facere.nunquid haberet locum pꝛoceſſus huius.§.ꝙ debeat moneri ⁊ perſeuerádo in contumacia priuari. Dicunt quidam ꝙ dominus poterit eum preciſe cogere ad faciendū fidelitatem.ideſt iurandum.⁊ ſi non faciat poterit ei indici belluꝫ. Dicunt quidam q̄ꝫ ita continetur in longobarda. Et de iſta lógobarda dicit Pe.neſcio. Juſtū vr̄ ꝙ ſi differt per annū ⁊ dié pꝛiuet̄ feudo.ar.precedentis reſponſi. Ego puto arbitrarium tṗs ſufficere.ar.huius.§.⁊.ff.de opt.lega.l.mancipioꝝ. Ité facit ad pꝛecedés rñ.C.cómu.delega.l.ſi.§.j.in róne ſui.

Item qui dominum. Caſus. Uaſallus feudum amittit ſi dominuꝫ non iuuat in pꝛelio dum potuit. Item ſi dominum non certiorauerit ſciens ſibi magnum periculum imminere quod euitare potuiſſet. Iteꝫ ſi concubuit cum filia nuru vel ſoroꝛe domini manente in capillo.h.d.vſqꝫ ad.§.poꝛro. In glo.que incipit.hic notabilis.no.duo. Primo ex negligentia vaſallum pꝛiuari feudo. Secundo nota ꝙ ingratitudo patris nocet filio in vita patris ⁊ etiaꝫ poſt de rigore iuſtitie feudoꝛum.idem tenet Pe.de cer.licet de re non debeat pꝛiuari ſḿ Jac.bel. In eadem glo.nota ꝙ parcitur vaſallo q̄ ideo non denunciauit qꝛ non potuit.vt.ff.loca.ité querit̄.§. exercitu. Querit Pe.de cer.vtrum vaſallus poſſit pꝛobare ꝙ dominus deceſſit nó qꝛ vulnus fuit moꝛtale.ſed pꝛopter mala medicamenta.⁊ finaliter determinat ꝙ ſic ad quod fa-

a ¶ Impeditus.vide bal. in.l.ſolemnibus.C.de re ven.quomodo ſoléniter loquitur limitando iſtum tex. An.bar.

b ¶ Jaco. Fidelitas nó ſit preſtáda ⁊c. quod poteſt eſſe ex pcó.ité pꝛopter feudi exiguitatem: vt.j.in tit.de capi.extraoꝛ. c.j.§.de fidelitate vbi é tex. no.⁊ lꝫ remittatur iuramétum non tamen remittit̄ factum.ff.de cond.⁊ dmó. l.ex ſcriptu. An.Barba.